

**T.C.
YALOVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**MAKEDONYA İLE YUNANİSTAN ARASINDAKİ
‘S M SORUNU’NDA ROL OYNAYAN TEMEL
PARAMETRELERİN ANALİZİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Asiye MEK (127207008)

**Enstitü Anabilim Dalı: Uluslararası İlişkiler
Enstitü Bilim Dalı: Uluslararası İlişkiler**

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Gül Tuba DAĞCI

OCAK-2015

T.C.
YALOVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MAKEDONYA İLE YUNANİSTAN ARASINDAKİ
'İSİM SORUNU'NDA ROL OYNAYAN TEMEL
PARAMETRELERİN ANALİZİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Asiye ŞİMŞEK (127207008)

Enstitü Anabilim Dalı: Uluslararası İlişkiler
Enstitü Bilim Dalı: Uluslararası İlişkiler

Bu tez 12/03/2015 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.

Yard.Doç.Dr. Gül Tuba DAĞCI

Yard.Doç.Dr.Salih BAYRAM

Doç.Dr. Muharrem ES

Jüri Başkanı

Jüri Üyesi

Jüri Üyesi

Kabul

Kabul

Kabul

Red

Red

Red

Düzeltme

Düzeltme

Düzeltme

BEYAN

Bu tezin yazımında bilimsel ahlak kurallarına uyuldu unu, ba ka eserlerden yararlanma konusunda bilimsel normlara uygun ekilde atıf yapıldı ını, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadı ını, tezin ba ka bir üniversitede tez çalı ması olarak sunulmadı ını beyan ederim.

Asiye M EK

14.01.2015

ÖNSÖZ

Uzun bir ara tırma neticesinde ortaya çıkan bu çalı ma Makedonya ile Yunanistan arasındaki ‘ sim Sorunu’nun nedenlerinin ara tırılması amacıyla yapılmı tır. Makedonya bu sorun nedeniyle uluslararası alanda ciddi sıkıntılarla kar ıla makta sırf bu nedenden dolayı uluslararası örgütlere üye olamamaktadır. Bir ülkenin en do al hakkı olan kendi ismini belirleme hakkına sahip olamaması hatta bu sorun nedeniyle uluslararası örgütlere üyeli inin kabul edilmemesi günümüz artlarında anla ılabilir bir durum de ildir. Bu ara tırma bu sorunun nedenleri incelenmi ve Makedonya’nın Avrupa Birli i üyeli i önündeki bu temel sorunun çözümüne katkı sunulması amaçlanmı tır.

Makedonya ile Yunanistan arasındaki bu sorunun incelenmesi dünyada ba ka bir örne i olmaması nedeniyle çok önemlidir. Bu ara tırma Türkiye’deki Balkan çalı malarında eksikli i hissedilen Makedonya konusunu ele almasıyla alandaki bo lu u doldurma niyetindedir.

Çalı ma sürecinde desteklerini esirgemeyen ba ta tez danı manım Yrd. Doç. Dr. Gül Tuba Da cı, yardımını ve ilgisini eksik etmeyen ye enim Baran im ek, arkadaş larım Atiye Akba , eyma Arslan ve aileme te ekkürlerimi sunarım.

Asiye M EK
14.01.2015

Ç İNDEK İLER

KISALTMALAR	iii
ÖZET	iv
SUMMARY	v
G İR	1
BÖLÜM 1: TEORİK ARKA PLAN, GÖRÜMLER VE BAKI AÇILARI	9
1.1. TEORİK ARKA PLAN.....	9
1.1.1. Milliyetçilik Teorisi.....	9
1.1.2. Yunan Milliyetçiliği.....	12
1.1.3. Makedon Milliyetçiliği.....	15
1.2. KONYLA İLGİLİ HÜKÜMET VE KAMUOYU GÖRÜMLER	18
1.2.1. Yunan Hükümetinin Görüşü.....	18
1.2.2. Makedon Hükümetinin Görüşü.....	21
1.2.3. Yunan ve Makedon Kamuoylarının Görüşleri.....	24
1.3. BAKI AÇILARI.....	26
1.3.1. BM, ABD ve NATO'nun ' Sim Sorunu' Hakkındaki Görüşleri.....	26
BÖLÜM 2: BALKAN TARİHİ	30
2.1. ESKİ ÇAĞ BALKAN KAVRMLERİ	30
2.2. YUNAN TARİHİ	32
2.2.1. Antik Yunan.....	32
2.2.2. Osmanlı Döneminde Yunanistan.....	33
2.2.3. Bağımsızlık Sonrası Yunanistan.....	35
2.3. MAKEDON TARİHİ	37
2.3.1. İskender Makedonyası.....	37
2.3.2. Osmanlı Dönemi'nde Makedonya.....	39
2.3.3. Bağımsızlık Sonrası Makedonya.....	40

BÖLÜM 3: AVRUPA BİRLİĞİ	41
3.1. AVRUPA BİRLİĞİ'NİN GENEL ÇERÇEVESİ	41
3.1.1. Birliğin Kuruluşu.....	41
3.1.2. Bütünleşme - Genişleme Tartışmaları.....	43
3.2. AVRUPA BİRLİĞİ'NİN BALKAN POLİTİKALARI.....	47
3.2.1. Balkanlar Genişlemesi.....	47
3.2.2. Doğu ve Orta Avrupa Genişlemesi.....	50
3.2.3. Batı Avrupa Genişleme(me)si.....	53
3.3. AVRUPA BİRLİĞİ'NİN YUNANİSTAN VE MAKEDONYA POLİTİKALARI.....	56
3.3.1. Yunanistan Politikaları.....	56
3.3.2. Makedonya Politikaları.....	60
3.3.3. Yunanistan ve Makedonya Politikalarının Kıyaslanması.....	62
SONUÇ	64
KAYNAKÇA	68
ÖZGEÇMİŞ	85

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birli i

ANEL: Ba ımsız Yunanlılar

BM: Birle mi Milletler

DIMAR: Demokratik Sol

DPA: Arnavutların Demokratik Partisi

DU : Demokratik Bütünle me Birli i

EBRD: Avrupa mar ve Kalkınma Bankası

I D: Irak am slam Devleti

KKE: Komünist Parti

NATO: Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü,(North Atlantic Treaty Organization).

PASOK: Panhelenik Sosyalist Hareket

PfP:Barı için Ortaklık

SDSM: Makedonya Sosyal Demokratlar Birli i

SEEBRIG: Güneydo u Avrupa Barı Operasyonu Birimi

SYRIZA: Radikal Sol ttifak

UÇK: Milli Kurtulu Ordusu (Ushtria Çlirimtare Kombetare)

VMRO-DPMNE: ç Makedon Devrimci Örgütü-Makedon Ulusal Birli i Demokratik Partisi

YDP: Yeni Demokrasi Partisi

t.y. : tarih yok

ÖZET

YAÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tez Özeti

Tezin Ba lı ı: Makedonya ile Yunanistan arasındaki sim Sorunu'nda Rol Oynayan Temel Parametrelerin Analizi	
Tezin Yazarı: Asiye M EK	Danı man: Yrd. Doç. Dr. Gül Tuba DA CI
Kabul Tarihi: 12.03.201	Sayfa Sayısı: V (ön kısım) + 85 (tez)
Anabilim dalı: Uluslararası li kiler	Bilim dalı: Uluslararası li kiler
<p>Makedonya ile Yunanistan arasındaki ' sim Sorunu' Makedonya'nın ba ımsızlı ını ilan etmesiyle ba lar. Makedonya; Yugoslavya'nın da ılmasının ardından 1991 yılında 'Makedonya Cumhuriyeti' ismiyle ba ımsızlı ını ilan etmi ancak ülkenin bu ismi kullanmasına Yunanistan kendi sınırlarındaki Makedonya isimli bölgede ileride hak iddia edece i endi esiyle kar ı çıkmı tır. Bu çalı mada iki ülke arasında ortaya çıkan ' sim Sorunu'nun bugüne kadar çözülememesinin altında yatan nedenler ara tırılmı tır. Sorun iki ülkenin milliyetçilik anlayı ları, bölgenin tarihsel gerçekleri ve Avrupa Birli i'nin bölge politikaları kapsamında incelenmi tir.</p> <p>Yapılan çalı ma sonucunda Makedonya ile Yunanistan arasındaki ' sim Sorunu'nun çözümsüzlü ünde rol oynayan üç temel parametre belirlenmi tir. Ara tırmada konunun daha iyi anla ılması için iki ülke tezleri kar ıla tırmalı olarak incelenmi ve soruna neden olan bu tezler ele tirel teoriyle de erlendirilmi tir. Çalı manın genelinde a ırlıklı olarak ele tirel bakı açısıyla hareket edilse de her bölüm de kendi konusuyla ilgili olarak farklı bir teoriyle açıklanmaya çalı ılmı tır. İlk bölüm Milliyetçilik teorisiyle ekillenirken, ikinci bölümde Avrupa Birli i'ni olu turan teoriler arasında sayılan ulus üstücülük, rasyonalite ve in acılık teorileri, son bölümde ise tarihi gerekçelerin anla ılması amacıyla iki ülke tarihi kıyaslanarak incelenmi ve bu tezler ele tirel bakı açısıyla ele alınmı tır.</p> <p>Sonuç olarak Makedonya ile Yunanistan arasındaki ' sim Sorunu' iki ülkenin milliyetçilik anlayı larındaki farklarda ısrar etmeleri, tarihi nedeniyle bölgenin gerçek sahibi oldukları iddiasında bulunmaları ve Avrupa Birli i'nin sorunun taraflarına farklı politikalar uygulaması nedeniyle çözülememektedir. ki ülke arasındaki sorunun çözümü bu farklılıkların a ılması ve ortak politikalar üretilmesine ba lıdır.</p>	
Anahtar Kelimeler: Makedonya, Yunanistan, sim Sorunu, Milliyetçilik, Avrupa Birli i.	

Yalova University Institute of Social Sciences Master Thesis Summary

Thesis Title: The Analysis Of The Basic Parameters That Have Role In The Name Issue Between Macedonia And Greece

Thesis Author: Asiye M EK **Advisor:** Yrd. Doç. Dr. Gül Tuba DA CI

Date of Acceptance: 12.03.2015 **Total Number of Pages:** V(pretext)+85(mainbody)

Department: International Relations **Field of Study:** International Relations

The “Name Issue” between Macedonia and Greece begins with the Macedonia’s declaration of independence. After the disintegration of Yugoslavia, in the year 1991, Macedonia has declared independency under the name of “Republic of Macedonia” but Greece objected to the use of that name by the state with the worries that it would claim ownership on an area called Macedonia in its own boundaries. In this study, the causes underlying the unsolution until these days, of the name issue that occurred between the two countries, have been investigated. The issue was examined in a scope of the nationalistic understandings of the two countries, historical facts of the area, and EU policies on the region.

In the conclusion of the research, three basic parameters acting at the unsolution of the name issue between Macedonia and Greece were determined. In order to be understood the aspect more clearly in the study, the theses of the two countries were examined in comparison and these theses that cause to the problem was evaluated with the critical theory. However, in the general of the study the critical view point was used mostly, it was tried to explain the each part with a theory related to its own content. While the first part takes form with the nationalism theory, in the second part, constructivism, supranationalism and rationalism as the theories that have constituted the EU, in the last part, in order to be understood the historical realities, the histories of the two countries was investigated in comparison, and these theses were handled with a critical point of view.

As a result, the “Name Issue” between Macedonia and Greece, could not be solved because of the reasons that the two countries have been insisting on the differences of their understandings of nationalism, been claiming a real ownership on the region on historical bases, and the different applications of the EU to the sides of the problem. The solution depends on overcoming these differences and generating collective policies.

Keywords: Macedonia, Greece, Name Issue, Nationalism, European Union.

G R

Makedonya; Yugoslavya'nın da ılması'nın ardından 1991 yılında yapılan referandumla ba ımsızlı ını ilan etti. Bu ba ımsızlık ilanı 'Makedonya Cumhuriyeti' ismiyle gerçekle ti i için Yunanistan'ın iddetli muhalefetiyle kar ıla tı. Bu muhalefetin temel sebebi ise Yunanistan'da bulunan Makedonya adındaki bölgedir. Yunanistan Makedonya'nın bu ismi kullanmasına ileride bu bölgede hak iddia edebilece i endi esiyle kar ı çıkmakta ve sorun günümüzde dahi zme kavu amamaktadır. Sorunun bu temelde ortaya çıktı ı d nlse de altında yatan temel sebeplerin çok daha derin oldu u bu yüzden günümüze kadar zme kavu turulamadı ı yapılan bu ara tırmada görülmektedir. Ara tırma bu konuda önem arz etmesinin yanı sıra Türkiye'deki Balkan alı malarında eksikli i hissedilen Makedonya konusunu ele almasıyla da literatürdeki Makedonya alı malarındaki bo lu u dolduraca ı için önemli hale gelmektedir. Son olarak Makedonya bu sorun nedeniyle Avrupa Birli i'ne üye olamadı ı için zme dair yapılan ara tırmalar bu ülke için önemli hale gelmektedir. Bu alı ma da bu konunun nedenlerini ara tırmasıyla Makedonya siyaseti için önem arz etmektedir.

Makedonya ba ımsızlı ını Yugoslavya'dan ayrılan di er ülkelerin aksine kansız bir biçimde ilan etse de bu ba ımsızlık tam olarak sorunsuz biçimde gerçekle mi sayılmazdı. Ba ımsızlık ilanı sırasında var olan fakat göz ardı edilen sorunlar ilerleyen dönemlerde ülkeye e itli zorluklar ya attı. erde etnik sorunlarla u ra mak zorunda kalan ülke dı arıda da kom ularıyla sorunlar ya adı. Ya anan bu sorunlar Makedonya'nın uluslararası alanda sıkıntılar ya amasına neden oldu ve en önemlisi de ba ımsızlı ından bu yana ülkenin temel ilkesi olan uluslararası örgütlere üyelik politikasını dahi olumsuz bir biçimde etkiledi. Hem içerdeki hem dı arıdaki sorunlarını bir ekilde halletmeyi ba aran Makedonya en temel problemi olan Yunanistan'la arasındaki ' sim Sorunu'nu günümüze kadar zmeyi ba aramadı.

Makedonya'yla Yunanistan arasında ortaya çıkan bu sorunun altında yatan temel sebepler yukarıda da ifade edildi i gibi sadece Yunanistan'daki Makedonya bölgesiyle alakalı de ildir. Sorunun kökenleri çok daha derinlerde oldu u için de yıllardır zlememektedir. Yapılan alı ma sonucunda bulunan sebepler u ekilde

sıralanmaktadır; ba ta iki ülkenin milliyetçilik anlayı larındaki farklar olmak üzere, iç içe geçmi olan ortak tarihlerini payla amamaları, Avrupa Birli i'nin iki ülkeye uyguladı ı farklı politikalar ve iki ülke hükümetlerinin çözüm konusunda farklı fikirlere sahip olması ve bu fikirleri ortak bir zeminde buluşturamamalarıdır. Bu sebeplerin araştırılıp incelenmesi konunun çözümüne yapacağı katkı nedeniyle çok önemlidir.

iki ülke arasındaki sorunun temelinde yatan bu nedenler çalışmada üç bölümde ele alınmış ve açıklanmaya çalışılmıştır. İlk bölüm üç alt başlıkta incelenmiştir; teorilerden yola çıkılmasının konuya açıklık getireceği ve konunun anlaşılmasını kolaylaştıracağı inancıyla Milliyetçilik teorisi açıklanmış ve iki ülke milliyetçiliğinde rol oynayan temel argümanlar sıralanarak karşılaştırma yoluna gidilmiştir. Sonrasında ise iki ülke hükümetlerinin sorun hakkındaki görüşleri incelenmiştir; dünyanın soruna bakışının anlaşılması amacıyla BM'nin ABD'nin ve NATO'nun sorun hakkındaki görüşleri açıklanmıştır. İkinci bölümde sorunun diğer temel nedeni olan tarihi nedenlerin anlaşılması amacıyla iki ülke tarihi antik dönemden itibaren karşılaştırmalı bir biçimde incelenmiştir. Üçüncü bölümde ise sorunun üçüncü ana nedeni olan Avrupa Birli i'nin iki ülke hakkında uyguladığı farklı politikalar yine konunun anlaşılması için birliğin kuruluşu ve genişlemesiyle birlikte açıklanmıştır.

Çalışmanın ilk bölümü yukarıda da açıklandığı gibi Milliyetçiliğe ayrılmış ve iki ülke milliyetçiliği karşılaştırılarak sorun üzerindeki etkisi incelenmiştir. Bu bölümde kolaylık sağlaması açısından üç alt başlığa ayrılarak çalışılmıştır. İlk olarak Milliyetçiliğin tanımı ve etkileri incelenmiştir. İkinci bölümde Yunan milliyetçiliği ve temel argümanları açıklanarak sorun üzerindeki etkisi ve çözümsüzlükte oynadığı rol açıklanmıştır. Son bölümde ise Makedon milliyetçiliği açıklanarak Yunan milliyetçiliğiyle arasındaki benzerlikler ve farklar incelenmiş ve sorun üzerindeki etkisi tartışılmıştır.

Ülkelerin milliyetçilik algılamaları açıklanırken ilk olarak Milliyetçilik kavramı tartışılmıştır. Milliyetçiliğin nasıl oluştuğu, ülke siyasetini şekillendirmede nasıl bir rol üstlendiği açıklanmıştır. İkinci olarak Yunan milliyetçiliği açıklanmış bu milliyetçiliğin altında yatan tarihi sebepler ve bu milliyetçiliğin oluşumunda rol oynayan faktörler

açıklanmıştır. Sonrasındaysa Makedon milliyetçiliği açıklanarak bu milliyetçiliğin temel sebepleri, ülke siyasetine etkisi ve azınlık politikalarına olan etkisi tartışılmıştır. Tüm milliyetçi faktörler açıklanarak milliyetçiliğin 'sim Sorunu'nun çözümsüzlüğündeki etkisi tartışılmıştır.

İlk bölümün ikinci alt başlığı ise iki ülke hükümetlerinin sorun hakkındaki görüşlerine ve dünyanın soruna bakışı açısından ayrılmıştır. İlk olarak Yunan ve Makedon hükümetlerin sorun hakkındaki görüşleri ayrı ayrı açıklanmış ve sorunun çözümsüzlüğünde oynadıkları rol tartışılmıştır. Bu kısımda ilk olarak Yunan hükümetinin nasıl kurulduğunu seçimlerden ne kadar oy aldığı ve genel olarak nasıl bir görüşe sahip olduğunu açıklanmıştır. Sonrasındaysa bu hükümetin yetkililerinin 'sim Sorunu' hakkındaki tutumları incelenmiş ve bu tutumların çözümsüzlüğe olan etkisi incelenmiştir. Yunan hükümetinden sonra Makedon hükümeti araştırılmış, seçim oranları yazılmış ve hükümetin sorun hakkındaki görüşleri tartışılmıştır. Son olarak da iki ülkenin kamuoylarının sorun hakkındaki fikirleri ve hükümetleri üzerindeki etkileri tartışılmıştır.

Üçüncü alt başlıkta ise dünyanın soruna bakışının anlaşılması amacıyla BM, NATO ve ABD'nin sorun hakkındaki görüşlerine yer verilmiştir. İlk olarak BM'nin kuruluşu, yapısı ve sorun hakkındaki çözüm önerileri incelenmiş bu önerilerin iki ülke hükümeti tarafından kabul edilebilirliği tartışılmıştır. İkinci olarak NATO'nun kuruluşu, yapısı ve amaçları incelenmiş Makedonya'nın bu örgüte üyeliği önünde engel teşkil eden 'sim Sorunu'na değinilmiştir. Son olarak da ABD'nin sorun hakkındaki görüşleri ve Makedonya'ya bu konuda verdiği desteğin nedenleri tartışılmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümü iki ülkenin tarihsel gerekçelerinin anlaşılması amacıyla Balkan tarihine ayrılmıştır. Bu kapsamda önce Balkan tarihine genel olarak bakılmış ardından Yunan ve Makedon tarihi karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Balkan tarihinin ilk bölümünde ilkçağ Balkan kavimlerinden başlanmak üzere Balkan tarihi incelenmiş ve burada yer alan Helen, Slav ve İliya halkları Yunan ve Makedonların kökenlerinin ayrıntılı olarak öğrenilmesi ve tarihsel iddialarında gerekçelerinin doğruluk payının anlaşılması için ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Balkan tarihinin anlatıldı ı bölümün ikinci kısmında ise Yunan tarihi siyasi devlet kurma pratikleri açısından incelenmi ve bu amaçla Antik Yunandan ba lanarak Yunanistan'ın devlet olarak varlı ı, Osmanlı dönemindeki konumu ve ba ımsızlık sonrasındaki durumu siyasi olarak incelenmi tir. Antik Yunandaki dü ünçe ve siyasi hayatı, kuralları ara tırılmı , o dönemdeki toplum hayatı ve hukuk kuralları; örf ve adetlerle birlikte incelenmi tir. Osmanlı döneminde ise Osmanlı'nın bir parçası sayılmı ve Osmanlı kurallarıyla yönetilmi tir. Çalı mada bu yönetim ve Osmanlıdan ba ımsızlık iste inin nedenleri ara tırılmı ve ba ımsızlı a giden yoldaki geli meler sıralanmı tir. Ba ımsızlık sonrasında Yunan hayatı ise ayrıntılarıyla i lenmi ve ya anan darbelerle bu darbelerin Yunan siyasi hayatındaki yeri de ayrıntılı olarak açıklanmı sonrasında ise bu darbelerin Yunan toplumu üzerindeki etkileri ara tırılmı tir.

Balkan tarihinin son bölümünde ise Makedon tarihi incelenmi tir. Bu tarih de Yunan tarihiyle kıyaslanması açısından yine üç alt ba lıkta incelenmi tir. Yunan tarihindeki gibi ilk olarak skender Makedonya'sı incelenmi ardından Makedonya'nın Osmanlı dönemindeki konumu ara tırılmı son olarak da ba ımsız Makedonya'nın nasıl ba ımsız oldu u ve ba ımsızlık nedeniyle u ra mak zorunda kaldı ı sorunlar incelenmi tir. skender Makedonya'sı incelenirken Büyük skender'in Helen kültürün yayılıp geni lemesindeki rolü ara tırılmı , Osmanlı dönemindeki Makedonya ise sınırlarıyla açıklanmı daha sonra sınırlarının dönemin büyük güçlerinin Balkan politikaları nedeniyle nasıl bölündü ü ve Makedonya'nın nasıl daraldı ı açıklanmı tir. Ba ımsız Makedonya incelenirken ba ımsızlık sonrası ya anan iç ve dı problemler de birlikte ele alınmı tir.

Çalı manın üçüncü bölümünde sorunun çözümsüzlü ünde rol oynayan Avrupa Birli i politikaları incelenmi tir. Yunanistan Avrupa Birli i üyesi olması vasfıyla, üyeli in verdi i güçle de bu konudaki inadını sürdürmektedir. Bu üyeli e kar ı duru unu Birlik içersindeki konu malarında dile getirmektedir. Üye olması 'sim nadi'ni sürdürebilmesindeki temel deste idir. Birlik de bu konuda iki ülkeye kar ı farklı politikalar uygulamakta Yunanistan'daki sorunlara ra men Birli e kabul etmesine ra men Makedonya Birli in kriterlerinin ço unu kar ılamasına ra men ülkenin Birli e

kabulünü ba ka ülkenin smine kar ı çıkması nedeniyle kabul etmemektedir. Bu da ‘ sim Sorunu’nda rol oynayan temel faktörlerden bir di eridir.

Üçüncü bölüm de üç alt ba lıktan olu maktadır. İlk alt ba lıkta genel olarak Birlikten bahsedilmi , nasıl kuruldu u ve geni leme politikaları incelenmi tir. İkinci alt ba lıkta ise Birli in balkan politikaları ara tırılmı ve balkan geni lemesinin nedenleri incelenmi tir. Son alt ba lıkta ise Birli in Yunanistan ve Makedonya politikaları kar ıla tırılmalı olarak incelenmi tir.

Üçüncü bölümün ilk alt ba lı ı da ba lıca üç kısımdan olu maktadır ilk kısımda Birlikten genel olarak bahsedilmekte Avrupa’nın o günkü artları incelenmektedir. Bu artların bir Birli in olu umunu nasıl zorunlu kıldı ı devletlerin ulus üstü bir yapıya olan ihtiyaçları açıklanmaktadır. İkinci kısımda pratikte nasıl kuruldu undan, üyelerinden ve birlik için atılan ilk adımlardan bahsedilmektedir. Son kısımda ise Birlikle ilgili bütünle me ve geni leme tartışmalarına yer verilmektedir. Bu bölümde dü ünürlerin geni leme ve bütünle me tartışmalarına katkıları ve önerileri yer almaktadır.

Üçüncü bölümün ikinci alt ba lı ında ise Birli in Balkan politikaları irdelenmi tir. Bu bölümde Birli in genel Balkan geni lemesi, Orta ve Do u Avrupa geni lemesi son olarak da Batı Avrupa geni lemesi incelenmektedir. Birli in Balkan politikaları Birli e katılmak isteyen ülkeler, Birli in bu bölgede geni lemesinin temel nedenleri ve Birli in bölgeye sa layaca ı katkılar açısından incelenmi tir. Bu bölgeye entegrasyonun bölge ve birlik açısından sa layaca ı katkılar irdelenmi tir. Orta ve Do u Avrupa geni lemesinin ara tırıldı ı ikinci bölümde Birli e üye olan Orta ve Do u Avrupa ülkeleri açıklanmı tır. Son bölümde ise Birli in Batı Balkan politikaları üye olan ve olamayan ülkeler açısından incelenmi ve üye olacakların üyelikleri önündeki engeller ara tırılmı tır.

Üçüncü bölümün üçüncü ve son alt ba lı ında ise önce Birli in Yunanistan politikaları incelenmi ardından Makedonya politikaları ara tırılmı son bölümde ise Birli in iki ülke politikaları kıyaslanmı tır. İlk olarak Yunanistan’ın hangi ko ullarda üye oldu u Birli in Yunanistan politikaları incelenmi , ikinci bölümde Makedonya’nın Birli e üye

olamamasının nedenleri ve ‘ sim Sorunu’nun bu üyelikteki engeli tartışılmı tır. Son bölümde ise Birli in iki ülke politikaları kıyaslanmı farklılıklar ve benzerlikleri ortaya konmu tur.

Çalı manın Konusu:

Bu çalı manın konusu Makedonya ile Yunanistan arasında ortaya çıkan ‘ sim Sorunu’nun altında yatan temel nedenlerin araştırılmasıdır. Bu sebeplerin araştırılıp incelenmesi çözüme yapaca ı katkı nedeniyle çok önemlidir. ki ülke arasındaki sorunun temelinde yatan bu nedenler çalı mada üç bölümde ele alınmı ve açıklanmaya çalışılmı tır. İlk bölüm üç alt ba lıkta incelenmi ; teorilerden yola çıkılmasının konuya açıklık getirece i ve konunun anlaşılmasını kolayla tıraca ı inancıyla Milliyetçilik teorisi açıklanmı ve iki ülke milliyetçili inde rol oynayan temel argümanlar sıralanarak kar ıla tırma yoluna gidilmi tir. Sonrasında ise iki ülke hükümetlerinin sorun hakkındaki görüşleri incelenmi ; dünyanın soruna bakı mının anlaşılması amacıyla BM’nin ABD’nin ve NATO’nun sorun hakkındaki görüşleri açıklanmı tır. İkinci bölümde sorunun di er temel nedeni olan tarihi nedenlerin anlaşılması amacıyla iki ülke tarihi antik dönemden ba lanarak kar ıla tırmalı bir biçimde incelenmi tir. Üçüncü bölümde ise sorunun üçüncü ana nedeni olan Avrupa Birli i’nin iki ülke hakkında uyguladı ı farklı politikalar yine konunun anlaşılması için birli in kuruluşu ve genişlemesiyle birlikte açıklanmı tır.

Amacı:

Çalı manın başlıca iki önemli amacı vardır. İlk Makedonya ile ilgilidir. Makedonya sırf bu sorun nedeniyle ba ımsızlı ından bu yana temel hedef olarak belirledi i uluslararası örgütlere üye olamamaktadır. Günümüze kadar uluslararası örgütlerden sadece BM’ye üye olabilmis tir. Bu üyelik de yine kendi ismiyle değil Yunanistan’ın istedi i isimle gerçekleşmiş tir. NATO ve AB’ye ise hala üye olamamı tır. Makedonya artık kendi özgür iradesiyle seçti i ismi seçmek ve bu isimle örgütlere üye olmak istemektedir. Çalı manın ikinci amacı ise Türkiye’de yapılan Balkan çalı malarındaki boşlu un giderilmesidir. Yapılan ara tırmalar neticesinde Türkiye’deki Balkan ara tırmalarının genel olarak Balkan kültürüyle tarihi ve Osmanlı Dönemi Balkanlar ili kileri etrafında ekillendi i görülmü tür. Kısacası Balkanlarla genel olarak ilgilenilmi bölgeyle ilgili spesifik çalı malar yapılmamı tır. Bu yüzden Balkan bölgesinin önemli meselelerinden

biri olan; bölgenin iki önemli ülkesi Yunanistan ve Makedonya arasında var olan ‘ sim Sorunu’ çalı ılımlıdır. Çalı manın amacı Balkan bölgesindeki özel sorunların çalı ılımasındaki bo lu un giderilmesidir.

Önemi;

Makedonya’yla Yunanistan arasındaki ‘ sim Sorunu’ Balkan istikrarı için önemli olmakla birlikte Makedonya’nın uluslararası arenada kendi adıyla tanınmasını ve uluslararası örgütlere üyeli ini engelledi i için uluslararası boyutta bir sorun olarak da kabul edilmektedir. Bu çalı manın önemi de buradan kaynaklanmaktadır. Çalı mada sorunun temel nedenleri ara tırılımlı ve iki ülkede sebep oldu u ulusal sorunlar ba ta olmak üzere uluslararası alandaki önemi de ara tırılımlı ve çözüm önerileri de tartışılımlıdır. Makedonya’da meydana gelecek en ufak bir huzursuzluk Balkanların adeta minyatürü sayılması nedeniyle tüm bölgeye yayılma potansiyeline sahiptir.

Yöntemi;

Çalı mada kar ıla tırma ve ele tiri yöntemi kullanılımlıdır. İki ülkenin milliyetçilik anlayışları, tarihleri ve AB’nin iki ülke politikaları kar ıla tırılmalı olarak incelenmiş, iki ülke de ele tirilerek soruna dair çözümler üretilmeye çalı ılımlıdır. Balıca üç ba lık altında incelenen sorun her ana ba lı ın altında iki ülkenin de konuyla alakalı olarak kıyaslanmasıyla açıklanmaya çalı ılımlıdır. Milliyetçilik teorisinin açıklandığı ilk bölümde Yunan ve Makedon Milliyetçilikleri açıklanmış ve kıyaslanmıştır. Tarihin soruna etkisinin incelendi i ikinci bölümde iki ülke tarihi Antik dönemden itibaren kıyaslanmış ve iki ülkenin de tarihsel süreçleri nasıl geçirdi i ve böylece bölgede hangi ülkenin hak iddia edebilece i tartışması aydınlatılmaya çalı ılımlıdır. Avrupa Birliği politikalarının ülkelere göre nasıl farklılıklar gösterdiğinin anlaşılması amacıyla son bölümde AB’nin Yunanistan ve Makedonya politikaları açıklanmış ve kıyaslanmıştır. Çalı mada kaynak olarak makale ve kitaplar yoğunluklu olarak kullanılımlıdır. A ırlıklı olarak Türkçe ve çeviri kaynaklar kullanılmakla birlikte İngilizce kaynaklardan da yararlanılmıştır.

Çalı manın Sınırları;

Yapılan çalı ma üç ana bölümde olmaktadır ve bu bölümler de kendi arasında üçe ayrılmaktadır. ki ülke arasında krize neden olan sorunun daha iyi anlaşılması amacıyla ilk bölümde konunun tarihsel kökenine inilmi ve iki ülke tarihi karşılaştırmalı biçimde incelenmiştir. İkinci bölümde ise Avrupa Birliği incelenmiştir. Çalı manın bu bölümü de üç ana bölüme ayrılmıştır ; ilk bölümde Avrupa Birliği düşüncesinin oluşumu, Birliğin kuruluşu ve genişleme politikaları açıklanmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde ise kurulan birliğin genelde Balkan politikaları özelde de Yunanistan ve Makedonya politikaları karşılaştırmalı olarak incelenmiştir ve iki ülkeye uygulanan politikalardaki farklılık ve benzerlikler tartışılmıştır. Son bölümde ise iki ülkenin milliyetçilik anlayışları arasındaki farklar ve iki ülke hükümetlerinin birbirlerine zıt görüşleri incelenmiştir ve karşılaştırılmıştır. Bunlara ek olarak da BM, NATO ve ABD'nin soruna bakışları incelenerek çözüm hakkında dünyanın fikrinin anlaşılması sağlanmaya çalışılmıştır.

BÖLÜM 1: TEORİK ARKA PLAN, GÖRÜMLER, BAKI AÇILARI

1.1. TEORİK ARKA PLAN

1.1.1. Milliyetçilik Teorisi

Erken dönem kabilelerinde, sosyal yapı dini inançlar ve ritüeller tarafından oluşturulurdu. Savaş ve barışta etkili olan temel düşünce kabilenin tanrılarının ele geçirildiği ya da kabilenin düşmanının tanrılarınınca yenilgiye uğratıldığı şeklindeydi. Bu düşünceyle ikna edilen kabile, kolayca galip tarafın hâkimiyeti altına girerdi (Baron, 2007: 18). İlk dönemde din bu kadar etkili olduğu için insanları bir arada tutan temel olgu sayılmıştır. Geçerli dönemlerde ise insanları bir arada tutan olgular değil kenlikler göstermekle beraber dinin etkisi devam etmiştir. Günümüzde dünyanın önemli bir bölümünde toplumları bir arada tutmada hala dinin etkisi yadsınamayacak derecede görülmektedir.

Eski uygarlıklarda din olgusu toplumlara göre değişmekteydi. Örneğin; Doğu uygarlıklarında her kavmin bir ulusal tanrısı vardı ve o, bu tanrıyı, diğer kavimlerinden üstün tutardı. Babil'deki Marduk yahut ama, Ninovadaki Asur, Mısır'daki Amon için durum buydu. İbrahim, İshak ve Yakub'un torunlarının kendisiyle bir ittifak anlaşması yapmış oldukları Yehova'nın niteliğinin temeli de belki buydu (Mosca, 2013: 291). Görüldüğü gibi her uygarlığın farklı şekillerde de olsa dini inancı ve farklı tanrı şekilleri vardı. Bazı uygarlıklarda bu tanrı görünen dokunulabilen bir tanrı olurken bazı uygarlıklarda ise bu tanrılar görünmemekle birlikte koruyuculuklarına inanılırdı.

Ben Rüdiger de dinin devlet yönetimindeki etkisinin göz ardı edilemeyeceğini ve devleti yönetenlerin nüfuzlarıyla ikili şekilde etkili olabileceklerini söylemiştir: birincisi, aktivite ve eylemleriyle; ikincisi, inançlarıyla etkili olurlar. Bu etkinin kolaylığı veya zorluğu, belirli bir zaman süresince yürürlükte olan yasalar ile bu yasaların ideal devlete olan uzaklığına veya yakınlığına bağlıdır (Ulul, 2011: 192-193). Hobsbawm da aynı şekilde

toplumların bir arada ya ama dü üncesinin ilk olarak din ekseninde ekillendi ini söylerken bunun tartı malı oldu unu söyler ve Rusya örne iyle öyle açıklar:

“Kutsal Rusya topra ı kutsal ikonlarla, inançla, çarla, devletle tanımlanmaktadır. Güçlü bir bile imi vardır ve bunun nedeni yalnızca ikonların, yani bayraklar gibi gözle görülür sembollerin, tahayyül edilemez olanı tahayyül etmenin hala en yaygın biçimde kullanılan yöntemleri olması de ildir. Kutsal Rusya da kesinlikle halka dayalı ve gayri resmi bir güçtür, tepeden yaratılmamı tır. Kutsal Ruslu un üzerindeki bu popüler ve popülist anlam, modern millete denk dü ebilir ya da dü meyebilir. Bunun Rusya’da hem kilisenin hem de devletin ba kanı olan figürle özde li i, açıkça bu tür bir özde le tirmeyi kolayla tırmaktaydı.”(Hobsbawm, 2014: 69).

İlk ba larda yukarıda açıklandı ı gibi toplumların ekillenmesinde ve yönetilmesinde din etkiliyken ilerleyen dönemlerde Modern Milliyetçilik, insanlar arasındaki grup ili kilerinde dinin yerini aldı (Baron, 2007: 18). Bu milletçilik ise; bireyleri, homojen kolektif bireyler olarak davranmalarını sa layan yeterli ortak özelliklere – dil, görenek, inanç veya bunların bazı kombinasyonlarına- sahip insanlar olarak bir arada gruplandırmaktır ekinde tanımlanmaktadır (Breuer, 2010: 26). Yapılan iki tanıma bakılırsa Milliyetçilik ancak modern dönemde dinin yerini almaya ba lamı toplumlar artık Milliyetçi reflekslerle hareket etmeye ba lamı tır.

İlk dönemden itibaren toplumsal yapı dinler tarafından ekillenirken son dönemde bu görevi Milliyetçilik teorisi üstlenmeye ba lamı tır. Peki Milliyetçili in ortaya çıkı ı ve dinin etkisini kırması hangi dönemde gerçekleş mi tir, bu teori nasıl ortaya çıkmı tır? Bu soruyu Calhoun aslında insanların milliyetçi kavramlarla dü ünmeye ba ladıkları belli bir an yoktur diyerek bunun yerine, tarihsel de i imlerin farklı kollarından bazıları modern milliyetçili i olu turacak ekilde birle mi tir ekinde cevaplamı tır. ‘Ulus’ kelimesi ise; modern ça dan önce yalnızca aynı kültürü payla an ve hem eri olan insanları tanımlamak; halktan daha küçük fakat bir aileden büyük grubun üyesi, do u tan birbirine benzeyen erkekler için kullanılırdı (Calhoun, 2012: 13). Modern Milliyetçilik ortaya çıktık ı dönemde ilk olarak bu tanımlarla kullanılsa da ilerleyen dönemlerde çok farklı tanımlara kavu mu tur. Bunun nedeni ise de i en ko ullar ve Milliyetçili in bu ko ullara uyum sa lamak zorunda kalmasıdır. İlerleyen dönemlerde

her dü ünür kendi bulundu u toplulu u yönlendirmek amacıyla farklı tanımlar yapma yoluna gitmi tir.

Milliyetçili in amacı ortak bir bilinç olu turularak milletlerin meydana getirilmesidir. Bu ekinde meydana gelen milletin özellikleri ise öyledir: 1) Adına hak iddiasında bulunulan bir verili büyüklük fakat aynı zamanda öncelikle yaratılması gereken bir eydir. 2) Milletler en uygun ifadelerine ancak siyasi-resmi düzeyde örgütlendiklerinde eri en büyüklüklerdir. 3) Milletler sadece gerisinde kalınabilen fakat geçilemeyen, dü ünülebilir en yüksek kolektif örgüt biçimidir. 4) Dü ünülebilir en yüksek kolektif örgüt biçimi olarak milletler üyelerinden –“yüksek ilgi”, “ya amda kendini zorla kabul ettiren ve kesin üstünlü ü” talep ederler (Breuer, 2010: 25). Ancak bu dört unsur sa landıktan Milletten dolayısıyla Milliyetçilikten bahsedilebilir. Ancak bu Milliyetçilik anlayı na sahip olan topluluklar birlikte hareket edebilir. Birlikte hareket eden topluluklar da ir devlet için gerekli olan tüm artları sa layarak daha rahat hareket eder ve devletler kurabilir. Kurulan devletler aynı ulustan bireyleri kapsar.

Yapılan Millet ve ulus tanımlarından sonra Balkan ulusçulu undan bahsedebiliriz. Balkan ulusçu u 19. Yy.’da kendini göstermeye ba ladı. Fakat bu ulusçuluk Balkanlara pek de iyi eyler getirmedi. Ulus duygusunu geli tirmenin kazandı ı aciliyet, beraberinde, dü man gibi görülmeye ba layan kom u azınlıklardan kurtulma iste ini getirdi (Yerasimos, 2010: 35). Balkan devletleri bu olumsuz dü ünceler neticesinde birbirinden kurtulmaya çalı mı bu da ba ımsızlıklarına yardım etmi ti. Kısacası Milliyetçilik Balkan topraklarına olumsuz duygular sava lar getirirken di er yandan ba ımsızlıklarına yardımcı olmu tur. Bu ba ımsızlıklar neticesinde birbirinden farklı çok sayıda irili ufaklı devlet ortaya çıkmı tır.

1.1.2. Yunan Milliyetçiliği

Millet mi milliyetçiliği yaratmıştır tersine milliyetçilik mi milleti yaratmıştır. Tartı malar sonucu ikinci varsayımın haklılığı ortaya çıkmıştır (Breuer, 2010: 15). Bu doğrultuda yapılan tanımlamayla modern millet, insanların özdelelikleri topluluklardan nitelik olarak deşkenlikler göstermesidir. Benedict Anderson'a göre millet; 'hayali cemaat'tir ve insan toplulukları arasındaki ilişkilerin gelişmesiyle ortaya çıkan duygu yoğunluğunu azaltabilecektir; insanları bir arada tutabilecektir (Hobsbawm, 2014: 64-65). Buradan hareketle Yunan milliyetçiliğinin de kendini var ettiğini yani icat edildiğini varsayılır. İcat edilen bu Yunan kimliği ve ulusçuluğunun amacı da doğrudan olarak Yunan milletin bağımsızlığını sağlayarak bu milletin unsurlarını bir arada tutmaktır. Bir araya getirilen bu toplum ve Yunan ulusçuluğu Helen kültürüyle beslenmektedir.

Yunan milliyetçiliği icat edilmişse kim tarafından ve ne amaçla icat edilmiştir. Bu iki sorudan ilkinin cevabı Avrupalılar olarak verilebilir; amacı ise tartışılmasıyla birlikte doğrudan karşı batı kültürünün üstünlüğünü ispatlamak amacıyla; tüm gelişmelerin kaynağını Helen uygarlığına dayandırmaktır. Bundan sonra ise Helen uygarlığının Avrupa'nın atası olduğu söylenecektir. Peki, gerçekte Yunanlıların yeri neresidir gerçekten Avrupa toprakları mıdır? Bu sorunun cevabı Aristoteles'in politikasında şöyle verilmiştir:

“Soğuk ülkelerde ve Avrupa'nın deşkenlik yörelerinde ya da kavimler genel olarak çok cesur ama zekâya ve ustalığa geldi mi, çok geriler. İşte bu yüzden de özgürlüklerini korumayı iyi biliyorlar, ama hükümet kurmaktan acizler ve komşu ülkeleri fethedemiyorlar. Asyalı kavimler zeki ve ustalığa yatkın, ama onların da cesaretleri yok ve bu yüzden de sonuç gelmeyen bağımlılık ve köleliklerinden bir türlü kurtulamıyorlar. Bu ikisinin arasında kalan bölgelerde ya da yunan ırkıysa, bu iki ayrı karakteri birleştirir; yürekli ve zeki. Bu yüzden de özgür kalmı : hala en mükemmel hükümet yapılarına sahip, üstelik tek bir devlet halinde birleşebilse, bütün ulusları kendine bağlayabilir.” (Hentsch, 2008: 35).

Yunan milliyetçiliğinde en önemli unsur dildir. Yunan bağımsızlığıyla birlikte halkın konuştuğu dil taraftarlarıyla Antik Yunan diline yakın bir dilin savunucuları arasında

tartı malar ba ladı. Antik Yunan diline yakın dile Katharevousa deniliyordu. Dönemin aydınları bu dili savunmuşlardı; halkın kullandığı kelimeler yerine yenileri üretmişlerdi. Tartımlar çok uzasa da sonuç olarak Katharevousa, Yunan Devleti kurulunca resmi dil oldu (Akyay, 2014: 111-112). Halkın kullandığı dil yerine Antik Yunan dilinin kullanılması Milliyetçiliğin Helen kültürüne dayandırılması çabasıydı. Bu dilin kullanılmasıyla Yunanlıların ataları saydıkları Helenlerle aralarındaki mesafe biraz daha kapanmış oluyordu. Aydınlar tarafından yapılan bu dil çalışmaları dilin milliyetçiliğin oluşumundaki etkisini ortaya çıkarmıştı. Özetle milletlerin bir arada tutulmasında ve milliyetçiliğin etkinleştirilmesindeki temel öğe dildir.

Pratikte ise bağımsızlık için ilk Yunan Hareketi; Rum nüfusun yarıya düştüğü Mora ve çevresindeki adalarda ortaya çıktı. Ayaklanmayı bastırmakta zorlanan hükümet Mehmet Ali Paşa'dan yardım istedi, o da onu İbrahim Paşa'yı gönderdi. İngiliz-Fransız-Rus gemilerinden oluşan filo, 1827 yılında Navarin'de İbrahim Paşa'nın gemilerini yaktı. Bu yenilginin ardından Rusya Yunanistan'ın bağımsızlığını Osmanlıya dayattı. 1832'de ise Londra Antlaşmasıyla Yunanistan'ın bağımsızlığı resmi olarak onaylanmış oldu (Yerasimos, 2010: 55). Böylece resmi olarak bağımsızlığını kazanan Yunanistan Osmanlı'da ayrılmış oluyordu. Osmanlı için büyük yenilgi sayılan durumun duygusal boyutları da vardı. Her şeyden önce Osmanlı Balkanlarda ilk fetihlerini gerçekleştirmişti kısacası bir Balkan imparatorluğu olarak doğmuştu. İlk fethettiği yerlerin bu şekilde elden çıkması Osmanlı için kabullenmesi zor bir durumdu.

Yunan ulusçuluğu sadece Yunanları değil farklı etnik kökenleri de Yunan ilan eder. Örneğin, Kallaklar ve Gagavuzlar Yunandır. Yunanlara göre Hıristiyanlıktan Müslümanlığa geçenler ise Türklerle aynı kökenlidir (Cin, 2010: 12). Bu da Yunan ulusçuluğunun genelleme iddiasında olduğunu göstermektedir. Bu yüzden bazı ırkları Yunan sayarken dini açıdan bile farklılık olsa bunu kabul etmemekte Türklerle aynı kökenini söylemektedir. Fakat aynı din ya da başka ortak noktalar olsa bile o ırkın Yunan sayılması için yeterli görülecektir.

1830'dan sonra Yunan ulusçuluğu ilk amacı olan Osmanlıdan bağımsızlığını ilan edince sonraki bir yüzyıla kadar yayılcı bir politika izledi. Bu politikaya Megali İdea denmektedir (Jenkins, 1994: 22). Büyük ölkü anlamına gelen bu terimi Türkler ve Yunanlılar de i ik ekillerde algılamıştır. Türklerde Helen emperyalizmi ekinde algılanmıştır. Yunanlarda ise ortak bir Helen kimli i olu turmak ekinde algılanmıştır (Erdem, 2013: 64). Megali İdea, ilk olarak 'Költür mparatorlu u' iddiasıyla ortaya atılmıştır (Kalelio lu, 2008: 108). Amacı ise "Yunanlı oldukları iddia edilenlerin geçmi te ya adıkları toprakları ele geçirip, Do u Roma mparatorlu u'nu yeniden ihya ederek; iki kıtalı be denizli büyük Yunanistan'ın kurulmasıydı" (Çakmak, 2008: 92). Megali İdea Yunanistan'da resmi düzeyde ilk defa 1844 yılında yapılan ilk anayasa çalı maları sırasında, daha sonra ba bakan olacak Yoannis Koletti tarafından dile getirildi (Demirözü, 2005: 296).

1844'te, Milletvekili Kollettis; "Yunan Krallı ı, Yunanistan de ildir. Yunanistan'ın bu parçası, en küçük, en yoksul parçasıdır. Helenizmin iki büyük merkezi vardır. Krallı ın ba kenti Atina'dır. İstanbul, büyük Ba kent, bütün Yunanlıların kenti, rüyası, ümididir." (Kanargı, 2002: 6). Sözleriyle Megali İdeayı tarif etmiştir. Kısacası Yunan ulusçuluğu belli küçük bir alana de il nerdeyse tüm dünyaya yayılmayı amaçlamaktadır. Bu yüzden de Yunan olmayanları bile Yunan ilan edebilmektedir. Bu ba lamda dü ünüldü ünde Avrupa Birli i'nin geni leme tartışmaları daha anlamlı olmaktadır. Helen ulusunu ataları kabul eden Avrupa ölkeleri de Birli in genilemesine ve bu kapsamda Batı költürünün tüm yayılmasına çok büyük önem vermektedir.

Megali İdea, İstanbul'un fethinden beri yürürlükte dir. Bizans'ı Helen kabul eden Yunan milliyetçileri, Bizans'a ait olan toprakları ele geçirerek, Helen mparatorluğunu yeniden canlandırmayı amaçlamaktadırlar (Arslan, 2013: 39). Bu amaç için gerekli dü ünsel alt yapıyı hazırlamış olan Yunan Milliyetçilerinin tek derdi kaynak sıkıntısıdır. Maddi anlamda gücü olmayan Yunanistan'ın bu amacına Avrupa Birli i destek vermektedir. Avrupa Birli i Helen költürüyle birle ip güçlenirken Yunanistan da Birli in sağladığı imkânlardan faydalanarak ayakta kalmaktadır. Yani kar ılıklı çıkar ilisi mevcuttur. Maddi ve siyasi olarak Avrupa Birli i'ne alınması çok zor olan Yunanistan'ın üyeli inin kabulü költürel sebepler dı ında hiçbir gerekçeyle açıklanamamaktadır.

1.1.3. Makedon Milliyetçiliği

Kendilerini dini imgelerle tanımlayan Balkan milletleri, siyasal değerlerini de dinleri kadar kutsal görmektedir. Devlet de diğer manalarını dinsel terimlerle de tanımlamaktadır. Böylece milletin yaptıkları haklıysa, baskıncıların yaptıkları kötüdür ve millet hangi cezayı takdir ederse onu hak görmektedir (Karpat, 2012: 57). Peki, bu milliyetçilik anlayışında Makedonya nerede durmaktadır ve Makedon milliyetçiliğinde etkili olan unsurlar nelerdir? Makedon Milliyetçiliği diğer Balkan ülkeleriyle ortak anlayışlara mı sahiptir yoksa kendine özgü bir gelişme mi göstermektedir?

19. Yüzyılda bölgedeki büyük güçler Makedonya için mücadeleye başlamıştı (Ertuğrul, 2013: 130). Aslında bu dönemde Makedon terimi çok geniş anlamda kullanılıyordu; genellikle Makedonların Bulgarlar, Yunanlılar, Sırp ya da Arnavutlardan ayrı bir ulus oldukları düşünülüyordu. Bu dönemde büyük güçler bu bölgenin karışık bir etnik yapıya sahip olduğunu, fakat ayrı bir etnik grup olarak Bulgar olduğunu düşünüyordu. İkinci önemli talep sahibinin Yunanistan olduğunu inanılıyordu; Sırbistan ise zayıf bir üçüncü sıradaydı (Jelavich, 2013: 96). Bu ortamda 1893'te “Makedonya Makedonyalılarıdır” sloganıyla Makedonya Genç Devrimci Örgütü kuruldu (Yerasimos, 2010: 97). Bu örgüt Makedon ulusu fikrinin oluşmasının temel kanıtıydı. Artık Makedonlar da ayrı bir ırk olduklarının farkına varmış ve bölgede temel hak sahiplerinden biri olduklarını düşünmeye başlamışlardı. Hatta bu fikirden hareketle örgüt kurmuşlardı.

Makedon kimliğinin ortaya çıkması, merkez imparatorluklarını çok yakından ilgilendirmeye başladı. Alman baskıncılar, bir etnik tablo oluşturdu ve böylece bu tabloyla Makedonya sözcüğü ilk defa Avrupa literatürüne girmiş oldu (Yerasimos, 2010: 97). Kültürel anlamının dışında siyasi olarak Yugoslavya'da Makedonların ayrı ulus kimliği İkinci Dünya Savaşı içinde kabul edildi ve Tito'nun da onayı ile klasik Makedon dialekti “Manastır Bitole” resmi dil olarak benimsendi (Ülger, 2003: 127-128). 1974'te bir Anayasa kabul edildi. Bu anayasa, Sosyalist Makedonya'da vatandaşları üç bölüme ayırdı; Makedonları Ulus, Arnavutları ve Türkleri milliyet, diğer kalanları ise etnik gruplar olarak tanımladı. Ayrıca bu anayasada her milliyetin özgürlük

hakkı, kendi dilini kullanma hakkı, kültürlerini geli tirme hakkına sahip oldu u ifade edildi (Makedonya Resmi Gazetesi, 1974: 112).

1991'de Makedonya'nın ba ımsızlı nı kazanmasından sonra da Bulgaristan, Yunanistan ve Sırbistan'ın Makedon kimli ini hedef alan tutumları nedeniyle, Makedon milliyetçili i giderek yükseldi. (A ır, 2014: 10-11). Bu gerginlikler Makedon ulusu olu um a amasını her ne kadar olumsuz bir biçimde etkilese de önleyemedi. Makedon kimli i ba ımsızlıktan sonra da olsa olu tu. Halk da benimsedi. Hatta o kadar ki bölge üzerinde hak iddia edece i endi esiyle bölge ülkelerinin korkuya kapılmasına bile neden oldu. Böylece halktan ziyade dı arıya kar ı bir Makedon kimli i in a edilm i oldu. Bölge ülkeleri bu yüzden sürekli Makedon kimli ini hedef aldı. Hatta Yunanistan direkt Makedonya'nın bu ismi kullanmaktan vazgeçmesini istedi. Bu yüzden de ' sim Sorunu' ortaya çıktı.

Makedonya ba ımsızlık ilanıyla birlikte bir anayasa olu turdu. Anayasayla Makedonya Cumhuriyeti Makedonların ulusal devleti olarak ilan edildi. Makedonya Cumhuriyeti vatandaş ı olan di er etnik gruplar ise azınlık kabul edildi ve durumları 1940'lı yıllardan itibaren kullanılan geleneksel azınlık statüleri çerçevesinde düzenlendi (Progonati, 2013: 167). Ayrıca Yeni Anayasa'da Makedonya Makedon milletinin devleti olarak tanımlandı ve resmi dil Makedonca kabul edildi (Ivanov, 2008: 72). Böylece Makedon kimli i olu um sürecinin en temel unsurları sayılan verili büyüklük (millet) ve dil artı sa lanm ı oluyordu. Din konusunda ise zaten sıkıntı yoktu Makedonlar genelde Ortodoks'tu. Yunan ulusalcılı ı kadar olmasa da Makedon ulusçulu u da belli bir mesafe kat etmi ti. Artık ortada bir Makedon ulusu ve en önemlisi Makedon Devleti vardı.

1991 Anayasasından sonra Arnavut azınlıkla ya anan problemler neticesinde Ohri Çerçeve Anla ması kabul edildi. Bu anayasada, 'Cumhuriyet, halkların etnik, kültürel, dinsel ve dilsel kimliklerinin korunaca nı garanti eder' deniyordu. Azınlıklara ana dilde e itim hakkını tanıyan Makedonya Anayasası'nın hükümleri, bu hakkın devletin resmi dilinin ö retilmesi ile beraber kullanılaca nı da belirtmekteydi (Gökda , 2012: 89-90). Bu anayasayla birlikte Makedonya'daki Milliyetçilik biraz de i ime u ramı

kısacası parçalı hale gelmi tir denebilir. Artık Makedonya sadece Makedon ulusu de il di er azınlıkların ulusal varlıkları da kabul edilm ti. Özellikle Arnavut ve Türk azınlıklar bu anla ma çerçevesinde tanınmaya ba lanmı tı.

Makedonya'da milliyetçili in sadece Makedon ve Arnavutlar arasında görüldü ünü söylemek yanlı olur. Burada ya ayan Müslümanlar arasında da 1990'lardan itibaren milliyetçilik e ilimi artmı tır. Fakat bu Milliyetçilik anlayı ı Makedon ve Arnavutlar gibi kendini kabul ettirme ya da üstün görme ekinde de il de sadece belirli hakları talep etme biçiminde gerçekte mi tir (driz ve Uysal, 2009: 604). Kısacası Müslüman topluluklar arasında milliyetçilik yükselse de Arnavut-Makedon gerilimi gibi bir kavgaya neden olmamı tır. Bunda slamın bütünle tirici özelli i etkili olmu tur. slam inancında hiçbir ırkın üstünlü ü kabul edilemez ve üstünlük için tek ölçüt takvadır.

Makedonyalı Müslümanlar için slami kimlik Slav kimli inden önemli olmu tur. Buradaki en koyu Müslüman halk Torbe lerdir. Bu halk zamanla Makedonlar arasında eriyerek ve Makedon kültürüne adapte olarak Makedonla mı tır. Fakat hiçbir zaman Slav kimli i Müslüman kimi inin önüne geçmemi tir (Oran, 1993: 117-118). Balkan Müslümanları kendilerinin Slavdan ziyade Türk olarak ifade etmi lerdir. Bu Türklükleri dü manlarınca kabul edilm ve sırf bu yüzden kırımlara maruz kalmı lardır (Bozkurt, 2010: 55). Balkanlarda ya anan bu etnik temizlikler yani kırımlar günümüzde dahi acıyla hatırlanmaktadır. Türkiye'de hala o sava lardan kaçıp ölkemize sı manların torunları bulunmaktadır. Türkiye Osmanlı bakiyesi saydı ı bu insanlara sonuna kadar kapılarını açmı ve hala o ölkelerle i birliklerinin geli mesi için çaba harcamaktadır. Bu çaba özellikle orda kalan Türk-Müslüman nüfusu himaye etmek amacına yöneliktir.

1.2.KONUyla LG L HÜKÜMET VE KAMUOYU GÖRÜ LER

1.2.1. Yunan Hükümetinin Görü ü

Yunanistan'da en son genel seçimler, 2012'de gerçekleştirildi. Seçimleri Yeni Demokrasi Partisi (ND) kazandı. Fakat tek başına hükümeti kuracak çoğunluğa erişemediği için koalisyon yoluna gitti ve üç partiden oluşan (ND, PASOK, DIMAR) bir koalisyon hükümeti kurdu ve Antonis Samaras da başbakan oldu (Milliyet, 2012). Üçlü koalisyonun kurulması Yunan siyasetinin artık parçalı hale geldiğini halkın da tek bir partiyi iktidar yapacak kadar güvenmediğini göstermesi açısından son derece önemlidir.

ND Avrupa Birliği'ne yakın bir partidir ve iktidara geldiğinde AB ile ilişkilerin güçlendirilmesi için politikalar oluşturacağına söz vermiştir (BBC, 2012). Yunanistan'ın AB politikalarını destekleyen ND'yi seçimlerde başına getirmesi tesadüf değildir. Çünkü Yunan ekonomisi büyük ölçüde AB politikalarına bağlıdır. (Balzi, 2010). Avrupa Birliği Yunanistan'la ekonomik anlamda sadece ithalat-ihracat yapmamakta aynı zamanda Yunan ekonomisini sürdürdüğü yardımlarla da ayakta tutmaktadır. Bu yardımlar sadece kriz dönemlerinde değil günümüzde de devam etmektedir. Özellikle ND'nin seçimlerden galip çıkması bu yardımların halk nezdinde ne kadar önemli olduğunu göstermesi bakımından son derece önemlidir.

Balkanların en karmaşık problemlerinden birisi olan “sim Sorunu” tarihsel olarak uzun bir geçmişe sahip olduğu için Makedonya'nın tanımlanması en zor çift taraflı sorundur. Gruevski'nin kabinesiyle Makedonya'da hükümeti kurmasıyla tanınma konusunda ülkenin komşularıyla ilişkileri yumuşatsa da bu durum Yunanistan için geçerli olmamıştır (Ivanovski, 2013: 50). sim Sorunu konusunda pek fazla yol alınamamıştır. Bu sorun Makedonya'nın anlamıyla ilgilidir. Makedonya harita üzerinde Eski Yugoslavya Cumhuriyeti ve bir bölgeyi niteleyerek iki farklı anlamı ifade etmektedir. Haritadaki bu karmaşık ve belirsiz görünümün sebebi ise Makedonya'nın iki farklı anlamda kullanılmasıdır. Bu anlamlar: Yeni bağımsız Makedonya Cumhuriyeti ve Yunan bölgesindeki Makedonya'dır (Makedonska, 2009: 122). “Yunanistan'ın

kuzeyinde, merkezi Selanik olan Makedonya adıyla bir idari bölge bulunmaktadır” (Kutlay, 2012). Bu da gösteriyor ki iki ayrı Makedonya insanı vardır: birincisi ulus ismi olarak Makedonlar ki onlar Yunan de illerdir, ikincisi ise Bölgesel terim olarak Makedonlar ki onlar Yunandır (Makedonska, 2009: 122).

Yunanistan’ın bu ismi kabul etmemesinin bir di er nedeni ise, Makedonya adıyla kurulacak bir ülkenin, Yunanistan ve Bulgaristan arasında paylaşılan eski Makedonya bölgesini çar ı tırdı na inanmasıdır. Yunanistan bu ülkenin kurulmasıyla Yunanistan ve Bulgaristan’da ya ayan Makedonlarda anavatana katılma iste i uyandıracasını dü ünmektedir (Mavromatidis, 2010: 49-50). Yunanistan’da Makedonya’nın kurulundan sonra i ba na gelen hükümetlere göre Makedonya’nın temel amacı Yunanistan’ın içersindeki Makedonları ayaklandırarak Yunanistan’ın huzurunu bozmaktır (Vatanda , 2013: ?). Bugün bile Yunan Hükümetinin bu sorun kar ısındaki tavrı aynı nedenlerle bu ekildedir. Özetle; Makedonya’nın bu ismi kullanmasını ileride kendi bölgesinde hak iddia edece i endi esiyle istememektedir. Fakat Makedonya’nın böyle bir amacı bulunmamakta sadece kendi ismini özgür iradesiyle seçmek istemektedir ve bu ba ımsız olan tüm ülkelerin temel hakkıdır.

Tüm olumsuzluklara ra men Makedonya ile Yunanistan arasındaki ‘ sim Sorunu’nun çözümü için 1995’te bir anla ma imzalandı. Bu anla mayla Yunanistan Makedonya’yı uluslararası alanda “Eski Yugoslavya Cumhuriyeti Makedonya” ismiyle kabul edece ini bildirdi. Fakat daha sonra bu anla maya uymadı ve konu Uluslararası Adalet Divanı’na götürüldü. Burada Makedonya haklı bulundu (Softalar, 2012). Makedonya’nın haklı bulunması çok önemli bir geli me oldu. Yunanistan her ne kadar bu ikili tavrına devam edip sürekli sorun çıkarsa da Makedonya’nın eli artık bu kararla güçlenmiştir. Bu karar Makedon hükümetinde de halkında da sevinçle kar ılanmıştır. Uluslararası örgütlere üyelik umutlarını arttırmıştır.

Samaras Hükümeti sim Sorunu’na bakı açısını en son I D’ e kar ı olu turulan ittifakta yer alan ülkelerin Brüksel’de yaptığı toplantıda belli etti. Ba bakan Yardımcısı Evangelos Venizelos toplantıya Makedonya’nın anayasal ismini kullanarak katılması ve özellikle ABD’nin toplantıya katılan ülkelere hitap edili ekinde Birle mi Milletlerin

kurallarına ve uygulamalarına uymadı ı gerekçesiyle katılmadı. Bu resmi açıklama da hükümetin isim konusundaki olumsuz tavrının en açık göstergesidir (Azınlıkça Dergisi, 2014). Bu toplantı bir yandan Yunan Hükümeti'nin bu sorun konusunda asla geri adım atmayacağını gösterirken di er yandan Makedonya'nın da bu ismi kullanmaktan hiçbir ekilde vazgeçmeyeceğini göstermiştir. Bu kadar olumsuzlu a ra men iki ülke hükümeti de hiçbir toplantıda bu konudan taviz vermemiştir.

Yunanistan ile Makedonya arasındaki ' isim Sorun'u üç ekilde çözülebilir:

- 1) Yunanistan Makedonya Cumhuriyeti ismini kabul ederse,
- 2) Makedonya; Makedonya Cumhuriyeti isminden vazgeçerse,
- 3) Hem Yunanistan hem de Makedonya kar ılıklı olarak sorunu çözümsüz bırakırsa.

Bu önerilerden hangisi tercih edilirse edilsin Balkanlarda huzursuzlu un önüne geçilecektir (Balla, 2013).

Tsoukal s'e göre Yunanlılar muazzam kültürel mirasa sahip olmalarına küçük bir co rafya ya amak zorunda kalmı lardır. Bu yüzden de 1990'larda iki kutuplu sistem sona erince dı politikada yönünü kom uları olan Türkiye, Makedonya ve Arnavutlu a çevirmiştir (Kirlidökme, 2013: 37). Yani Yunanistan sistemden kaynaklanan ya adı ı güvensizlik duygusu nedeniyle kom ularıyla sürekli sıkıntılar ya amakta Makedonya'nın isim hakkına da bu yüzden kar ı çıkmaktadır.

1.2.2. Makedon Hükümetinin Görüşü

Osmanlı yönetim altında geçirdikleri barışçı asırların ardından Makedonya ve Yunanistan'da gayri resmi ilke “özgürlük ya da ölüm” oldu. İlk olarak 1830'da Yunanistan, yaklaşık 120 yıl sonra da Makedonya bağımsız oldu. Fakat Yunanistan Makedonya toprakları üzerinde kuruldu için o döneme kadar bu topraklarda hak iddiasında bulunmamıştı (Marolov, 2013: 24). Makedonya'nın bağımsızlığını Makedonya Cumhuriyeti ismiyle ilan etmesi Yunanistan'da korkuya neden oldu ve Yunanistan Makedonya'nın bölgenin tamamında hak iddia edeceği endişesine kapılmıştı. Bu yüzden de günümüze kadar bu ismin kullanılmasına karşı çıkmıştı.

1990 yılında Makedonya Cumhuriyeti'nde ilk parlamento seçimleri yapıldı ve uzmanlardan oluşan ilk hükümet kuruldu (Erdoğan, 2011). 1991'de ise bağımsızlık ilan edilmese de isimden sosyalist kelimesi kaldırıldı. Makedonya kurulan yeni devletin bağımsızlığı öncesinde benimsediği bazı kriterlerden taviz vermek istemiyordu. Örneğin Büyük İskender'den vazgeçmiyor, anayasasında Yunanistan Makedonlarına atıfta bulunuyor ve İskender hanedanını simgeleyen 16'lı Vergina bayrağını da kullanıyordu (Çağır, 2012: 206-207). Makedonya'nın bağımsızlığından itibaren yani ilk hükümetle birlikte ‘sim Sorunu’ başlamıştı. En önemli nedeni de kuruluşundan günümüze kadar tüm Makedon hükümetlerinin tarihsel iddialarından vazgeçmemeleriydi. Görüldüğü gibi ilk gelen hükümet dahi tarihe atıfta bulunmaktan vazgeçmiyordu. Bu da komünülkelerde Makedonya'nın tarihi İskender imparatorluğunu canlandırmak için kendi ülkelerinde hak iddia edeceği endişesini doğuruyordu. Buna rağmen sadece Yunanistan bu konuda sonuna kadar ısrar ediyordu. Diğer komünülkular sorunlarını bir şekilde halletmeyi başarmıştı.

Makedonya'nın bağımsızlığını ilan etmesinden günümüze kadar ülkede dört cumhurbaşkanı, yedi de parlamento seçimi yapıldı (Selmanov, 2014). Son parlamento seçimleri 2014'te yapıldı ve önceden de iktidarda bulunan VMRO-DPMNE partisi kazandı, Cumhurbaşkanı ise yine iktidarın adayı Georgi Ivanov kazandı (Al

Jazeera ve Reuters, 2014). Özetle son seçimlerle Makedonya'nın siyasal yaşamında bir de i iklik yaşamadı ve Makedon siyaseti iktidarın elinde kalmaya devam etti.

Makedonya'nın en köklü partilerinden biri olan VMRO DPMNE partisi, Makedon ç Devrimci Örgütü-VMRO'nun devamı sayılmaktadır. Bu açıdan partinin devrimci örgütten devraldığı ve yüz yıldan uzun süredir benimsediği vizyon, Makedon halkının ulusal kurtuluşu ve bağımsız bir Makedon devleti kurulmasıdır. Bu çerçevede VMRO Makedon milliyetçilerinin ilk örgütlenmiş halini de temsil etmektedir (Emin, 2014: 37). Makedon halkının bu milliyetçi devrimci örgütün devamı sayılan partiden memnun kalarak tekrar iktidara getirmesi halkın da bağımsız Makedonya'ya olan inancını göstermesi bakımından son derece önemlidir. Kısacası halk Makedonya'nın özgürlüğü için mücadele eden bir partiyi iktidarda görmek istemektedir.

Makedonya'nın 2 milyonluk nüfusunun % 64'ü Makedonlardan; % 25'i ise Arnavutlardan oluşmakta ve ülkede 80.000 kadar da Türk yaşamaktadır (Özlem, 2013: 34). Son seçimler bu farklı kimlikler dolayısıyla Makedonya'daki en bariz sorun olan etnik ayrımları açık şekilde göstermiştir. Örneğin Arnavutlar UÇK komutanını Savunma Bakanı olarak atamıyordu (Doko, 2014). UÇK, Makedonya'yla sürekli çatışan özellikle 2001'deki eylemleriyle çok ses getiren bir Arnavut örgütüydü (Progonati, 2013: 169). Makedon siyasetçiler bu duruma iddetteli tepki gösterdi. Bu gerginlikten aslında iki taraf da kazançlı çıktı. Bu olay nedeniyle tahrik olan Makedonyalılarda Milliyetçilik arttı ve VMRO'nun oyları yükseldi. Arnavut partisi ise eski bir UÇK komutanını bu göreve getirerek Makedonlara karşı siyasi zafer ilan etti ve onun da oyları yükseldi (Emin, 2013).

Etnik gerilim cumhurbaşkanlığı seçimlerinde de kendini gösterdi. Ivanov cumhurbaşkanı seçildi ama Arnavutlar bunu reddetti. Arnavutlara göre Ivanov Arnavutları temsil edecek kadar erdemli biri değildi (Doko, 2014). Makedon ve Arnavutlar arasındaki sürtünme artık kanlı çatışmalarla olmasa bile bu şekilde kendini her seçimde göstermektedir. Bu da Makedonya'nın dış politikasını olumsuz etkilemekte; hatta Avrupa Birliği üyesi olmasının önünde 'sim Sorunu'ndan sonraki en büyük engel sayılmaktadır.

Makedon Milliyetçiliği'nin salt iç politikadan kaynaklı olduğunu söylemek oldukça zordur. Aslında bu sorunun dış politikada yaşanan isim sorunu gerginliğin iç politikaya yansımalarıdır. Yunanistan'ın Makedon kimliği ve tarihine dair uyguladığı baskılar Makedonya'da milliyetçi tepkilerin artmasına neden olmuştur (Emin, 2014: 36). Yunanistan'ın yaptığı baskıları azaltması Makedonya'daki Milliyetçiliği de azaltacak ve dolayısıyla 'İsim Sorunu'nun temel nedenlerinden biri olan Milliyetçilik anlayışları arasındaki farkı ortadan kaldıracaktır ve çözüm bir adım daha yaklaşılabilecektir.

İktidara gelen VMRO Partisi ülkenin Avrupa Birliği üyesi olmasına destek vermekte bu doğrultuda politikalar geliştirmektedir. Hatta Birliğe daha üye olmadan ekonomik olarak birliğin sunduğu fırsatlardan yararlanmaya başlamıştır. Cumhurbaşkanı Gjorge Ivanov, EBRD'yle gerçekleştireceği görüşmelerde Makedonya'daki altyapı projeleri için sözleşme almıştır (Hürriyet, 2014). Makedonya'nın AB üyesi olması iktidar partisi için son derece önemlidir ve Birliğin ekonomik olarak tüm imkânlarından faydalanılmaktadır bu süreçte. Dolayısıyla 'İsim Sorunu'nun çözülüp tam üyesi olmasının gerçekleşmesi için gerekli tüm politikaları oluşturulmaktadır.

Gruevski, Yunanistan'ın 'İsim Sorunu'na yeterince değinmediğini ve özellikle Samaras'ın, çözüme yanaşmadığını ileri sürmekte bu yüzden de uluslararası camianın Yunanistan'a baskı uygulaması gerektiğini savunmaktadır (Haber KKTC, 2011). Bu da Makedon Hükümetinin "İsim Sorunu" konusunda kaçmadığını bir çözüme kavuşturulması için çabaladığını göstermektedir. Fakat çözüm için çabalayan Makedon Hükümeti'nin iddialarından vazgeçmemesi de çözümü zorlaştıran nedenlerden biridir.

1.2.3. Yunan ve Makedon Kamuoylarının Görü leri

Günümüzde hükümetler üzerinde kamuoyu etkisi azımsanamayacak derecede fazladır. Hükümetler uygulamalarında halkın deste ini almak zorundadır. Demokratik ilkelere göre hükümetlerin me rulu unun temeli kamuoyu deste iyle orantılıdır (Yıldız, 2006: 126). Kamuoyu ele tireldir ve daha da önemlisi onay merciidir, bu yüzden de dı etkiye fazlasıyla açıktır (Habermas, 1997: 385-386).Kısacası bir ülkede iktidarın me rulu u kamuoyu deste iyle orantılıdır denebilir. ktidarlar ancak kamuoyu deste ini alarak yönetimde ba arı sa larlar. Bundan dolayı kamuoyu deste ini almak için ba ta medya olmak üzere tüm sosyal mecraları kullanırlar. Kamuoyu olu turmak sadece iç politikada de il dı politikada iktidarın elini güçlendiren son derece önemlidir.

Yunan kamuoyu eylemlerle grevlerle iktidar üzerindeki etkisini zaman zaman çok sert bir ekilde dile getirmektedir. Makedon kamuoyu da içersindeki etnik grupların farklılı ı dolayısıyla çok etkindir. Yunanistan'da da medya ve akademisyenler tarafından azınlıklar tehdit olarak algılanmaktadır (Ya cıo lu, 2011: 22). Kısacası Yunan ve Makedon hükümetleri üzerindeki kamuoyu etkisi farklı derecelerde de olsa mevcuttur ve yönetimi etkilemektedir. Bu nedenle hükümetler politikalarını olu tururken kamuoyu etkisini dikkate almak zorundadır. Kamuoyu dikkate alınmadan olu turulan politikaların devamlılı ı mümkün de ildir.

Makedonya'da yapılan ara tırmalar, kamuoyunun isim sorununa ülkenin Avrupa Birli i ve NATO üyesi inden daha çok önem atfetti ini gösteriyor. Makedonya Avrupa leri Sekreterli i tarafından Temmuz ba nda yürütülen ankete katılanların yüzde 66,5'i ülkenin anayasal isminin resmi olarak "Makedonya Cumhuriyeti" eklinde yeniden düzenlenmesini en öncelikli sorun olarak görüyor. Katılımcıların sadece üçte birinden daha azı (yüzde 26,5) ise Avro-Atlantik bütünle menin isim konusundan daha önemli oldu unu dü ünüyor (KV.org, 13.12.2014). Bu anketler de artık ' sim Sorunu'nun sadece dı politika meselesi olmadı ını halkta da bir kar ılı ının bulundu unu göstermesi açısından son derece önemlidir. Makedon hükümetinin bu sorunun çözümü için kamuoyu deste ini alması çözüme yönelik çok önemli bir adımdır. Sorunu çözecek olan hükümetin halk nazarında saygınlı ı artacak bu da oy oranlarına yansiyacaktır.

ktidar iddiasında ulunacak tüm partilerin öncelikle bu gerçe i göz önünde bulundurması gerekir.

Makedon hükümeti her ne kadar ba larda sorunun çözümü için kamuoyu deste ini alsa da NATO üyeli inin gerçeikle memesinin ardından bu destek de azalmı tır. Kamuoyu artık BM aracılı ıyla gerçeikle tirilen ‘ sim Sorunu’ müzakerelerinden de çekilmesini istemi tir (SETimes, 2012). NATO üyeli i gerçeikle miyorsa ‘ sim Sorunu’nun çözümünün de bir anlamı yoktur. Çünkü bu sorunun çözümünün temel amacı uluslararası örgütlere üyeli in gerçeikle mesiydi. Fakat bu üyelikler gerçeikle meyince kamuoyu nezdinde çözümün de bir anlamı kalmamı tır. Yani Yunan kamuoyunun aksine ba ta umutlu olan Makedonlar da artık bu sorunun çözülece ine ili kin inançlarını yava yava kaybetmektedirler.

Yunan kamuoyu medyasıyla paralel bir biçimde isim sorunu konusunda hükümetleri kadar sert bir tavır almı tır. Halk hükümetlerinin kesinlikle haklı oldu unu dü ünmekte ve asla geri adım atmaması gerekti ini savunmaktadır. Kathimerini’nin yaptı ı ankete göre; halkın %53’ü Makedonya’nın uluslararası alanda ‘Kuzey Makedonya Cumhuriyeti’ ismini içerdeyse ‘Makedonya’ ismini, Makedonca’ nın da resmi dil olmasını istemektedir (Demir, 2010). Yunan kamuoyunun bu isteklerine bakıldı nda Makedonya’nın kendi içersinde özgür dı arıda ise Yunanistan istekleri do rultusunda hareket etmesini istemektedirler. Bu ise ba ımsız bir ülkenin kabul edemeyece i bir istektir.

1.3. BAKI AÇILARI

1.3.1. BM, ABD ve NATO'nun ' Barış Sorunu' Hakkındaki Görüşleri

BM; ülkeler arasındaki uyuşmazlıkları çözmek ve insanlıkla ilgili önemli konularda politikalar üreten ve çözüm önerileri geliştiren bir örgüttür. BM'ye üye olan tüm ülkeler e it oy hakkına sahiptir ve bir oyları bulunmaktadır (BM Kamusal İletişim Dairesi, 2008). BM'ye sadece üye ülkeler değil tüm ülkeleri sorunlarının çözümü için başvurabilir. BM de mümkün olan en barışçıl biçimde sorunlara çözüm önerileri getirir, raporlar hazırlar ve ülkelere sunar. Ülkeler de sunulan raporlar ve çözüm önerileri ışığında kendi politikalarını oluştururlar.

BM'nin çeşitli mekanizmaları yani organları bulunmaktadır. Bunlardan en önemlileri Güvenlik Konseyi ve Adalet Divanı'dır (Aral, 2013: 8) BM Anlaşmasına göre barışın ve güvenliğin sağlanması Güvenlik Konseyi'nin temel görevidir (Paine, 1997). Güvenlik Konseyi'nin beş daimi üyesi ise geçici olmak üzere 15 üyesi bulunmaktadır. Daimi üyeleri; Çin, İngiltere, Rusya, Fransa ve ABD'dir. Daimi üyeler Güvenlik Konseyi'nin aldığı kararları veto edebilirler (Birdi li, 2010: 17). Yani uluslararası alanda sorunları olan ülkeler için oluşturulan çözüm önerileri daimi üyelerin veto etmesi durumunda uygulanmayabilir.

Dünya çapındaki sorunların tartışıldığı bir örgüt olan BM, genellikle öneri niteliinde kararlar almaktadır. Bu kararlara uyulmaması durumunda uymayan taraf dünya kamuoyunun olumsuz tepkisiyle karşılaşabilmektedir. Ancak bu durum, devletlerin davranışlarını sınırlandıran manevî bir güç olmaktan öteye geçmemektedir (Tamçelik, 2013: 1232). Kendi lehine karar çıkan ülke karşı tarafı bu karara uyması için zorlayabilmektedir. Çeşitli toplantılarla lobi faaliyetleriyle ikna çabalarını sürdürerek dünya kamuoyunun dikkatinin sorun üzerine yoğunlaşmasını sağlamaktadır. Böylece kararın uygulanması bir nevi zorunlu hale gelmektedir.

1992'de Güvenlik Konseyi'nde Makedonya' da UNPROFOR'un kurulması kararı alındı. Böylece ilk defa savaş sonrasında barışın tesis edilmesi yerine önleyici müdahale

kararı alınmı oluyordu. UNPROFOR, Makedonya'nın Arnavutluk sınırına yerle erek Makedonya'nın istikrarını bozacak herhangi bir geli me olursa rapor edecekti (Arı ve Pirinççi, 2011: 17). Bu olanlardan sonra BM'nin Makedonya'yla ilk fiili ili kisi 2001 Krizi sırasında kuruldu. Arnavutlarla olan anla mazlı ın çözüümü yani Ohri'nin uygulanması ve olu an barı ortamının korunması için devreye girdi. Zaten Makedonya'nın üye olabildi i tek uluslararası örgüt BM'dir.

Yunanistan 1945'TE BM üyesi olmu tur. Makedonya ise 1993 Nisan ayında ancak "Eski Yugoslavya Makedonya Cumhuriyeti" ismiyle BM' ye üye olabilmis tir (Janev, 2012). 133 ülke (Daimi üyeler; Çin, Rusya, ABD de dâhil) Makedonya'yı Makedonya Cumhuriyeti ismiyle tanımaktadır (Jordanovski, 2011). Ancak bu tanınma bile sorunun çözüümüne pek katkı sa lamadı. BM Matthew Nimetz'i " sim Sorunu"nu çözmesi için özel temsilci olarak atadı (TIMETURK, 2014). Nimetz de bir rapor hazırladı ve 2008'de sorunun muhataplarına "Ba ımsız Makedonya ya da Yukarı Makedonya" gibi alternatif isim önerileri sundu fakat taraflar bu öneriye yana madı (Zaman, 2008). Tarafların BM önerilerini kabul etmemesi sorunu iyice içinden çıkılmaz hale getirmektedir. Çözumsuzlü ün nihayet bulması için tarafların di er devletlerin ve uluslararası örgütlerin çözüüm önerilerine kulak tıkamamaları ve gerekeni yapmaları gerekmektedir.

2013 yılının Kasım ayında Yunanistan ve Makedonyalı üst düzey devlet adamlarıyla görü en Nimetz, Yunanistan'ın çözüüm konusunda çok istekli oldu unu belirtti. Aynı ekilde Makedonya'dan da olumlu görü ler aldı ını belirten Nimetz artık sorunun çözüümü için görü melerin daha sık ve hızlı gerçekte ece ini belirtti (Zambak; 2013). 2014 yılında da taraflarla görü en Nimetz yine iki taraftan olumlu yanıtlar aldı ını ifade etmi ti. ki senede yapılan görü melerde taraflar her ne kadar olumlu görü bildirseler son yapılan görü meden sonra Nimetz'in iki tarafın da hala tezlerini korudu unu söylemesi çözüümün o kadar da kolay olmadı ını göstermi tir (Yeni afak, 2014). Özetle BM çözüüm için ne kadar baskı yapsa da tarafların çıkarları ve de i en ko ullar neticesinde her yıl yapılan açıklamalar de i mekte bu da çözüümü zorla tırmaktadır.

ABD; Balkanlarda ya anan sancılı süreçte ba ımsızlık ilan eden ülkeleri hemen tanıdı tır. Makedonya'yı da bu kapsamda tanıdı tır. Makedonya çatı masız bir ekilde Yugoslavya'dan ayrıldı tı (Arı ve Pirinççi, 2011: 4, 16). Makedonya çatı ma

ya amadan ba ımsızlı ını ilan etse de içersindeki etnik farklılıklar dolayısıyla sorunlar ya amı tır. Yunanistan'ın ekonomik tecridine maruz kalmı , Sırbistan ile sınır anla ması imzalamamı , Bulgaristan ile de kültürel ö elerden kaynaklanan problemlerle u ra mak zorunda kalmı tı (Özlem, 2013: 34). Bu problemlerin hepsinde bir ekilde uzla ı sa lansa da Yunanistan'la bir türlü çözüme ula ılamamı tır. Günümüzde dahi Makedonya bu sorun nedeniyle uluslararası alanda çe itli sıkıntılar ya amaktadır.

ABD 1994'e kadar Makedonya'yı Yunanistan'ın itirazı ve ABD'deki Yunan lobisinin baskısı nedeniyle, tanıyamamı tır. 1995'te ise FYROM olarak tanıımı tır (Shea, 1997: 186). Resmi tanıma ise ancak 2004'te gerçekleş mi tir (Batur, 2004). ABD'nin Makedonya'yı resmen tanıması Makedonya için çok büyük öneme sahiptir. Çünkü ABD hem BM'nin daimi üyesi hem de uluslararası alandaki en önemli aktörlerden biri olması sebebiyle Makedonya'ya verece i destek ' sim Sorunu'nun çözümünde ku kusuz çok önemli rol oynayacaktır. ABD; Makedonya'nın uluslararası kuruluşlara üyeli ine sonuna kadar destek vermektedir. Bu destek de Makedonya tarafından son derece olumlu kar ılanmaktadır.

Hükümetler arası özelli i bulunan NATO Örgütü; üye ülkelerin de üzerinde bir karar verme mekanizmasına sahiptir (Milloy, 2006: 172). NATO kurulu felsefesi ve amacına uygun olarak krizlere üç a amada cevap verir. İlk a amada savunmadır; NATO kendi üyelerini savunmakla yükümlüdür. İkinci a amada caydırıcılık unsuru yer alır. Caydırıcılık ilkesi dâhilinde sorun çıkaran ülkeye di er NATO üyesi ve ileti imde bulundu u ülkeler tarafından siyasi gerekirse ekonomik ambargo uygulanır. Son a amada ise tırmanma ilkesi vardır. Buna göre silahlı kuvvetler o ülkede konu landırılır fakat daha sava ba lamamı tır (Yılmaz, 2009: 15). Görüldü ü üzere NATO üyelerini savunan ve askeri anlamda destekleyen bir kurulu tur. Örgüt üyelerinden herhangi birine yapılan saldırıyı tüm üyelerine yapılmı sayar ve bu minvalde kar ılıklı verir. Bu yüzden uluslararası askeri güç ve savunma için NATO üyeli i son derece önemlidir. Tüm dünya ülkeleri NATO üyeli ini bu amaçla isterler.

1951'de Türkiye ve Yunanistan üyeli i ngiltere tarafından desteklendi (Bulut, 2008: 40). Bu deste in verilmesinin ardından aynı yılın eylül ayında Atlantik Konseyi

Ottawa’da toplandı. Bu toplantıda Türkiye’yle Yunanistan’ın Örgüte katılmalarına, üye devletlerin parlamentolarının tasdiki artıyla karar verildi (Alsan, 1971: 27). Yaklaşık bir yıl sonra da Türkiye ve Yunanistan resmen NATO üyesi oldu. Yani Yunanistan barışın ardından sadece bir yıl içerisinde NATO üyesi oldu. Önüne herhangi bir engel çıkmadı.

Yunanistan gibi Makedonya da, barışsızlık ilanından itibaren dış politikada kendisine iki hedef belirlemiştir: AB ve NATO üyesi olması. Bunlardan AB üyesi olması ekonomik gücünü ve refah seviyesini geliştirmek amacıyla, NATO üyesi olması ise ulusal güvenliğini sağlamak için istemektedir. Ayrıca bu iki yapıya katılım, devletin ekonomik ve politik istikrarı için son derece önem arz etmektedir (Sancaktar, 2008). Fakat günümüze kadar NATO üyesi olması konusunda çeşitli sıkıntılar yaşamış hatta üye olamamıştır. Üyesi olmasının gerçekleşmemesinin temel sebebi ise ‘Macedon Sorunu’dur. Bu sorun çözülmezse takdirde NATO üyesi olması kabul edilecektir.

NATO’nun aday ülkelere uyguladığı PfP’ye Makedonya 1995’te katıldı. Bu tarihten sonra NATO ile ilişkileri PfP kapsamında yürütüldü ve Makedonya, bu süreçte kendisinden talep edilen reformları gerçekleştirdi; buna ek olarak NATO’nun dünyanın farklı yerlerinde gerçekleştirdiği askeri operasyonlara da askeri destek verdi. Kısacası Makedonya NATO’ya katılmak için gerekli tüm kriterleri yerine getirdi (Sancaktar, 2008). Tüm bunlara rağmen sadece Yunanistan vetosu nedeniyle üyesi olamamıştır. Bir ülkenin sadece isminin başka bir ülke tarafından kabul edilmemesi nedeniyle uluslararası örgütlere katılımının engellenmesi Makedonya tarafından kabul edilememektedir. Bu yüzden bir an önce taraflar arasında bir anlaşma varılması ve sorunu çözülmesi gerekmektedir.

BÖLÜM 2: BALKAN TAR H

2.1. ESK ÇA BALKAN KAV MLER

Castellan'ın Balkanlar için yaptı ı tanımlar: “Avrupa ve Asya arasında bir köprü, kavsak, halk salatası, karı ım potası, Avrupa'da bir barut fıçısı veya bir Düello Alanı” eklindedir (Castellan, 1995: 15). Bu tanımlardan da anla ılaca ı üzere Balkanlar için net bir tanım yapmak nerdeyse imkânsızdır. Çe itli etnik kökenlerin birbirine karı tı ı bir ‘halk salatası’ ve üç kıtayı birbirine ba layan noktada bulunan Yarımada, asırlarca tüm devletlerin fethetmek istedi i bir bölge olmu tur (Jelavich, 2013: 1-3). Bu özelliklerinin yanında kaos potansiyeli ta ıması nedeniyle de dünyanın gözü önünde bir bölge olmu tur (TASAV, 2012). Çünkü bu bölgede meydana gelecek herhangi bir karı ıklık bölgenin parçalı yapısı nedeniyle tüm bölgeye yayılma tehlikesi ta ımaktadır. Bu yüzden dünyanın dikkatle izledi i bölgelerin ba ında gelmektedir.

Milliyetçilik teorisine göre bir bölgede ilk olmak bölge üzerindeki hak iddialarına me ru zemin olu turmaktadır. Topluluk üyeleri ilk var oldukları yerde ya amayı temel hakları saymakta ve bölgedeki di er topluluklardan da bu hakka saygı duymalarını beklemektedirler. Balkanlardaki temel sorun da buradan kaynaklanmaktadır. Çünkü nerdeyse tüm Balkan ülkeleri tarihi iddialarla bölgede ilk olduklarını savunmaktadırlar (Gökda , 2012: 2). Tüm ülkelerin bölge üzerinde ilk oldu unu ve bu yüzden temel hak sahibinin kendisi oldu unu söylemesi aynı iddialara sahip olan kom uları dü man ilan etmelerine neden olmaktadır. Toplulukların temel amacı birbirinden kurtulmak olsa da bir arada ya amaya mahkûmdurlar bu yüzden sorunların çözümü son derece önemlidir bölge istikrarı açısından (Özdemir, 2013: 76). Bu nedenle Balkanlar incelenirken tarih ve etnik yapı bir arada ele alınmalıdır. Çünkü etnik yapılar bir araya gelerek tarihi iddialarını yinelemekte ve bölge üzerinde hak iddia etmektedirler. Bundan dolayı etnik kimlik ve tarihi iddialar arasındaki ba lantı düzgün bir eilde kurulmalı ve çözüm önerileri buna göre getirilmelidir.

Tarihi iddiaların ardından bölgede ya ayan en eski topluluklara bakarsak bölgedeki ilk yerle imcilerin Yunanlarla Iliryahılar oldu u görülmektedir. Bu ikisi dı ında bölgeye

Bulgarlar, Slavlar vb. birçok topluluk gelmi tir. Ancak bölgeye gelen topluluklardan hiçbiri kalıcı olamamı tir. Sadece bu toplulukların bir kısmı bölgeyi sahiplenip orda ya amı , geri kalanlar ayrılmı bazıları ise asimile olmu tur (Gökda , 2012: 2). A a ıdaki tabloda tüm Balkan kavimlerinin kökenleri, u an hangi ırkın atası sayıldıkları ve dini inançları gösterilmi tir. Balkanlardaki topluluklar kökenlerini tabloda görülen en eski topluluklara dayandırmakta ve hak iddia etmektedirler. Görüldü ü gibi Yunanlılar Helenlerden gelirken Makedonlar ise Slavlardan gelmektedirler.

Balkan Kavimlerinin Kökenleri

Helenler	Yunan	Ortodoks
İliryahlar	Arnavut	Müslüman
Slavlar	Sırp, Bulgar, Hırvat, Sloven, Makedon, Bo nak	Ortodoks, Ortodoks, Katolik, Katolik, Ortodoks, Müslüman

Kaynak: (Nasuhbeyo lu, 2008: 3)

2.2. YUNAN TAR H

2.2.1. Antik Yunan

Herodotos'a göre bir kültür mozai i olan Helen Kùltürü dinini do udan almı tır. Muazzam geni likte bir kültür olan Helenlerin dili ise Fenikelilerden ve geçmi i de ortak bir Ege kültüründen alınmadır. Bu uygarlı ın özellikleri de öyle sıralanır:

- Bu uygarlı ın geni lemesinde Yunan yazısının geli tirilmesiyle birlikte ticaretin artması çok önemli etkindir. Böylece kültür geni lemi ve yayılımı fakat bu geni lemeye ra men Helen kent devletlerinin kendi arasında bir siyasal birlik olu mamı tı.
- Din, toplum hayatında önemli yer tutuyordu. Özellikle çoktanrılı dini inanca sahiptiler. Tanrıların heykelleri yapılır ve onlara tapılırdı. Halk için Olimpos tanrıları çok de erliydi. Bu tanrıların insanlar gibi sava gelenekleri ve insanlarla rekabet etme alı kanlıkları vardı.
- Antik Yunan'da bir döneme Ortaça adı verilir. Bu dönemde kent devletleri kurulur, feodal ve hâkim bir sınıf olu ur. Halk ba ta zanaatçılar olmak üzere tüccarlar ve soylular olarak sınıflara ayrılır. Bunlar dı nda da kırsaldaki köylü sınıf mevcuttu. En çok ezilen kesimde köylüler yer alıyordu (Kom u, 2011: 36).

2.2.2. Osmanlı Döneminde Yunanistan

Osmanlı'daki vatandaşları etnik kökene değil dine göre yapıyordu. Yani vatandaşlar Türk, Yunan ya da Ermeni etniklerinde değil Müslüman, Yahudi ya da Hıristiyan etniklerinde bir ayrıma tabi tutuluyordu. Yani ilk olarak din önemliydi etnik kimlik ikincil anlamda önemli olurdu. Önce Müslüman sonra Yunan ya da Sırp kabul edilirdi. Bu topluluklar kendi dini liderleri tarafından yönetilirdi (Baron, 2007: 223-224). Osmanlı'da etnik ayrımın olmaması vatandaşların devlete bağlılığını da arttırmıştı. Osmanlı'nın son dönemine kadar isyanların çıkmasını önlemiştir. Osmanlı yönetimindeki vatandaşlar bu yönetim içinde farklı etnik kimlikler olmalarına rağmen asırlarca barış ve huzur içinde yaşamışlardır.

Osmanlı Devleti Türk etnik kimliğiyle kurulmuş fakat Balkanları fethettikten sonra bölgenin ekonomik, toplumsal yapısına uyum sağlamak için kendi yapısını dönüştürmü ve bölgeyle uyumlu hale getirmiştir. Osmanlı fethettiği bölgelere özerklik denebilecek bir yapı verdi. Fethedilen yerdeki yönetim sultana bağlılığını sürdürdüğü müddetçe ve düzeni sağladıkça devam edebilecekti. Bu sayede Balkan Milletleri kendi milli kimliklerine dokunmayan Osmanlı yönetimini kolayca benimsediler (Karpat, 2012: 60-62). Osmanlı'nın bu politikayı benimsemesi devletin uzun ömürlü olmasını sağladı gibi yönetim altındaki insanların da devlete bağlılığının artmasına yardımcı oldu. Osmanlı temel politikası farklılıkları bir arada refah içinde yaşamak ve yönetmektir.

Osmanlı'da Rumlar yerleşmişlerdir. Devlet içerisinde hemen her tarafa yayılmış olmakla birlikte özellikle Teselya, Epir ve Mora'da yaşıyorlardı (Hülagü, 2000). Osmanlı'nın Müslüman olmayanlara uyguladığı kontrollü müsamaha politikası çerçevesinde Rum Cemaati, bir bakıma özerk statüyle Rum patriki tarafından yönetiliyordu. Patriğin dini ve siyasi gücü vardı; Rumlarla ilgili hukuki ve mali işlere tek sorumlu olarak bakardı. Bulgarlar, Sırp, Arnavutlar, hatta Türkçe konuşan Karamanlılar bile Osmanlı sistemi içerisinde Rum kabul edilirdi (Dağlar Macar, 2010: 775). Böylelikle Rumlar kendileri için gerekli olan sistemi belirleyip kendi kendilerini yönetmiş bu da huzurun teminatı olmuştur. Özerk sistem sadece Rumların değil bütün

gayrimüslimlerin devlet içersindeki özgürlüklerinin garantisi olmu tur asırlarca. Kendi sorunlarına kendi içlerinde halklarına en uygun olacak çözümi getirmişlerdir.

Osmanlı'nın Rum politikası aslında ekonomik gerekçelere de dayanıyordu. Ekonomide ciddi anlamda bir Rum payı söz konusuydu ve bu pay en çok deniz ticaretinde hissediliyordu. Rumlar Akdeniz'le Avrupa bölgesinde var olan deniz ticaretinde çok etkindiler. Bu etkinlik sayesinde de çok zenginleşmişlerdi. Hatta bu sayede Rum burjuvazisi bile olmuştu (Seyitdanlıo lu, 2004: 51). Osmanlıyla diğer bölgeler arasında ticaretin sağlanmasında Rum etkisinin yoğunluğu Osmanlı Yönetimi tarafından da memnuniyetle karşılanıyor ve bu da Rumlara karlılığı daha da arttırıyordu. Sadece Rumlara değil bütün gayrimüslimlere uygulanan bu serbesti Osmanlı Yönetimindeki tüm halkları hoşnut eden bir durumdu ve devlete bağlılığı arttırıyordu.

Osmanlı Yönetiminde huzur içersinde yaşanan Rumlarda 1800'lü yıllarda isyanlar baş gösterdi. Bu isyanlara en büyük desteği Rusya ve Fransa verdi. İngiltere ise Grek isyanını ilk başlarda desteklemeyip Osmanlı'nın bölünmemesinden yana tavır aldı. Fakat bu isyanın başarıya ulaşmasını anladığında sırf yarımada bağımsızlıktan sonra Rusya etkisine girmesin diye destek verdi (Sander). Yaşanan isyanlardan sonra 1929'da Edirne Antlaşması imzalandı. Bu antlaşmayla Yunanistan önce özerk sonra da Londra Protokolüyle bağımsız oldu. Osmanlı da, Fransa, Rusya ve İngiltere'nin desteğiyle bağımsız olan Yunanistan'ın varlığını resmen 1830'da kabul etti. Böylece Yunanistan, Osmanlı'ndan ayrılan ilk Balkan Devleti oldu ve Balkanlar'da Türk hâkimiyeti bozuldu (Arslan, 2008: 12-13). İlk olarak Balkanlarda tesis edilen ve yükselen Osmanlı gücünün yine ilk buradan darbe alarak bozulmaya başlaması Osmanlı için çok acı bir tecrübeydi. Bu tarihten sonra Balkanlar Osmanlı'nın sınırlarını sağladığı huzura hasret kaldı. Ortaya birçok yeni devlet çıktı ve bu devletlerin bağımsızlıklarını ilan etmeleri savaş, acı ve gözyaşından başka bir şey getirmedi bölge insanına.

2.2.3. Ba ımsızlık Sonrası Yunanistan

Yunanistan 1827'deki Londra Protokolü'yle ba ımsız olsa da bu protokolün uygulanması tam üç yıl sonra gerçekleşti ve bu üç yıllık süreçte Yunanistan; Rusya, İngiltere ve Fransa üçlüsü tarafından yönetildi. Yunanistan üzerinde bu üç ülkenin etkisi o kadar belirgindi ki Richard Clogg, o dönem Yunan partileri arasında "Rus, Fransız ve İngiliz partileri" şeklinde bir ayrım yapmıştı (Ovalı, 2007: 171). Kısacası Yunanistan bu ara dönem denebilecek süreci üç devletin yönetimiyle bir şekilde atlattı. Fakat bu tam bir atlama olmaması daha uzun yıllar Yunanistan bu devletler ya da onların başına geçirdiği illerle yönetilecekti.

1830'daki ba ımsızlıktan iki yıl sonra yine üç büyük güç ve Bavyera bir antlaşma imzalayarak Bavyera Kralı'nın oğlu Otto von Wittelsbach'ı Yunanistan Kralı ilan ettiler. Fakat Kral 17 yaşında oldu u için Krallık; üç yıl boyunca oğlu an Bavyeralı danışmanlar tarafından yönetildi. Fakat Bavyeranın getirdiği sistem halkın gerçekleriyle uyumlu değildi. Daha da önemlisi halk farklı mezhebin yönetimini benimseyememişti. Bu sorunlar nedeniyle darbe yapıldı ve 1862'de Otto devrildi. Otto'nun devrilmesinden sonra yine garantör devletler Danimarkalı Prens Adolphus Georgios'u, yerine getirdi ve kral yaklaşık 50 yıl tahtta kaldı (Pirinççi, 2006: 63-64). Özetle Yunanistan 1827'de ba ımsız olmasına rağmen 1900'lerden sonra bile üç büyük gücün tayin ettiği illerle yönetilmemiştir. Bu durumda Yunan ba ımsızlığından söz etmek oldukça zordur. Adeta benemediği kendini yönettiğini düşündüğü Osmanlı'dan isyan ederek ayrılmasına rağmen yine de kendi yönetiminde söz sahibi olamamıştır. Günümüzde bile Yunan yönetiminde AB etkisi vardır. Fakat bu etki yönetmek şeklinde değil yardımlar şeklinde görülmektedir.

Yunanistan'da Krallık Devrinden sonra 1981'de iktidarı Papandreou ele geçirdi (Kasım, 2007: 59). 1981-1996 yılları arasında aralıklarla başbakanlık yaptı. Papandreou 1996'da ölünce Simitis başbakan oldu. Simitis de yerini 8 yıl boyunca çok ciddi işler yapan Yeorgos Papandreou'ya bıraktı. Böylece Yunanistan'da 2004'te 3. Papandreou dönemi başladı (Berberakis, 2004). Krallık Devrinden sonra Yunanistan'da siyasal hayatın modernleşmesine ve demokrasiye başlı olarak seçilmiş başbakanlar geldi. Bu da

Yunanistan demokrasisi için çok önemli bir geli meydi. Böylece Yunanistan üçlü garantör gücün etkisinden kurtulmu kendi demokratik sistemini kurmu tu.

2.3. MAKEDON TAR H

2.3.1. skender Makedonyası

Makedonya kelimesinin çe itli anlamları vardır. Bunlardan bazıları 'karı ık', 'yamalı bohça' vb.dir (Nedzipi, t.y: 8). sminden anla ıldı ı üzere Makedon Bölgesi asırlarca farklı çe itli medeniyetlere ev sahipli i yapmı ve bu yüzden de karma ık bir yapıya sahip olmu tu. Bu bölgede bilinen ilk Krallı ı M.Ö. 700'lerde Birinci Perdikas kurmu tu. Sonrasında Persler bölgeyi i gal etmi en nihayetinde Perslerin de bölgeden ayrılmasıyla ba kenti Pella olan Makedonya Krallı ı kurulmu tu (Özer, 2009: 12-13). Kurulan bu Krallık günümüz Makedonya'sının sahiplendi i Büyük skender'in mparatorlu uydı. Bu Krallık Büyük skender'in babasının tahta geçmesiyle güçlense de asıl Büyük skender'le dünya imparatorlu u iddiasında bulundu.

M.Ö. 359 yılında, II. Philippos Makedonya Kralı oldu ve Makedonya ancak onun zamanında güçlü bir devlet haline geldi (Hellström, 2005: 62). II. Philippos; sava ı bir komutan ve ba arılı bir siyaset adamıydı. Gençli inde Epaminondas'tan dersler almı ve bu sayede çok ba arılı bir sava ı olmu tu. Çünkü Epaminondas dönemin en ünlü komutanlarından biriydi (Özer, 2009: 12-13). Makedonya mparatorlu u Philippos'ın sava ılı ı ve zekâsı sayesinde imparatorluk iddiasında bulunmu ama bu amaca ancak o lu skender döneminde ula ılabilm ti. Bu dönemde dünyaya yayılma iste i temel amaçtı.

Yukarıda anılan mparatorlu un ku kusuz en önemli figürü Büyük skender ancak Philippos'un bir suikast sonucu ölmesinden sonra M.Ö. 336'da Makedonya tahtına oturdu (Ersoy, 2012: 35). skender Devri tarihçiler tarafından dört ana devire ayrılır. İlk devir direk Büyük skender'in tahta geçi iyle ba layan dönemdir. İkinci devir ise skender'in Pers Devleti'ne kar ı ba lattı ı fetihler ve devletin geni ledi i dönemdir. Üçüncü devir ise skender'in ölümüyle generalleri arasında ba gösteren mücadeleler dönemidir. Son devir de artık Helen kültürünün olu tu u ve Helen devletlerinin ortaya çıktığı dönemdir (plikçio lu, 2007: 42). Gerçek Helen kültürünü skender Helen devletlerinden alıp yaymaya çalı sa da bu kültür ancak onun ölümünden sonraki

dönemde tam olarak olu abilmidir. Bu dönemde ortaya çıkan devletler tam olarak oturmuş bir Helen kültürüne sahiptiler.

Helen kültürünün dünyaya yayılmasında çok önemli bir rolü bulunan skender'in kökeni konusunda birçok tartışma yapıldı günümüze kadar. Yunanlı mı Makedon mu olduğu konusu bir türlü aydınlatılamadı. Tarihçilerin bir kısmı skender'in Yunanlı olduğunu iddia ederken diğ er bir kısmı ise onun ilk barbar olduğunu fakat daha sonra Yunanlı tı mı iddia etmektedir. Bu konuda eldeki tek bilgi skender'in Makedonların başka ırktan oldukları iddiasıyla Yunanlıların gerçekle tirdi i olimpiyatlara alınmamasıdır (Mansel, 1995: 507-508). Buradan anlaşıldı ı kadarıyla Makedon'dur. sim Sorunu'nun temel nedenlerinden biri de skender'in paylaşamamasıdır. Makedonlar sokaklarına skender heykelleri dikerek onu sahiplenmektedir. Yunanlılar ise bu duruma karşı çıkarak Makedonların hala skender'in imparatorluğunu canlandırma iddiasında olduğunu iddia etmektedirler.

2.3.2. Osmanlı Dönemi'nde Makedonya

Makedonya tarih boyunca birçok devletin yönetiminde kaldı. skender devrinden sonra sırasıyla Roma mparatorlu u, Bizans, Osmanlı son olarak da Yugoslavya yönetiminde kaldı (Okur, 2012: 30). Ancak Yugoslavya'nın dağılmasıyla ba ımsız olabildi. Günümüzde dahi kendi ismini kendi istedi i ekilde alamadı ı için tam bir ba ımsızlıktan söz etmek oldukça zordur. Ayrıca günümüze kadar da sınırları sürekli de i mi tir. Zaten bu yüzden kom ularıyla sıkıntılar ya amaktadır. Çünkü bugün kom usu olan devletler çok uzun bir süre Makedonya bölgesindeydiler. Dolayısıyla bugün ba ımsız olan Makedonya'nın tarihe atıfla o bölgede hak iddia etmesi tüm kom ularını zor duruma dü ürecektir.

Osmanlı Döneminde bugünkü Makedonya'yı olu turan topraklar Fatih Sultan Mehmet ve II. Murat tarafından fethedilmi ti. Fethedilen bu önemli ehirlere 20. yüzyıla kadar Osmanlının için çok önemli merkezleriydiler (Nureski, 2014: 65). Osmanlı için farklılıklar çok önemliydi. Ötekile tirmeye dayanmayan buna ra men tebaasını asimile de etmeyen Osmanlı için en önemli olgu farklıların kendi özelliklerini kaybetmeden bir arada ya ayabilmesiydi. Zaten bu özellik sayesinde Balkanlar sükûnet hâkim olmu tu. (Ba bakanlık Devlet Ar ivleri Genel Müdürlü ü, 2005). Makedonya'da da aynı ekilde 523 yıllık hâkimiyeti boyunca Osmanlı, dini inançlara kısıtlama getirmemi ve bu halk Osmanlı döneminde özgür olmu tu.

Makedonya bölgesi Osmanlı döneminde temel olarak Manastır, Üsküp ve Selanik'ten olu maktaydı. Osmanlı, bu üç merkezden olu an alanı Vilayat-ı Selase yani üç vilayet eklinde adlandırmı tı (Tokay, 1995: 32). Makedonya kelimesi, devletin son yıllarında Rumeli topraklarını ifade etmek için kullanılmaya ba lanmı tı. Makedonya'nın nüfusu etnik yapısı buna ba lı olarak da dili çok karma ıktı. Üç dil kullanılmaktaydı bölgede. Bunlar Yahudi azınlı ın kullandı ı dil dı ında, Grekçe, Lâtin ve Slavcaydı (Yarcı, 2013: 77-78). Makedonya bugün sırf iki milyonluk nüfuslu bir bölgede bile etnik çe itlilik nedeniyle türlü zorluklar ya arken Osmanlı döneminde hem daha geni alana hem de daha karma ık nüfus yapısına sahip olmasına ra men bu kadar sorun ya amamı tı.

2.3.3. Ba ımsızlık Sonrası Makedonya

Makedonya Osmanlı'nın ardından Yugoslavya yönetimi altında varlığını sürdürdü. Fakat Yugoslavya da pek uzun ömürlü bir devlet olamadı özellikle Tito'nun ölümüyle birlikte çok hızlı bir çöküş sürecine girdi. Bölgede daha önce birlikte yaşayan devletler komünal bir düman ilan etmeye başladılar (Azarkan, 2011: 54). Bu karmaşık ve zor sürece rağmen Balkan Devletleri 10 yıl daha birlikte yaşadılar. Bu on yıldan sonra devletlerarasında çekişmeler başladı. Bu çekişmeler neticesinde de çatışmalar, savaşlar ve bağımsızlık ilanları birbirini izledi. Slovenya, Makedonya, Hırvatistan ve Bosna-Hersek bu sancılı sürecin ardından bağımsız oldular (Bozkurt, 2010: 54). Her devletin bağımsızlık süreci farklı şekillerde gerçekleşti. Çatışmalar, yıllarca süren savaşlarla ve referandumla da bağımsız oldular. Bu bağımsızlık sürecinden en büyük zararı siviller gördü savunmasız halk katliamlara maruz kaldı.

Makedonya diğer ülkelere nazaran çatışmasız bir biçimde bağımsızlık kararını referandumla ilan etti (Kahramanyol, 1995: 233). Her ne kadar çatışmasız bir şekilde bağımsızlığını kazansa da bu çatışmasızlık ortamı uzun sürmedi. Kurulu anayasasında azınlıkların hakları göz ardı edildi bu yüzden de Arnavutlarla bir etnik kriz yaşandı ve 2001'de kanlı çatışmalara dönüştü (Çetin, 2012: 16). Bu kriz Makedonya'nın parçalı etnik yapısından kaynaklanıyordu. 2 milyon nüfuslu ülkede Makedonların dışında ülkede Arnavut ve Türkler de yaşıyordu. Bu karmaşık yapı hele de haklar göz ardı edilince kolaylıkla çatışmalara dönüşebiliyordu.

Makedonya bağımsızlığından sonra dışarıda komünallarıyla birçok sorun yaşadı ve günümüzde de yaşamaya devam ediyor. Sırbistan Makedon ulusunu tanıırken Makedonya Cumhuriyetini tanımıyor, Bulgaristan ise tam tersi Makedonya Cumhuriyetini tanımamasına rağmen Makedon ulusunu tanımıyor (Sönmezolu, Günel, Keleşolu, 2011: 153). Bu ülkelerle sorunlarını bir şekilde halletmeyi başarsa da Yunanistan'la olanını hala çözmemektedir. Yunanistan kurulduğu günden bu yana ülkeyi anayasal adıyla tanımamaktadır. Bu da Makedonya'nın en temel sorunudur. Çünkü bu sorun nedeniyle tüm kriterlerini yerine getirse bile uluslararası örgütlere üye olamamaktadır.

BÖLÜM 3: AVRUPA BİRLİĞİ

3.1. AVRUPA BİRLİĞİ'NİN GENEL ÇERÇEVESİ

3.1.1. Birliğin Kuruluşu

II. Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa ekonomisi darbe almış ve bu yüzden dış ticaret dengesi bozulmuştu. Aynı dönemde ABD de savaş sayesinde çok zenginleşmişti. Savaşın bitmesiyle birlikte bu zenginliği kaybetme korkusuyla ticareti artırma kararı almış fakat en büyük ticaret ortağı olan Avrupa'da yaşanan dolar sıkıntısı nedeniyle ihracat imkânsız hale gelmişti. Bu yüzden Avrupa'ya dolar yardımı yaptı ama bu yardımlar da kesin bir çözüm sağlamadı. Ayrıca bu yardımları yapması ülke içersinde de tartışmalara neden oldu. Tüm bu tartışmalar sonucunda ABD Dış İleri Bakanı George C. Marshall bir yardım planı hazırladı. Bu plan bütün Avrupa'nın bir bütün olarak iyileşmesini öngörüyor ve bütün Avrupa ülkelerini bu alanda işbirliğine davet ediyordu (Güney, 2006). Böylece Marshall yardımları Avrupa birleşmesi için en önemli adımın atılmasını sağladı. Avrupa ülkeleri bu plan sayesinde ekonomik bir birleşimin Avrupa'nın geleceği açısından ne kadar önemli olduğunu anladılar.

Avrupa Marshall yardımları sayesinde kalkınmaya başladı. Yardımların çoğu gıda, hayvan yemi, suni gübre, endüstri ürünleri, yarı işlenmiş mallar gibi zorunlu tüketim malları elde edilmesinde kullanıldı (De Long ve Eichengreen, 1991: 15). Marshall Yardımları dönemi 1951'de sona erdiğinde Avrupa'nın yeniden yapılandırılması da tamamlandı. Sulama sistemleri yeniden yapılandırılarak elektrik hatları da tekrar çekildi. Kısacası Avrupa yeniden doğdu denilebilir (Güney, 2006). Avrupa'nın ekonomik olarak iyileşmesi sayesinde Avrupa Birliği'ne gidilen yolda atılan adımlar hızlandı. Artık ülkeler birleşme yolunda kararlar alıp rahatlıkla uygulayabiliyorlardı.

Ekonomik iyileşme ve birleşme fikirlerine rağmen somut adımlar halen atılamamıştı. İlk adım ancak 1949'da "Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu"nun kurulmasıyla atıldı (Hasgüler ve Uludağ, 2007: 338-339). Bu topluluğun kurulmasının ardından 1957

yılında Roma'da Avrupa Ekonomik Toplulu u ve Avrupa Atom Enerjisi Toplulu u'nu Kuran Antla malar imzalandı. Bu imzalardan sonra da 1992 yılında nihayet Maastricht'te Avrupa Birli i Antla ması imzalandı (T.C. Ba bakanlık Avrupa Birli i Genel Sekreterli i: 2011). Maastricht Anla masıyla birlikte artık Avrupa Birli i sadece ekonomik de il siyasi anlamda da tam olarak kurulmu oluyordu. Üyeler artık siyasi, askeri ve ekonomik olarak tam bir birle me içersindeydiler.

3.1.2. Bütünleşme - Genişleme Tartışmaları

Avrupa Birliği'nde en önemli tartışmalardan biri genişlemedir. Genişleme en dar anlamıyla; Avrupa Birliği'ne yeni üyelerin dalgalar halinde katılmasını ve katılımından sonra genişleyen Avrupa'yı tanımlayan terimdir (Aytuğ, 2008: 150). Genişleme AB'nin üstlendiği son dünya savaşının sonrasında bölünmüş olan Avrupa kıtasının yeniden birleşmesini sağlamak için en iddialı proje sayılmaktadır (Kok, 2003). Genişlemenin temel amacı Birliğin yeni üyeler sayesinde daha genişleyerek Avrupa kültür ve uygarlığının dünyaya yayılabilmesini sağlamaktır. Tabii bu büyüme sayesinde Birlik yeni pazarlara da açılarak ekonomik kazanımlar da elde edebilecektir. Son olarak bu kazançlar sadece Birliğe de değil katılan yeni üyelere de ekonomik olarak ciddi kazanımlar sağlamaktadır.

Genişlemeden Sorumlu Eski Avrupa Komisyonu üyesi Olli Rehn 2009'da yaptığı konuşmada Avrupa Birliği'nin iki önemli politikası bütünleşme ve genişlemenin önemine şu sözlerle dikkat çekti:

“Yarım yüzyıl boyunca Avrupa Birliği, yeni üyeler kabul ederken gitgide derinleşen bir bütünleşmeyi sürdürdü. Bu iki süreç, çoğunlukla birbirine paralel bir şekilde gerçekleşti. Sonuç olarak, 27 Üye Ülke ve 500 milyona yaklaşan nüfusuyla bugünün AB'si, 6 üyeli ve 200 milyonun altındaki nüfusuyla 50 yıl önceki ilk Avrupa Ekonomik Topluluğuna kıyasla daha güvenli, daha refah içinde, daha güçlü ve daha fazla nüfuz sahibidir.”

1980' den günümüze kadar Avrupa bütünleşme çalışmalarında ulusüstüçülük, hükümetler aracılığı, rasyonel ve inatçılık gibi birçok yaklaşım öne sürülmüştür. 2000'li yıllarda doğrudan ise bu çalışmalarda daha çok Liberal Hükümetler aracılığı ve sosyal inatçı teoriler ön plana çıktı (Mercan, 2011: 72). Sürekli yeni yaklaşımların gelişmesinin temel sebebi de Avrupa Birliği'nin büyümesidir. Birliğin yayılması, yeni katılan üyelerin farklı sorunlarının olması yeni bakış açılarını zorunlu kılmaktadır.

Avrupa'da ekonomik bütünleşme oluşturulmasının ana sebeplerinden biri Avrupa barış güvenliğini sağlayan siyasi hevestir. Politika yapımcıları ancak barışın ülkelerin ekonomik entegrasyonunu daha da güçlendireceğini ve devamını sağlayacağına inanıyorlardı

(Laermans ve Roosens, 2009: 398). AB'nin geni lemesinin güvenlik politikalarıyla desteklenip barı ortamının olu turulması hâlihazırda birlik üyesi olan ülkelerin refahı için de büyük önem arz etmektedir. Ekonomik entegrasyon Avrupa ülkelerinde iktisadi geli me, sosyal refah ve eski dü manlar arasında olu an güçlü ba lar ortaya çıkarmı tır. II. Dünya Sava ı'ndan sonra Avrupa ancak bu entegrasyonla kendine gelebilmi tir (Yücel, 2008: 38). Bu refahın geni lemeden olumsuz etkilenmemesi birli e yeni katılan ülkelerin de refahının yükselmesi için AB geni leme sürecinde çok dikkatli davranmaktadır.

Avrupa entegrasyonunda genel olarak iki yakla ımın etkili oldu u söylenebilir. Bunlar: hükümetler aracılılık ve yeni i levselciliktir. kisi de yıllarca hem ele tirilip hem yayıldılar (Miles, 1995:4). Bunlardan ilki ulusal tutumlar yerine AB düzeyinde bir karar alma mekanizmasını öngören federalizme benzer bir yakla ımdır. Bu teoriye en büyük deste i BENELÜKS ülkeleri, Almanya ve talya, vermektedir. kincisi ise, hükümetler arası yapıyı benimseyen teoridir. Fransa, ngiltere ve Danimarka bu yakla ımı savunmaktadır. Farklı ülkeler faklı teorileri benimsese de Geni leme sürecinde bu teorilerin ikisi de kullanılmaktadır (Ak emsettino lu, 2011: 6). Avrupa Birli i'nin geni leme süreci için ortaya atılan teoriler tüm üyeler tarafından benimsenmeyebilir. Bu yüzden yukarıda görüldü ü gibi ortaya atılan farklı teoriler farklı üyeler tarafından desteklenmi tir.

AB altı geni leme dalgası ya amı tır. Bu geni lemelerin tarihleri ve sıraları öyledir:

1. 1973 ~ ngiltere, Danimarka, rlanda
2. 1981 ~ Yunanistan
3. 1986 ~ spanya, Portekiz
4. 1995 ~ Avusturya, sveç, Finlandiya
5. 2004 ~ Çek Cumhuriyeti, Estonya, Macaristan, Letonya, Litvanya, Polonya, Slovakya, Slovenya, Kıbrıs Rum Cumhuriyeti, Malta.
6. 2007 ~ Romanya Bulgaristan (Hasgüler ve Uluda , 2007: 342).

Birlik, günümüze kadar hala geni leme politikalarına devam etmektedir. Birlik son olarak 2013'te Hırvatistan'ı üye olarak kabul etmiş ve böylece üye sayısını 28'e çıkarmıştır (Altun, 2013: 1). Avrupa geni lemesi gelecekte de devam edecektir. 'sim Sorunu' nedeniyle bugüne kadar üye olamayan Makedonya'nın amacı gerçekleştirecek ilk geni leme dalgasında tam üyelik hedefini gerçekleştirebilmektir.

Geni leme politikaları sonucu birliğe katılan üyeler hem kendileri kazanmakta hem de birliğe yeni fırsatlar sunmaktadırlar. Bu geni lemelerle Birlik yeni pazarlara ulaşmakta, uluslararası alanda siyasi açıdan etkinliğini arttırmakta, ayrıca bu geni lemelerle birlikte olarak tarım alanları da geni lemekte ve dünyayla yaptığı ticaret hacmi artmaktadır. Aynı şekilde geni leme alanındaki ülkelerle diplomatik ilişkilerini de arttırmaktadır. Kısacası bu geni lemeler AB'ye hem siyasi hem de ekonomik faydalar sağlamıştır (Akemsettin, 2011: 6). Birlik geleceği açısından son derece faydalı olduğu bu geni lemeleri gerçekleştirmek için üyelik talebinde bulunan ülkelere; istedikleri kriterleri yerine getirdikleri sürece kapılarını sonuna kadar açmaktadır.

Geni leme; Birliğe sunduğu fırsatların yanı sıra Birlik için bazı olumsuz sonuçlara da neden olmaktadır. Bu olumsuz sonuçlardan en önemlisi Christopher Hill'e göre Birliğin geni leme dalgaları sonucu ulaşılabilecek boyuttur. Sınırlar geni ledikçe Birliğe katılan üyelerin uyum problemi yaşıyor ya da aynı şekilde Birliğin bu farklılıklara nasıl uyum sağlayabileceği de tartışılmaya başlanmıştır. AB Komisyonu bu sorun için temel çözümün sınır bölgelerinin güvenliğini sağlanması olduğunu görüşünü savunmaktadır. Çünkü Birliğe yeni üyelerin katılmasıyla birlikte ulaşılan sınırların karşı tarafındaki terör üyü turucu kaçakçılığı gibi sorunlar birliği de tehdit etmeye başlamıştır. Bu nedenle sınır bölgelerinin korunması son derece önemli hale gelmektedir (Smith, 2005: 758). Birlik geni lemelerin getirdiği sorunlardan yararlanmak ve zararlardan da korunmak için gerekli tedbirleri almaktadır. Bu yüzden yapılan üyelik başvurularını incelemekte ve ileride Birlik için sorun teşkil edecekse sorunun çözümü gerçekleştirmen kabul etmemektedir. Makedonya'nın üyesi olması da bu kapsamda ertelenmektedir. Çünkü Makedonya Birlik üyesi Yunanistan'la 'sim Sorunu'nu yaşıyor ve bu da Birlik üyelerini ileride Birlik içerisinde huzurluk yaşıyor endişesine sevk etmektedir. Geni lemenin getirdiği sorunlardan kurtulmak

için AB; be inci geni lemeden itibaren daha dikkatli davranmaya ve buna göre politikalar olu turmaya ba lamı tır. AB'nin son üç geni lemesi, adayların sayısı, nüfusu ve kültür özellikleri bakımından di er geni lemelere göre farklılık arz etmektedir. Bu farklılıkların Birli e uyum sa laması için AB geni lemelerde artık reformlara ve kurumların etkili bir ekilde çalı abilmesine özen göstermeye ba lamı tır. Bu yüzden adaylar sırf Kopenhag Kriterlerini de il, 1995'teki Madrid Zirvesinde belirlenmi AB müktesebatını uygulamak için gereken idari kapasiteyi de olu turmakla yükümlü kılınmı lardır (Devrim, 2004: 52-53). Birlik bu önlemlerle gelece ini garanti almak ve Birlik içersinde huzursuzluk çıkmasını engellemek istemektedir. Üyeler daha Birli e alınmadan bu zorunlulukları yerine getirirlerse hem kültürel hem de idari yönden ileride Birlikle uyum problemi ya amayacaklardır.

3.2. AVRUPA B RL 'N N BALKAN POL T KALARI

3.2.1. Balkanlar Geni lemesi

Osmanlı'da 18. Yüzyıla kadar bütünlük olgusu hâkimdi. Yani devlet Asya ve Avrupa'daki halklarıyla bir bütündü. Farklılıklar da bu bütünlük içinde birlikte ya ıyordu. Fakat 18. Yüzyılda Avrupa'da ya anan geli meler (sanayide teknoloji kullanımının artması, ileti im araçlarının geli mesi, toplumsal düzenin dönü üümü ve Aydınlanma fikirlerinin yayılması) Osmanlı'yı etkisi altına almaya ba ladı. Avrupalılar bu asırda Balkanlar'ı ayrı bir co rafi, toplumsal ve kültürel kimlik olarak ke fetmeye ba ladılar. Bu fikirlerin Balkanlara yayılması sonucu Balkanlarda halkları 18. ve 19. yüzyıllarda siyasal egemenlikleri için faaliyetlerde bulunmaya ba ladılar (Todorova, 2013: 135-136). Artık Balkanlar kendilerini Osmanlı tebaası olarak de il de ayrı bir ulus olarak tanımlamaya ba ladılar. Her bir Balkan ulusu sadece Osmanlıdan de il birbirlerinden de farklı özelliklere sahipti. Avrupalıların yaydı ı ulusçuluk fikirlerine göre her ulusun kendine ait topra ı kendine uygun bir yönetim ekli olmalı kısacası kendi kendini yönetmeliydi. Daha önemlisi Osmanlıya ba ımlılı ı kalmamalı ve Avrupa bu ba ımsızlık fikirlerini yaydı ı için bölgede söz sahibi olma hakkı da bulunmalıydı.

Avrupa'nın Balkanlarda söz sahibi olabilmesi için fikirden fazlasına ihtiyacı oldu u da unutulmaması gereken en önemli gerçektir. Bu ülkelerin ba ımsızlıklarına destek vermeli, elini ta ın altına koymalıydı. Avrupa'nın Balkanlar için dü ündüklerini Yerasimos u sözlerle ifade etmektedir:

“Avrupa kendine “Balkanlar için ölmeye de er mi?” sorusunu sormu tu. Sonunda ölüdü ve Balkanlar o gün bu gündür içinden çıkılmaz etnik karı ımların – Makedonya-, kukla Krallıkların –Karada - ve dünyayı ate e veren yangınların – Saraybosna- simgesi oldu. Büyük güçler tarafından kinci Sava ı'ndan sonra kurulan düzen bütün bunların unutulmasına yol açtı ve Arnavutluk'taki “kendine özgü” sosyalizm bir yana bırakılırsa, Balkanlar Avrupa'yı, Belgrad ve stanbul'dan geçerek Do u'ya ba layan, iki yanında, hem Do ulu hem de Batılı tatilcilerin güne lendikleri, Dubrovnik'ten Korfu'ya, Rodos'tan Mamaia'ya dek bir dizi tatil yerinin sıralandı ı geni bir otoyol haline geldi.” (Yerasimos, 45: 1994).

Balkanlar; 19. ve 20. Yüzyılları Osmanlı'dan kopu , Balkan Sava ları, Yugoslavya'nın kurulu u ve da ılı ı gibi bir dizi problemlerle u ra arak geçirmi , etnik temelli sorunlar nedeniyle kanlı sava lara sahne olmu tu (Bayraktar, 2007). Avrupa ise II. Dünya Sava ı'nın yaralarını sarmaya çalı mı , Birlik kurulmu ve politikalarıyla geni lemi tir. İkinci Dünya Sava ı'ndan sonra Balkanların bir kısmında SSCB'nin etkisi görülmeye ba lanmı öteki kısmında ise Avrupa etkisi görülmeye ba lanmı tı. Fakat 1989'dan sonra iki kutuplu dünyanın yıkılmasıyla birlikte, bu Do u-Batı etkisinin varlı ı da kaybolmaya ba lamı tı (Todorova, 2013: 283). Artık Balkanlarda Avrupa ya da SSCB etkisi yerine Balkanların kendini tanımlama süreci ba lamı tı. Devletler büyüklükleri ne olursa olsun kendilerine ait bir toprak parçası ya da bölgenin tamamının ele geçmesi gibi emellerle hareket etmeye ba lamı lardı.

Yukarıda bahsedildi i gibi So uk Sava tan sonra Eski Yugoslavya'nın da ılması ile birlikte Balkanlar dünyanın en istikrarsız bölgesi haline gelmi ti (Ülger, 2013: 119). Ba ımsızlıklarını ilan eden bölge ülkeleri, istikrar ve huzura bir türlü kavu amamı lardı. Bu ülkelerde birden fazla etnik köken bir arada ya amaya ba lamı ve etnik bölünmeler devletlerin birbirlerine uyumunu ve hatta bazen aralarında barı çıl çabaların olu turulmasını imkânsız hale getirmeye ba lamı tı (Özcan, 2004). Bölgede huzurun tekrar tesisi için Avrupa yeni fikirler üretilmesi gerekti inin farkındaydı. Artık yapılması gerekenler yapılmalı ve bir ekilde bölgedeki sava ların etnik kıyımların evsiz kalmaların önüne geçilmeliydi.

Ya anan sava lar neticesinde Avrupa Birli i'nin bölgeyle ili kisi de bu dönemde ciddi biçimde sorgulanmaya ba lamı tı. Birli in Bosna yüksek temsilcisi Lord Paddy Ashdown, “Günümüz Avrupası, Balkanlar onun bir parçası olmadan tamamlanamayacaktır, denklem basit; ya Balkanlardaki istikrarı geli tirirsiniz ya da istikrarsızlık ve suçu Avrupa'nın ortasına çekersiniz” sözleriyle Balkan istikrarının AB için ne kadar önemli oldu unu vurgulamı tı (Wood, 2005). Balkanlar ya adı ı iç sava lardan, acılardan ders alarak demokratik kurumlar ve demokrasi kültürüyle tekrardan 2. Dünya düzeyine çıkabilir. Bunu sa layacak yegâne güç de AB'dir. Slovenya, Romanya ve Bulgaristan gibi ülkeler AB'nin Balkanları nasıl yükseltti ine en iyi kanıttır (Khanna, 2011: 70). Balkanlar için ortaya atılan bu önemli görü lere ra men

Avrupa; Yugoslavya krizinin çıktı ı ilk yıllarda güçlü ve kararlı bir tepki gösterememi ti (Özcan, 2004). Öyle ki AT' nin bu tutumu Avrupa'nın ergenlik ça ı olarak nitelendirilmi ti (Diri, t.y: 4).

Berque geli tirdi i kültürler arasındaki ili kiler yöntemini öyle özetlemektedir: “Ötekine farklılı ı içinde saygı göstermek yetmez. Onu kendimizle benzerlikler kurarak kabul etmemiz gerekir, kendimizi ona yansıtmanın tek me ru yolu budur” (Hentsch, 2008: 255). Berque her ne kadar bu sözü Avrupa-Balkanlar ili kisi için söylememi se de bu ili kiyi yorumlayabilecek olan belki de en anlamlı cümleleri kurmu tur. Avrupa ancak bu yöntemle Balkanlarda söz sahibi olmayı ba arabilirdi. Bölge ülkelerinin birli e üyeli i ve üyelikten sonra uyumu ancak bu yöntemle sa lanabilirdi.

3.2.2. Do u ve Orta Avrupa Geni lemesi

AB'nin Do u ve Orta Avrupa'da geni lemesinin nasıl olacağına dair birçok tartışma yapılmıştır. Aslında her geni lemenin Avrupa için riskler taşıdığı tartışılmaz bir gerçektir. Çünkü geni lemelerle Birli in ilgi ve de erleri tartışılacak, birli in iç uyumu belki de tehlikeye düşecektir (Sjursen, 2008: 2). Bu yüzden Avrupa'nın bu bölgede geni lerken çok özenli ve dikkatli davranması gerekmektedir. Çünkü bölgede meydana gelecek en küçük bir olumsuzluk karma ık etnik yapısı dolayısıyla Balkanlarda bir daha kaos yaratacak bu da Avrupa için büyük problemlere neden olacaktır. Hele de bölgedeki çatı malar dolayısıyla bölgenin Rus etkisine girme endişesi Birlik için kesinlikle kabul edilemez bir durumdur.

Uluslararası organizasyonlara katılan yeni üyeler; organizasyona yükledikleri maliyetler kadar fayda getirmezlerse organizasyon geni lemez. Ancak, AB'nin durumunda bu kuralın pek geçerli olduğu söylenemez. Çünkü Birli e üye alımlarında maddi konulardan başka, ulusal politika, güvenlik, prestij, duygusal sebepler de etkili olabilmektedir (Dinç, 2011: 204). Ekonomiden başka sebeplerin de geni lemede rol oynadığı en iyi Orta ve Do u Avrupa Geni lemesi için yapılan tartışmalarda görülebilir: Topluluk; eski demir perde ülkelerini kendine yakla tırmaya çalışıyor ve Do u Avrupa kom ularında otoriterli e dayalı rejimler, yarı demokrasiler istemiyordu (Vachudova, 2005: 20). Bu yüzden onların tam kurumsalla mı demokrasiye geçmeleri için her türlü deste i veriyor; gerçekle tirecekleri ekonomik ve siyasi reformlar sonucunda ise Birli e üyelik vaad ediyordu. Ancak bu üyeliklerin kabulü konusunda üyeler arasında yaşanan tartışmalar görüş ayrılıklarının ne kadar derin olduğunu gösterdi. Örne in; Fransa, do u geni lemesiyle orta ve do u Avrupa'nın Alman etkisine gireceğini ve Almanya'yı dengelemenin zorla aca mını düşünerek bu geni lemeye karşı çıkarken; bu sorunun ancak Rus ve Alman hükümet başkanlarının bir araya gelmesiyle çözüleceğine inanarak bu yönde teklif sundu. Almanya ise çıkarlarının bu geni lemeyle örtü mesi nedeniyle bu geni lemeyi sonuna kadar destekledi. Bu ülkelerin dışındaki ülkelerden sadece İngiltere bu geni lemenin gerçekleşmesini istedi (Ta ar, 1998). Görüldü ü gibi ekonomiden ziyade siyasi tercihler ve çıkarlar da Birli in geni lemesinde önemli rol oynamıştı.

Orta ve Do u Avrupa ülkelerinin AB'ye üyeli i; konstruktivist yakla m çerçevesinde, bu ülkelerin bir Avrupa kimli i kazanması ve böylece kendilerini Avrupa ailesinin parçası sayılma istekleriyle, Rasyonel yakla m çerçevesinden ise, ülkelerin, pazara giri ve yabancı yatırım çekme istekleriyle açıklanabilir (Schimmelfennig ve Sedelmeier, 2002: 520).

Rasyonel yakla m çerçevesinde AB mevcut üyelerinin ve adayların üyelikten bekledikleri ekonomik faydalar Kok raporunda u ekilde özetlenmekteydi: Mevcut ülkeler i gücüne daha rahat eri im, pazarı geni letme ve ekonomik büyüme gibi amaçlara ula mak için geni lemek isterken adaylar da Avrupa'daki refaha ula ma, AB hukukundan faydalanma ve AB fonlarından yardımlar almak gibi amaçlarla üyeliklerinin kabul edilmesini dolayısıyla Birli in geni lemesini istemekteydiler (Kok, 2003). Böylece Birlik geni lemesi hem mevcut üyeler hem de adaylar için kazan-kazan politikasına dönü ecektir. Bundan dolayı adaylar üyelik için gerekli tüm kriterleri yerine getirmeye çalı makta Birlik de adayların üyelerinin alınmasının ardından olu acak sorunları minimize etmek gerekli politikaları geli tirmektedir.

Yapılan tartı malar ve ortaya atılan teoriler sonucu (AB)'nin do u ve orta Avrupa geni lemesi; 2004'te sekizi Orta ve Do u Avrupa ülkesi (Çek Cumhuriyeti, Polonya, Estonya, Litvanya, Letonya, Slovakya, Macaristan, Slovenya) olmak üzere, Malta ve Kıbrıs ile birlikte on aday ülkenin, 1 Ocak 2007'de ise Bulgaristan ve Romanya'nın üyeli iyle gerçekleş mi tir. Bu geni leme; yeni katılan üyelerin sayısı ve kültürlerinin Avrupa'ya göre çok farklı olması nedeniyle en zor geni leme sayılmı tır (Öner, 2013: 1). Avrupa için bu ülkelerin Birli e uyumunu sa lamak ve Birlik kriterlerini benimsetmek çok büyük öneme sahiptir. Çünkü bu üyelerin kendi aralarında ya da Birli in eski üyeleriyle ya aca ı sorunlar Birli in gelece ine zarar verme potansiyeline sahiptir.

Yeni üyelerle AB arasındaki farklılıklar kendini en çok gelir seviyesi, üretim ve istihdam gibi konularda göstermi tir. AB; adaylık sürecinde yayınladı ı düzenli ilerleme raporları bu kurumları etkilemeyi ba armı tır (Demir, 2009: 131). Bu raporlar yalnızca AB açısından de il üye ülkeler açısından da çok önemli olmu tur. Üyeler

AB'nin yüksek ekonomik seviyesinden ciddi anlamda faydalanmı lar örne in Slovenya 2007'de Kıbrıs ve Malta ise 2008'de euro'ya geçmi lerdir (Commission of the European Communities, 2007: 3). Ortak para birimine geçilmesi Birli in üyelere sa ladı ı ba lıca ekonomik faydalardandır. Böylece Birlikle yeni üyeler arasındaki ekonomik farklılı ın ortadan kaldırılması ve bu üyelerin Birli in refah seviyesine ula ması amaçlanmı tır.

Adaylar, üyeli i, ortak pazara ula ım, istikrar, özgürlük gibi beklentilerle isterken, Birli in istedi i reformları da yerine getirmek zorundalar. Bu reformların gerçekleştirilmesi amacıyla AB'deki ekonomik, kültürel de erler üyeler ve adaylar tarafından tartı masız bir biçimde kabul edilmi tir. Bu ülkeler; hem siyasi hem de ekonomik olarak Batı'ya benzemek için zorlu bir reform sürecinden geçmi lerdir (Dinç, 2012: 86). Adayların bu zorlu süreçten geçmesi Birli in ilerde sorun ya amamasının teminatı sayılmaktadır. Adaylar nerdeyse daha tam üyelik gerçekleştirilmeden ekonomik olarak Birlik standartlarını yakalamaktadır. Bu da yeni üyelerin getirece i ekonomik külfeti ortadan kaldırmaktadır.

Adaylar geni lemenin siyasi boyutunu, ekonomik boyutu kadar önemsememi tir. Ancak ayrıntılı bir ekilde incelendi inde halk için siyasi boyutun da önemli oldu u görülmektedir. Örne in; Polonya'da yapılan anketlerde halkın % 12-16'sı ülkelerinin kurumlarına güvendiklerini, demokratik bulduklarını söylerken, % 7'si ülke kurulu ların etkin çalı tı ına inandı ını söylemekteydi. Fakat % 50'den fazlası AB kurumlarının, demokratik oldu una ve iyi çalı tı ına inanmaktaydı (Dinç, 2012: 89). Bu anketler de halkın nazarında siyasi ve duygusal sebeplerin de ne kadar önemli oldu unu göstermektedir. AB üyeli i için halk deste i de önemlidir. Bundan halk için önemli olan kriterler de adaylarca yerine getirilmelidir.

3.3.3. Batı Avrupa Geni leme(me)si

“Balkan” kelimesi literatürde ayrı ma, parçalanma, çatı ma anlamlarında kullanılmaktadır. Zaten yakın tarihte, Balkanlar sürekli ihtilaf ve çatı malara sahne olmu tur (Özülker, 2013). Batı Balkanlar kavramı ise, Yugoslavya’nın da ılmasıyla beraber uluslararası ili kiler literatürüne girmi tir. Ülke olarak Bosna Hersek, Hırvatistan, Makedonya, Kosova, Arnavutluk Sırbistan ve Karada ’ı kapsamaktadır (Altun, 2013: 3). Sayılan ülkelerin tamamı Yugoslavya’nın da ılmasıyla ba ımsızlıklarını ilan eden ülkelerdir. Ba ımsızlık ilanlarıyla birlikte uluslararası alandaki varlıkları di er dünya ülkelerince de kabul edilmi tir. Bu durumun tek istisnası Makedonya’nın ismi dolayısıyla kabul edilmemesidir.

Yugoslavya kriziyle Batı Balkanlardaki istikrarın Avrupa-Atlantik istikrarı demek oldu u anla ılmı tir. Bu sırada ABD hem Körfez Kriziyle u ra tı ı için hem de sorunun Avrupa’ya ait oldu unu dü ündü ü için konuyu Avrupa Birli ine devretmi ti (Arı ve Pirinççi, 2011: 4). Kısacası bölgede meydana gelen sava lar ve dramatik ortam Avrupa’nın bölgeyle ilgilenmesi gerekti ini göstermi tir (Bokova, 2002: 25-26). Fakat Avrupa; uzun yıllar boyunca Batı Balkanları uzak akrabalar olarak gördü ü için bu bölgedeki da ılma süreci, dramlar ve etnik kıyımlar kar ısında gerçekçi ve çözüm odaklı bir politika izleyememi tir (Da demir, 2004: 91). Avrupa’nın bu bölgenin önemini bu kadar geç fark etmesinin faturası çok a ır olmu özellikle Bosna’da ya ananlar dünya tarihine en acıklı dramlardan biri olarak geçmi tir. Avrupa günümüzde dahi hala bölge ülkesi Makedonya’nın Yunanistan’la sorunları olması nedeniyle Birli e alınmasını istememektedir. Çünkü alırsa mevcut sorunun Birli in huzurunu bozaca ı endi esi ta ımaktadır. Hâlbuki Makedonya Birli e alırsa soruna Birlik çatısı altında daha gerçekçi ve kalıcı çözümler bulunabilecektir.

AB’nin bölgeyle ilgilenememesinin temel sebebi Yugoslavya da ılırken Birli in tek bir çatı altında hareket edememesiydi. Bu dönemde Üye Devletlerden bazıları Yugoslavya’nın toprak bütünlü ünü korumak isterken bazıları da ülkenin da ılmasından yana tavır sergilemi , di er bir kısmı da bu karı ıklı ın tamamen dı ında kalmayı tercih etmi tir (Altun, 2013: 3). Avrupa krizin ba langıcında ekonomik

desteklerle krizi kontrol altına alabileceğini düşündü. Ancak ekonomik destek programları da soruna bir çözüm bulamadı ve ilk olarak Hırvatistan ve Slovenya bağımsızlığını ilan etti bu ülkelerden sonra Bosna Hersek de bağımsızlığını ilan edince Balkanlardaki kanlı çatışmaların fitili ateşlenmiş oldu. Avrupa bu sorunun çözümünde bir türlü ortak bir kararda birleşemedi ve sonunda Birleşmiş Milletler kanalıyla bölgeye müdahale etmeye karar verdi (Akgün, 2013: 3). Bu müdahaledeki amaç bölgedeki çatışmalara son vererek bölgeyi istikrarlı bir alan haline getirmektir. Yoksa bu çatışmalar Avrupa istikrarına da zarar verebilir ve farklı görüşlere sahip ülkeler arasındaki uyumu da zora sokabilirdi. Bu durumu da Avrupa istemiyordu.

Birliğin 1995'te başlatılan yeni Komünite ve istikrar süreci AB'nin kriz sonrası bölgedeki ilk icraatı sayılabilir. Bu girişimin amacı bölgede istikrarı sağlayarak komünite ilişkilerini iyileştirmek ve bölgeye barış, huzur ve demokrasi ilkelerini getirmektir. Bu projeye başta bölge ülkeleri olmak üzere AB, ABD, Rusya ve AGT de katılımı vardır (Da demir, 2004: 91). Projeye bu kadar yoğun bir katılımın olması bölge istikrarının dünya tarafından da önemsendiğinin en açık kanıtıdır. Kısacası dünya bu bölgedeki huzursuzluğun yayılmasını engellemek ve bölgeyi istikrara kavuşturmak istemektedir. Bölge istikrarı da komünitelerin birbiriyle iyi geçinmesine bağlıdır. Bu projede bölgeye bu istikrarın anahtarı olan iyi komünite ilişkilerini benimsetme çabasıdır.

Yugoslavya krizinde tam olarak başarı sağlayamayan AB Balkanlar'da bir daha huzursuzluk meydana gelmemesi için bölge ülkelerine Avrupa Birliğine üyelik sözü vermiştir (Aca, 2010: 49). Kısacası AB'nin Batı Balkan politikası; SSCB'nin çöküşünün ardından Batı Balkan ülkeleri üzerinde siyasi ve iktisadi denetim kurmak, Soğuk Savaş'ın ardından Batı Balkanlarda yaşanan çatışmaları ve savaşların önlenerek, AB'nin siyasi derinleşme ve genişleme sürecine zarar vermesini engellemek ve 1990'larla serbest piyasa ekonomisine geçen Batı Balkan ülkelerini, belli bir tarihsel sıralamayla AB içine almak şeklinde özetlenebilir. AB'nin Soğuk Savaş sonrası Batı Balkanlara yönelik hedefleri ise, etnik çatışmaların meydana gelmemesi için önlem almak, Batı Avrupa'ya göçü azaltmak, demokrasiyi ve pazar ekonomisini geliştirmek şeklindedir (mgk.gov, 2004).

Batı Balkan ülkeleri, 2003'te bölge istikrarı ve AB'ye entegrasyonu için geliştirilen 'Katılım Anlaşmaları' nı benimsedi ve imzaladı. Bu anlaşmalara göre bölge ülkelerinin tamamı AB'yle AB müktesebatının içerdiği alanlarda işbirliği ve ilişkileri geliştirmeyi, sonrasında da adaylığı hedefliyorlardı (Cihangir, 2011: 2). Bu ülkelerden tam üye olmayı ilk olarak Hırvatistan başardı. Diğer ülkelerle de müzakereler devam etmekte ve en kısa sürede üyeliklerinin gerçekleştirilmesi beklenmektedir. Bu üyelik bölgenin istikrarına da katkı sağlayacak ve ekonomik olarak da bu ülkelerde iyileşme sağlayacaktır.

Hırvatistan'ın üyeliğinden sonraki hedef; Arnavutluk, Karadağ ve Makedonya'nın entegrasyon sürecinin hızlandırılması ve 2015'te de tam üyeliklerinin gerçekleştirilmesidir. Bundan sonra da, Sırbistan, Kosova ve Bosna-Hersek'le entegrasyon hızlanabilir. Böylece bölge ülkelerinin tamamının üyeliğinin gerçekleştirilmesiyle artık Birlik derinleşme politikalarına ağırlık verebilecektir (Aca, 2010: 48, 49). Entegrasyondan sonraki en önemli mesele kuşkusuz derinleşmedir. Çünkü yeni üyeler Birlik'e yeni kültürler, yeni pazarlar, yeni avantajlar ve dezavantajlar getirecektir. Birliğin bu yenilikleri kabul edebilmesi ve yeni üyelerle uyum sağlayabilmesi için derinleşme politikaları çok büyük öneme sahiptir.

3.3. AVRUPA BİRLİĞİ'NİN YUNANİSTAN VE MAKEDONYA POLİTİKALARI

3.3.1. Yunanistan Politikaları

Yunanistan ve Avrupa arasındaki ilişkilerin kökeni aslında Yunanistan'ın bağımsızlığına kadar götürülebilir. Yunanistan'ın, Avrupa devletlerinin yardımıyla amacına ulaşması bu durumun en açık göstergesidir (Kalelioğlu, 2008: 110). Yunanistan'ın Avrupa devletleriyle ilişkisi Birlik'in kurulmasıyla da artarak devam etti. Roma Anlaşmasına göre isteyen her devlet birliğin kriterlerini yerine getirdikten sonra birliğe üye olabilirdi. Bu anlaşmanın uygulanmasından bir buçuk yıl 1959'da Yunanistan Birliğe üyelik için başvurdu (Serdar, 31.10.2014). Bu başvuruyla Yunanistan'ın amacı bağımsızlığına yardım eden ülkelerle ilişkilerini daha da sağlamlaştırmak ve ekonomik ilerlemesini Birlik çatısı altında düzenli, sistemli bir şekilde gerçekleştirebilme olanağına kavuşmaktır.

AB'ye 1959 yılında yaptığı adaylık başvurusu sonucu 1961'de Ortaklık Anlaşması'nı imzaladı. Anlaşmaya göre gümrük vergilerini indirdi. Yunanistan'ın bu üyeliği istemesinin temel sebeplerinden biri Türkiye'ye karşı politik çıkarlarını da koruma isteğiydi. Yunanistan; Aynı zamanda, Batı'da oluşacak Birlik'in ve Avrupa kimliğinin ögesi olmayı istiyordu (Cihangir, 2010: 2). Avrupa kimliğinin en önemli ögesi olan Helen Kültürünün ortaya çıkıp geliştirdiği yer olan Yunanistan'ın üyeliği Birlik açısından da çok önemlidir. Bu üyelikle sadece Yunanistan Avrupa kültürünün parçası değil temel ögesi olacak ve Avrupa kendi atası Helen kültürüyle tam bir bütünlük içerisinde olacaktır. Kısacası sadece Yunanistan değil Avrupa da kazanacaktı. Karşılıklı çıkarlar korunacaktı.

Yunanistan; Ortaklık Anlaşması'ndan sonra 1962 yılında da AET'yle Katılım Anlaşması imzaladı. O dönemde iktidara gelen Yorgo Papandreou hükümeti, Avrupalı bir ulus olabilmek için ekonomide yenilenmenin ve rasyonelleşmenin zorunlu olduğunu farkına varmış ve buna göre adımlar atmıştı. AET'yle imzalanan anlaşmalar neticesinde AET yaptığı mali yardımlarla, bir yandan ülke ekonomisinin güçlenmesinin

sa larken, di er yandan toplumun siyasi yapısını de i tirecek yapılanmalara da destek verdi ti. Albaylar Cuntası; liberal bir Papandreou Hükümeti'ni, ordu, krallık, ABD ve NATO kar ıtı politikaları gerekçe göstererek devirdi. 1967-1974 yılları arasında yönetimde bulunan Albaylar Cuntası, AET'ye katılım anla masını resmen dondursa da 1967 ve 1974 arası dönemde AET ve Yunanistan arasında, temel haklar ve demokrasi konusundaki kötü performansının düzenlemesine yönelik anla malar yapıldı (Erdal ve Çolako lu, 2007: 73).

Cunta yönetiminin da ılmasından sonra Fransa'da ya ayan Karamanlis ülkesine geri döndü (Kırbaki, t.y). Dönü ünün ardından AB'nin kapısını tekrar çaldı. Fakat bu kapıyı yeniden çaldı ında demokratik ilkeler bakımından Avrupa'nın gerisindeydi. Ekonomi bakımından ise çok daha gerisinde. Konsey, ba vuru hakkındaki görü ünde tarımda çalı an nüfus oranının fazlalı ı ve sanayinin yapısı bakımından Yunan ekonomisinin zayıflıklarına dikkat çekti ve Yunanistan' ın katılımının, Topluluk bütçesinden önemli oranda kaynak transferi gerektirece ini ifade etti. Sonuç olarak Komisyonun görü ü olumsuz oldu. Komisyon'un, Yunanistan'ın ekonomik durumundaki olumsuzlukların katılım öncesi bir hazırlık dönemi gerektirdi ine, fakat siyasi gerekçelerle Yunanistan'ın ba vurusunun kabul edilip müzakere a masına geçilebilece ine dair görü ü (Akgül Açıkme e, 644), Konsey'de 1976'da görü üldü ve siyasi tarafın a ır basması sonucunda olumlu yönde de i ti ve müzakerelere derhal ba lanması kararı alındı (Akgül Açıkme e, 644). Böylece 1981 yılında Yunanistan Birli in üyesi oldu (Eskici ve Yeniay, 2013: 209).

Yunanistan'ın tam üyeli inde; Albaylar Cuntası rejiminden kurtularak demokrasiye geçi in sa lamla tırılması, Kıbrıs ve Türkiye ile olan ili kileri gibi siyasal sorunları daima var olmu tur. Ayrıca ekonomik bakımdan da tam üyelik için gerekli artları ta ımaması; nüfus ve yüzölçümü bakımından küçük olması nedeniyle tam üyelikten sonraki yıllarda da sorunlara neden olmu tur. Komisyon ve Avrupa Para Enstitüsü tarafından yapılan de erlendirmelerde, Euro'ya geçi için belirlenen kriterleri yerine getiremeyen tek ülkenin Yunanistan oldu u belirtilmi tir (Dura ve Atik, 2003: 210). Bu nedenle ekonomik olarak Birli e hiçbir fayda sa layamayacak tam tersine Birli in imkânlarıyla ancak ayakta durabilecek bir ülkenin üyeli inin kabul edilmesi; di er

lkeler tarafından sürekli olarak ele tiri konusu olmu tur. Birli in bu kadar gerisinde bir ekonomiye sahip olmasına ra men Yunanistan'ın ye olması tamamen siyasi ve kltrel gerekçelerle açıklanabilen bir olgudur. Günümüzde dahi Yunanistan ekonomisi Birlik içersinde en çok tartı lan meselelerden biridir. zme yardımlar haricinde çözüme kavu ması çok zor görünmektedir.

Yunanistan'ın azınlık politikaları modernle me ve demokrasiye aykırı olmasına ra men AB'ye alınması da tartı ma konusudur. Hem Türkiye'yle hem de Makedonya'yla azınlıklar konusunda sıkıntılar ya amı ve hala ya amaktadır. Kıbrıs Kriziyle Türkiye'deki Rumlara ve Yunanistan'daki Batı Trakya Türklerine hükümetlerce baskı uygulanmı bunun sonucunda Türkiye'deki Rumlar g etmi tir. Yunanistan'da ise Batı Trakya Türkleri daha çok kırsal kesimde ya amaları ve Türk hükümetinden aldıkları destekle Yunan Hükümeti'nin baskılarına direnebilmi lerdir. Ayrıca Yunanistan içersindeki Makedon azınlı ın da varlı ını kabul etmemekte Makedonya sorunu diye bir sorun olmadı ını da iddia etmektedir. Bununla birlikte bugüne kadar sürdürülen Makedonca konu ma yasa ı, birçok Makedonyalıyı Avustralya ya da Kanada'ya ge zorladı ve söz konusu azınlıklar bu ülkelerde ayrılıkçı odaklar olu turdular. Bu konuyla ilgili Amerikan Dı ıleri Bakanlı ı'nın 1990' da yazdı ı azınlık raporunda Yunanistan bu konudaki tutumundan dolayı kınandı (Yerasimos, 2010: 36-37).

Yunanistan'ın AB üyeli i Yunan milliyetçili i tartı malarında da bir dönüm noktası olmu tur. Kökenlerinin tarihten mi yoksa modern zamanlardan mı alındı ı üzerine çalı malar yapılmı tır. Bu konuda kapsamlı bir çalı ma yapan Sofos ve zkırmılı, Smith'in Avrupa kökenleri hakkındaki etno-sembolc bakı açısını Yunanistan rne ine uygulamasını öyle aıklamı larıdır:

“Yazarın ıkı noktası, “Yunan milletinin köklerini Bizans mparatorlu u'nda, hatta klasik Yunan'da arayan Yunan milliyetçileri tümüyle hatalı mıydılar? Ya da bunun tersini, Yunan milletinin ancak 19. yüzyıl ba larında moderniteyle birlikte oldu unu iddia eden modernistler bu iddialarında haklı mıdır?” sorularıdır. Smith'e göre, milleti modernistlerin yaptı ı gibi kitlesel vatanda lık, kamusal bir kültür ve sınırlı bir toprak parçası üzerinden tanımladı ımız takdirde, modernite öncesinde bir Yunan milletinden söz edemeyece imiz açıktır. Öte yandan milleti etnisite, yerel dil ve dini kültür kültür üzerinden tanımladı ımızda, Yunan milletinin

Bizans İmparatorluğu'nun son dönemlerinde ve Osmanlı İmparatorluğu'nda, Rumlar ve Rumca konuşan din adamları tarafından temsil edilen Ortodoks milletin bünyesinde varolduğu söylenebilir. Hatta Bizans İmparatorluğu'nda Yunan felsefesi ve dilinin diriliği üzerinden klasik Yunan ile zayıf da olsa kültürel bir bağ kurulabilir. Yunan milletinin sürekliliğine dair bazı işaretler de vardır: Yeni bir dinin, Hıristiyanlığın, benimsenmesine karşın, bazı gelenekler, örneğin rekabeti teşvik eden değerler, Yunan dilinin temel biçimleri ve (ağırlık merkezi de ikiye ulaşır) Yunan yurdunu çevreleyen sınırlar büyük oranda sürekliliğini korudu" (Sofos ve Özkırımlı, 2013: 7-8).

İkinci genellemeyle ilgili gerçekleştiren Yunanistan Birliği'nin Akdeniz'deki gücünü artırmakla kalmayı Balkanlara da yakınlaştırmıştır (Akemsettinolu, 2011: 7). Avrupa Birliği'nin Yunanistan'a bu kadar müsamaha göstermesi Balkan politikalarıyla alakalıdır. Çünkü Balkanlardaki en önemli güç Yunanistan'dır. Kendisine sonuna kadar bağlı bir Yunanistan'ın varlığı bölgede güç iddiasında bulunabilmesinde ve Rusya'ya karşı buradaki nüfuz alanını korumasında elindeki en güçlü kozdur. Buradaki varlığını koruması Rusya'nın bölgedeki nüfuzunu engelleyebilecek yegane güçtür.

3.3.2. Makedonya Politikaları

Makedonya'da Ohri'yle Anlaşmasıyla yakalanan istikrarın bozulmaması için, Birlik ülkeyi AO için müzakerelere davet etti. Bu davetten sonra 2004'te ise, Makedonya tam üyelik başvurusu yaptı (Aca, 2010: 55). Komisyon başvuruyla ilgili 2005'te olumlu görüş bildirdi, Konsey de, Adaylık Statüsünü onayladı. 2006'da da, Balkan ülkelerindeki sorunların çözümü ve aralarındaki ilişkilerin artırılması için geliştirilen Avrupa Ortaklığı'na alındı (Vatandaş, 2013). Avrupa Birliği'nin Makedonya'yla bu şekilde ilişkiler kurması ve daha da önemlisi Birliğe tam üye olarak almak istemesi Birliğin Batı Balkan politikalarıyla ilgilidir. AB bu bölgede barış ve istikrarın sağlanması için bölge ülkelerinin tamamının Birliğe alınmasını istemektedir (Belloni, 2009: 2).

Yukarıda Makedonya'nın AB üyeliğinin Birliğe sağlayacağı katkılardan bahsedildi. Fakat bu üyelik sadece Birliğe değil Makedonya'ya da ciddi katkılar sağlayacaktır. Her şeyden önce Makedonya; yeni bakı açısını Avrupa'ya göre geliştirmiştir. Bu bakı açısıyla etnik sorunlarını halletmiş, zorunlu askerlik uygulamasını kaldırmıştır (Taş, 2013). Ayrıca iki milyon nüfuslu bir ülkenin uluslararası alanda varlığını tek başına koruması çok zordur. Bu yüzden Makedonya'nın askeri açıdan NATO üyesi olma, ekonomik gelişim ve refah açısından da AB üyesi olma ihtiyacı vardır. Makedonya bu yüzden bağımsızlığını ilan ettiği günden bu yana uluslararası örgütlere üyelik için çabalamaktadır. Ayrıca bu örgütlere üyelik Makedonya'nın etnik sorunların bir daha gün yüzüne çıkmamasına ülkedeki halkların özgürlük ilkesi çerçevesinde bir arada yaşamasına yardımcı olacaktır.

Makedonya ile Birlik arasındaki son ilişki ise Birliğin Genişlemeden Sorumlu üyesi Stefan Füle tarafından gerçekleştirildi. Füle Yüksek Düzeyli Katılım Diyaloğunu Makedonya'yla başlattı. Bu da Makedonya'nın AB üyeliği sürecinde çok önemli bir adım oldu. Bu adımla artık Makedonya'nın üyeliği için gerekli düzenlemeler ve ilerlemeler bu diyalog kapsamında kaydedilecek. Kısacası Makedonya'nın üyeliği artık daha hızlı ve güvenli adımlarla gerçekleştirilen reformlarla bir nevi garanti altına alınmıştır. (Ekonomik Kalkınma Vakfı E-bülteni, 2012). Bu gelişmelerle üyeliğine kesin gözüyle bakılan Makedonya'nın tek sorunu Yunanistan'la yaşadığı 'Sim Sorunu'dur.

Bu sorunun çözümlmesiyle artık üyelik gerçekte e bilecektir. Yoksa yıllardır yürütölen müzakerelerden bir netice alınamayacak ve üyelik hayalleri suya dü ecektir. Bu yüzden Makedonya'nın Birli in istedi i reformları gerçekte tirip kriterleri yerine getirmesinin yanı sıra bu sorunu da bir an önce çözmesi gerekmektedir. Çünkü Birlik birbiriyle sorunları olan iki kom u üyeyi aynı anda AB çatısı altında istemeyecektir.

3.3.3. Yunanistan ve Makedonya Politikalarının Kıyaslanması

Yunanistan AB üyesi olma başvurusunu 1959'da yapmış 1981'de üye olabilmştir. Yani 22 yıldır. Makedonya ise 2004'te başvuru halinde üye olamamıştır. Tarih açısından bakıldığında aynı sürede üyelikleri kabul edilirse Makedonya'nın önünde daha 12 yılı bulunmaktadır. Bu tarihle ilgili çözümlemeyi yapmak aslında tamamen yanlışdır. Çünkü Yunanistan bu 22 yıllık adaylık sürecinde kendinden kaynaklanan problemlerle uğraşırken o zaman da kendisi üyesi ikinci plana itilmiştir. Bu gecikmenin temel sebepleri arasında kendi içerisinde yarı rejim değişiklikleri ve darbe süreci sayılabilir. Darbeyle başvuru gelen cunta yönetimi üyesi geciktirmiştir. Makedonya ise bağımsızlığın ilanından bu yana üyelik için uğraşmış ve süreçte hiçbir şekilde kendisi üyesi geciktirmek istememiştir. Daha çok Yunanistan Makedonya'nın üyesi olmadığını istememiştir.

Yunanistan'a göre Makedonya'nın AB üyesi olmasının kabul edilmemesinin sebebi, isim sorunu değil ve asıl sorun aslında Makedonya'nın Avrupa değerlerini ve Kopenhag kriterlerini gerçekleştirememesidir. Makedonya'ya göre ise sorun bunlar değil sadece Yunanistan ismi inadıdır. Avrupa Komisyonu da bu konuda gerekli değerlendirmeleri yapmış ve sonuç olarak Yunanistan'ı haklı bulmuştur. Birlik bünyesinde hazırlanan son iki raporda da, Makedonya'da demokrasiyle ilgili sorunlar olduğunu, partinin devletten bir farkı olmadığını ve ikisi arasında ayrımın bulunmadığını son olarak da basın özgür olmadığını eleştirileri yer almıştır. Yunanistan ayrıca VMRO-DPMNE koalisyonu için de bu üyesiye karşı çıkmaktadır. Çünkü bu koalisyonun eylemlerinin çoğu Yunanistan'ı kısıtlayıcıdır. Skander heykelinin Üsküp'e dikilmesi ve sokaklara adının verilmesi, Haritalarda 'Geni Makedonya'ya atıfta bulunulması gibi eylemleri Yunanistan kendi topraklarında hak iddiası olarak algılamaktadır (Milevska, 2014).

Yunanistan NATO, BM ve AB üyesi iken Makedonya sadece BM üyesi olabilmştir; diğer iki kuruluşa üyesi ise Yunanistan tarafından engellenmiştir. Makedonya sadece ismini değiştirerek üye olabildiği BM'den isim sorununu çözmesini istemekte böylece AB ve NATO üyesi olmasının önünün açılacağını savunmaktadır. Ancak BM'nin bu yönde atacağı adımlar Makedon yetkili ve analistlerini tatmin etmemekte; daha kalıcı çözümler istemektedirler.

Örneğin; Üsküp Hukuk Fakültesi Uluslararası Hukuk Bölümü öğretim üyesi Toni Deskoski, “sim anla mazlı 1... Makedonya'nın bağımsız bir devlet haline gelmesini engellemek için icat edilmiş tir” görüşünü savunurken; Dünya Kongresi Başkanı Todor Petrov ise;

“O dönemde Makedonya, BM üyesi olmak için BM Tüzüğü'nün kapsamı dışında, yargı ötesi taleplere maruz kaldı. Bunun sonucunda, 1993 yılında -Eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti ekinde “geçici bir referansla”- BM üyesi oldu ve isimle ilgili anla mazlıkları çözmek için Yunanistan ile müzakerelere başladı. “Böylece, Yunanistan isim ‘anla mazlı mını’ BM’de Makedonya'nın elini kolunu bağlamak, Makedonya'yı bayrağını ve anayasasını değiştirmek gibi tavizlere zorlamak ve BM sürecinde elde edilen kazanımları başta AB ve şimdi de NATO’da olmak üzere uluslararası engellemeleri sürdürmek için kullandı”

ekinde görüş bildirmişlerdir. Bu görüşler artık BM'nin bile bu sorunu çözeceğine olan inancın azaldığını göstermesi açısından son derece önemlidir (SETimes, 2012).

Yunanistan'la Makedonya 1995'te bir anlaşma imzalamış ve bu anlaşmayla Yunanistan eğer Makedonya uluslararası örgütlere üyeliklere “Eski Yugoslavya Cumhuriyeti Makedonya” adıyla başvurursa veto etmeyecekti. Fakat Yunanistan bu anlaşmayı ihlal etti ve konu Lahey'e taşındı ve burada Makedonya lehine karar çıktı. Bu kararla Makedonya farklı bir adla da olsa NATO ve AB'ye üye olabilecekti. Ama yine de Yunanistan sadece ‘sim Sorunu’ nedeniyle değil farklı gerekçelerle de veto edebilecekti (Softalar, 2012).

Makedonya; Sırbistan, Bulgaristan ve Yunanistan'la sorunlar yaşamaktadır. Fakat diğer iki ülkeyle sorunlarını bir şekilde halletmiş kısıacası bu ülkelerle yaşadığı sorunlar uluslararası örgütlere üyeliğini etkileyecek derecede değildir. Bulgaristan bağımsızlık ilanının ardından Yunanistan gibi dümanca tavırlar içersine girmemiş ülkeyi tanımıştır (Kutlay, 2012). Bu sorunlar her ne kadar çözülemese de AB üyeliğini etkileyecek derecede büyük sorunlar değildir. Ayrıca Yunanistan da komşularıyla, Türkiye'yle sorunlar yaşamamasına rağmen Birli e alınmıştır.

SONUÇ

1991 Yılında ba ımsız olan Makedonya içerde ve dı arıda ciddi sıkıntılarla kar ıla mı bunların ço unu bir ekilde a mayı ba armı tır. Fakat bunlardan en önemlisi olan Yunanistan'la ' sim Sorunu'nu çözememi ve bu sorun uluslararası alanda sürekli olarak önüne engeller çıkarmı tır. Yunanistan bu sorun bahanesiyle Makedonya'nın uluslararası örgütlere üyeli ini veto etmi kısacası bu vetonun Makedonya'ya yaptırımları çok a ır olmu tur. Bu yüzden çalı mada bu sorunun nedenleri ara tırılmı ve çözümsüzlükteki rolleri tartı ılmı tır. Yapılan ara tırmalar sonucunda ba lıca üç neden oldu u görülmü tür. Bunlardan ilki tarihsel gerekçelerdir; iki ülke de bölge tarihini sahiplenerek bölge üzerinde hak iddiasında bulunmakta bu da sorunun çözülememesinin ba lıca nedeni olmaktadır. kinci neden ise Avrupa Birli i'nin ülkelere göre de i en uygulamalarıdır. Birlik Yunanistan'ı üyeli e tüm sorunlarına ra men kabul etmi ; Makedonya'nın üyeli ini ise Yunanistan'la sorununun çözümüne ba lamı tır. Bu da çözümi iyice zorla tırmı Makedonya'da e itsizlik duygusu yaratmı tır. Son neden ise ülkelerin sahip oldukları milliyetçilik anlayı ları ve hükümetlerinin konu hakkındaki görü lerinin çatı masıdır. Özetle iki ülke de milliyetçi anlayı larını ve soruna dair görü lerini de i tirmemekte bu da sorunu iyice içinden çıkılmaz hale getirmekte, daha da çözümsüzle tirmektedir.

Balkan tarihinde eski ça lardan beri rol oynayan belli ba lı kavimler vardır. Kökenlerini bu kavimlere dayandıran günümüz Balkan halkları bölge üzerindeki hâkimiyetlerini bu ekilde ispatlamaya çalı maktadırlar. Tüm Balkan halklarında var olan bu durum Yunanistan ile Makedonya arasındaki ' sim Sorunu'nun da temel nedenlerinden biridir. Çalı ma için yapılan ara tırma neticesinde Makedonların Slav kökenli oldukları, Yunanların ise Helen kökenli oldukları sonucuna ula ılmı tır.

Yunan ve Makedonlar arasındaki tarih ihtilafı Büyük skender'in Makedon oldu u tezinden ortaya çıkmı tır. Makedonya skender'in Makedon oldu unu savunmakta ve bu durumda Makedonya ismini kullanmasının en do al hakkı oldu unu savunmaktadır. Yunanistan ise Makedonya'nın bu isimle ba ımsızlık ilan etmesinin Büyük Makedon Krallı na atıfta bulundu unu ve ileride tüm bölge üzerinde hak iddia edebilece i tezini

savunmaktadır. Di er yandan Yunanistan'da Makedonya adıyla bir bölge bulunmakta ve bu yüzden Yunanistan Makedonya'nın bu isimle ba ımsızlık elde etti i takdirde ileride bu bölge üzerinde hak iddia edece i endi esini ta ımaktadır. Bu tezi savunmasına ra men Yunanistan'ın Helen kültürünün savunuculu unu üstlenmesi Yunan dü ünçesindeki çeli kiyi aç ı a çıkarmaktadır. Yani Yunanistan'ın tarihi savunma hakkının oldu unu dü ünmesi ve bu hakka kendi haricindeki herhangi bir ülkenin sahip olamayaca nı iddia etmesi Makedonya için kabul edilebilir bir durum de ildir. Kısacası Yunanistan'a göre tarihe atıfta bulunma hakkı sadece kendisine aittir. Çalı ma neticesinde Helen kültür ve uygarlı nın temsilcili ini üstlenen ve dünyaya yayılmasının önünü aç an Büyük skender'in Makedon oldu u, hatta Yunan Olimpiyatlarına bu gerekçeyle alınmadı ı görülmü tür. Bu durumda Helen kültürü Yunanların sayılırken; Büyük skender de Makedonların sayılmaktadır. Özetle iki ülke Helen kültürünü payla masına da bu kültür iki ülkeye de aittir ve geçmi te bu ülkelerin birinin ataları bu kültürü kurup olu tururken di er ülkenin atası sayılan skender de bu kültürü dünyaya yaymı tır.

Makedonya'yla Yunanistan arasındaki ' sim Sorunu'nun çözümsüzlü ünde rol oynayan bir di er etken ise Avrupa Birli i'nin iki ülkeye kar ı uyguladı ı farklı politikalarıdır. ki ülke için de Avrupa Birli i son derece önemliyken Yunanistan Birlik kriterlerindeki eksikliklerine ra men Birli e alınmı ve Birli in imkânlarından sonuna kadar faydalanmı tır. Hatta bu üyeli in verdi i güçle AB içersinde yapılan görü me ve konferanslarda ' sim Sorunu' konusundaki haklılı nı sürekli dile getirmi ve Makedonya'nın üyeli ini veto etmi tir. Makedonya ise Birli e ba vurusunu yapıp, kriterlerin birço unu yerine getirmesine ra men bu sorun nedeniyle Birli e alınmamaktadır. Avrupa Birli i Makedonya'nın üyeli ini ' sim Sorunu'nun çözümü artına ba lamı tır. Birli in amacı Makedonya Birlik üyesi oldu u takdirde Birlik üyesi iki ülke arasındaki sorunun Birli e zarar vermesini engellemektir. Bu yüzden öncelikli olarak sorunun çözümünü istemektedir.

Avrupa Birli i kendine göre haklı gerekçelerle sorunun çözülmesini istese de bu durum Makedonya tarafından Birli in iki ülke arasında ayırım yaptı ı ekinde algılanmaktadır. Yani Yunanistan hem iç hem dı politika sorunlarına ra men Birli e alınmı ,

Makedonya ise sorunlarının nerdeyse tamamını çözdü ü halde tek bir dı politika sorunu nedeniyle alınmamaktadır. Yunanistan Birli e alındı ı sıra ekonomik olarak Birli in kriterlerini kar ılamamasının yanı sıra darbeler nedeniyle demokratik bir görünüm de arz etmiyordu. Yunan ba ımsızlık tarihi adeta darbeler tarihidir ve buna ra men Birli e üye olabilmir.

Makedonya ba ımsızlı ını ilan etti i günden itibaren sorunlarını sürekli olarak diplomatik yollardan çözmeye çalı mı ve bu amaçla uluslararası örgütlere üyeli e son derece önem verdi tir. 2001’de ya adı ı etnik krizi dahi uluslararası alanda çözmü ve kriz sonrasında uluslararası alanda geçerli demokrasi kurallarının geçerlili ini sa lamak amacıyla Ohri Çerçeve Antla masını imzalamı tir. Bu anla mayla sorunun tarafı olan etnik azınlıklara demokratik haklarını vermeyi kabul etmi tir. Bu iç sorunları diplomatik yollarla çözmeyi ba aran Makedonya dı politika da diplomasiden a mamı , kom ularıyla ya adı ı sorunları diyaloglarla anla malarla çözüme yoluna gitmi tir. Yunanistan’la da anla ma imzalamasına ra men sorun çözülememi ve günümüze kadar gelmi tir. Makedonya artık bu sorunun halledilmesini adeta en görev saymakta; geli me ve ilerlemesinin önündeki en büyük engeli bu sorun olarak görmektedir.

Yapılan çalı ma sonucunda ‘ sim Sorunu’nun çözümsüzlü ündeki en önemli üçüncü nedenin ise ülkelerin sahip oldukları milliyetçilik anlayı ları ve hükümetlerinin konuya bakı açılarındaki farklılıklar oldu u görülmü tür. Tüm Balkan devletlerinde oldu u gibi Yunanistan ve Makedonya’da da farklı ekilde de olsa milliyetçilik olgusu mevcuttur. Yunanistan yukarıda sayılan tarihi gerekçelerin uzantısı olan bir milliyetçilik anlayı na sahiptir. Ülke içersinde ya ayan azınlıklara ra men milliyetçili ini ön plana çıkarabilmekte fakat AB üyesi olması hasebiyle azınlıklara da haklarını vermektedir. Fakat bu azınlıkların ba ımsızlık ya da anavatana katılma isteklerinden son derece endi e duymaktadır. Hatta sırf bu sorun sebebiyle Makedonya Bölgesi’nde ya ayan azınlıkların Makedon Hükümeti’nin yayaca ı milliyetçilik dalgasının etkisinde kalarak ilerde Makedonya topraklarına katılabilece i endi esine kapılmaktadır. Bu nedenle de ‘ sim Sorunu’nun bu bölgede bir hak iddia edilemeyecek ekilde yani kendi istedi i ismin kullanılmasıyla çözüme kavu turulmasını istemektedir. Makedonya milliyetçili i ise iki dönem ekinde incelenebilir. İlk dönem ba ımsızlıktan hemen sonrası dönemdir.

Baımsızlıın ilan edilmesiyle kabul edilen anayasada Makedon ulusu ön plana çıkarılmıdır. Diğer azınlıklar ise ikinci planda kalmıtır. Bu yüzden Arnavut azınlık tepki göstermi hatta bu tepki silahlı çatımalara neden olmuştur. Bu çatıma neticesinde imzalan Ohri Çerçeve Anlamasıyla azınlıklara hakları verilmiştir. Kısacası Makedon milliyetçiliği artık sert politikalarla uygulanmamaktaydı.

Yunan ve Makedon hükümetinin görüşlerindeki farklılıklar da çözümsüzlükte oldukça etkili rol oynamaktadır. Her iki ülkenin hükümetleri bu konuda geri adım atmamakta kendi istedikleri ismin kullanılmasını arttırmaktadırlar. Makedonya'nın kendi ülkesinin ismini seçmekte özgür olduğu gerçeğinin unutulmaması kaydıyla yapılacak açıklamalar bir nebze olsun çözüme katkı sağlayabilir. Demokrasilerde hükümetler için kamuoyu desteği son derece önemlidir. 'Sim Sorunu' konusunda hükümetlerin kamuoyu desteğini alması için içinden çıkılmaz hale getirmekte iki taraf da çözüme yana mamaktadır. Hem Yunan hem de Makedon kamuoyu kendi hükümetlerini destekledikleri için bu durum hükümetlerin elini güçlendirmekte ve bu nedenle de hükümetler kendi istedikleri çözümü dayatmaktadırlar.

Çözümsüzlüğe neden olan konuların yanı sıra çözüm için en etkili olacak formül ise dünyanın sorun hakkındaki fikirlerine kulak verilmesi olacaktır. ABD, BM ve NATO'nun çözüme dair görüşlerini yazdırmız çalışmada özetle bu yapıların tamamının çözümden yana oldukları artık bu sorunun Makedonya'nın önüne uluslararası alanda bir engel olarak çıkmamasını istedikleri görülmüştür.

Özetle Yunanistan ve Makedonya arasındaki 'Sim Sorunu' hükümetlerin tarihi tıpkı atalarının yaptığı paylaşımları; Avrupa Birliği'nin adalet ilkesi temelinde iki ülkeye de eşitans tanıması ve hükümetlerin milliyetçilik anlayışlarında yumuşama gitmeleri neticesinde; dünyanın sorun hakkındaki fikirlerine kulak verilerek hallolabilecek bir konudur.

KAYNAKÇA

“AB’den Makedonya’ya imar deste i”, (2014), *Hürriyet*, 22 Ekim, <http://www.hurriyet.com.tr/avrupa/27436644.asp>, 09.12.2014.

A CA, Fehmi; (2010), “Batı Balkanların Gelece inde Avrupa Birli i ve Türkiye’nin Rolü”, *Giri imcilik ve Kalkınma Dergisi*, cilt: 5, sayı: 1, ss. 45-65.

AKGÜL AÇIKME E, Sinem; (2012), “Avrupa Bütünle mesinin Tarihçesi”, Editörler: Akçay, B. ve . Göçmen, *Avrupa Birli i; Tarihçe, Teoriler, Kurumlar ve Politikalar*, 2. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, ss. 643-682.

AKGÜN, Sibel; (2013), “Kosova’nın Avrupa Birli i’ne Entegrasyon Süreci ve Bu Süreçte Kosova Türkleri”, Çankırı Karatekin Üniversitesi Uluslararası Avrasya Strateji Dergisi, cilt:2, sayı: 1, ss. 1-14.

Al Jazeera ve Reuters; (2014), “Makedonya’da seçimin galibi muhafazakârlar”, <http://www.aljazeera.com.tr/haber/makedonyada-secimin-galibi-muhafazakarlar>, 09.12.2014.

AK EMSETT NO LU, Gökhan; (2011), “Avrupa Bütünle me Projesinin ve Geni leme Sürecinin De i en Dinamikleri” *Ankara Avrupa Çalı maları Dergisi*, cilt: 10, sayı: 1, ss.1-18.

AKYAY, Bülent; (2014), “Türkiye’de Yakınça Yunanistan Ara tırmaları Üzerine”, Editör: Temizer Abidin, *Balkan Tarihi Ara tırmalarına Metodolojik Yakla ımlar*, Libra Yayıncılık, s. 99-123.

ALSAN, Z. Mesud; (1971), “Mü terек Emniyetin Tesisi Bakımından Atlantik Camiasının Rolü”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 10, Sayı: 1, ss.1-32.

ALTUN, Özge; (2013), “Avrupa Birli i Geni leme Politikası Ba lamında Hırvatistan Üyeli i”, *Özel Gündem*, T.C. Maliye Bakanlı ı Avrupa Birli i ve Dı lı kiler Dairesi Ba kanlı ı.

ARAL, Berdal; (2013), “Birle mi Milletler ve Uluslararası E itsizlik”, (SETA) *Siyaset, Ekonomi ve Toplum Ara tırmaları Vakfı*, Sayı: 72, Ankara.

Arı, Tayyar ve Pirinççi, Ferhat; (2011.), “So uk Sava Sonrasında ABD’nin Balkan Politikası”, *Alternatif Politika*, Cilt.3, Sayı.1, ss. 1-30.

ARSLAN, Murat; (2012), “Pseudo-Skylaks: Periplous”, *Mediterranean Journal of Humanities*, cilt: 2, sayı: 1, ss. 239-257.

ARSLAN, Sezer; (2008), *Balkan Sava ları Sonrası Rumeli’den Türk Göçleri ve Osmanlı Devleti’nde skânları*, Yayınlanmamı Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

“Avrupa Yunanistan Seçimlerinden Memnun”, (2012), BBC, http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2012/06/120618_greece_update_2.shtml, 04.12.2014.

AYTU , H. Kutay; (2008), “Bütünle me Kuramlarının Avrupa Birli i Geni lemesine Bakı ı”, *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, Cilt:15 Sayı:1, ss. 149-161.

AZARKAN, Ezeli; (2011), “Slovenya, Hırvatistan ve Bosna’nın ba ımsızlık mücadeleleri ve Yugoslavya’nın da ılı ı”, *Uluslararası nsan Bilimleri Dergisi*, cilt: 8, sayı: 2, ss. 52-91.

Azınlıkça; (2014), “Makedonya isim Sorunu Nedeniyle Yunanistan’dan ABD’ye Tepki”, <http://www.azinlikca.net/bati-trakya-haber/makedonya-isim-sorunu-nedeniyle-yunanistandan-abdye-tepki-12042014.html>, 08.12.2014.

BALLA, Evket; (2013), “Makedonya’nın Sorunu”, *Ege Adriyatik Siyaset Kulübü*, <http://ea-sk.com/makedonyanın-sorunu.html?lang=tr>, 08.12.2014.

BALZ , Beat (2010), “How Goldman Sachs Helped Greece to Mask its True Debt”, *Der Spiegel*, 8ubat, <http://www.spiegel.de/international/europe/greek-debt-crisis-how-goldman-sachs-helped-greece-to-mask-its-true-debt-a-676634.html>, 07.12.2014.

BARON, S. Wittmayer; (2007), *Modern Milliyetçilik ve Din*, çev. Mehmet Özey, Açılımkitap, stanbul.

Ba bakanlık Devlet Ar ivleri Genel Müdürlü ü; (2005), *Osmanlı Yönetiminde Makedonya*, Yayın No: 74, Ankara.

BATUR, Nur; (2004), “ABD’nin Makedonya’yı resmen tanınması Yunanistan’ı sarstı”, <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=270503>, 11.12.2014.

BAYRAKTAR, Hatice; (2007), “Osmanlı’nın Balkanlardan Çekilmesi: Sava lar, syanlar ve Göçler”, *Balıkesir Üniversitesi F.E.F. Karesi Tarih Kulübü Bülteni*, 1. ss: 65-86.

BERBERAK S, Stelyo; (2004), “Yunanistan’da 3. Papandreu Dönemi”, *Sabah*, 8 Ocak, http://www.sabah.com.tr/yazarlar/berberakis/2004/01/08/yunanistan_da_3_papandreu_d_onemi, 14.11.2014.

BELLON , Roberto; (2009), “European Integration and the Western Balkans: Lessons, Prospects, and Limits”, *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*.

B RD L , Fikret; (2010), “Birle mi Milletler (BM)’in Uluslararası Sorunları Önleyebilme Yetene i”, *Uluslararası Sosyal Ara tırmalar Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 11, ss. 172-182.

BM Kamusal İletişim Dairesi; (2008), *Birle mi Milletler Hakkında Her ey, Birle mi Milletler yayınları*, Ankara.

“BM, Makedonya'nın isim Sorununa Çare Arıyor”, (2013), Zambak, <http://www.zambak.ba/bm--makedonyanın-isim-sorununa-care-ariyor-1151h.htm>, 10.12.2014.

BOKOVA, rina; (2002), " ntegrating Southeastern Europe into the European Mainstream, " *Journal of Southeast European and Black Sea Studies*, Cilt: 2, Sayı: 1, ss. 23-42.

BOZKURT, Giray Saynur; (2010), “Tito Sonrası Dönemde Eski Yugoslavya Bölgesindeki Türkler ve Müslümanlar”, *Türk Dünyası ncelemeleri Dergisi*, cilt: X, sayı: 2, ss.51-95.

BREUER, Stefan; (2010), *Milliyetçilikler ve Fa izimler*, çev. Çi dem Canan Dikmen, İletişim Yayınları, İstanbul.

BULUT, Sedef; (2008), “Sovyet Tehdidine Kar ı Güvenlik Aray ları: I. ve II. Menderes Hükümetlerinin (1950-1954) NATO Üyeli i ve Balkan Politikası”, *Ankara Üniversitesi Türk nkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, Sayı: 41, ss. 35-61.

CASTELLAN, Georges; (1995), *Balkanların Tarihi(14.-20. Yüzyıl)*, çev. Ay egül Yaraman-Ba bu u, 2. Baskı, Milliyet Yayınları, İstanbul.

ÇET N, Selvet; (2012), “Ohri Çerçeve Anla ması'nın Yıldönümünde Makedonya”, *Ekonomik ve Sosyal Ara tırmalar Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 20, s.16.

Commission of the European Communities; (2007), *Enlargement Strategy and Main Challenges 2007-2008* Brussels, 6.11.2007 COM(2007).

Ç HANG R, Damla; (2011), “Di er AB Aday ve Potansiyel Aday Ülkelerinin 2011 lerleme Raporları Hakkında De erlendirme”, ktisadi Kalkınma Vakfı De erlendirme Notu, www.ikv.org.tr .

Ç HANG R, Damla; (2010), “Yunanistan-AB li kileri: Yunanistan Avrupa Birli i'nin “ ımarık çocu u” olmaya devam mı ediyor?”, *ktisadi Kalkınma Vakfı*, KV De erlendirme Notu, ss. 1-5.

ÇA , Galip; (2012), “Da ılan Yugoslavya'nın Ardından Makedonya ve Türkiye”, *Çankırı Karatekin Üniversitesi Uluslararası Avrasya Strateji Dergisi* 1(1), ss.197-216.

CALHOUN,Craig; (2012), *Milliyetçilik*, çev. Bilgen Sütçüo lu, 3. Baskı, stanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, stanbul.

C N, Turgay; (2010), “Milletlerarası li kilerde Yunanlılar ırma Faaliyetlerine (Asimilasyona) li kin ki Örnek: Kala lar ve Gagavuzlar”, *Karadeniz Ara tırmaları*, Sayı: 25, ss. 11-50.

ÇA , Galip; (2012) “Da ılan Yugoslavya'nın Ardından Makedonya ve Türkiye”, *Çankırı Karatekin Üniversitesi Uluslararası Avrasya Strateji Dergisi*, cilt: 1, sayı: 1, ss. 197-216.

ÇAKMAK, Zafer; (2008), “Venizelos'un Atatürk'ü Nobel Barı Ödülü'ne Aday Göstermesi”, *Erdem Dergisi*, sayı: 52, ss. 91-109.

ÇET N, Selvet; (2012), “Ohri Çerçeve Anla ması'nın Yıldönümünde Makedonya”, *Ekonomik ve Sosyal Ara tırmalar Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 20, s. 16-18.

DA DEM R Elif Uçkan; (2004), “Batı Balkan Ülkeleri ile Türkiye'nin Avrupa Birli i'ne Tam Üyelik Olasılıkları Üzerine Bir De erlendirme”, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*. Cilt: 59, sayı: 1, ss.89-117.

DA LAR MACAR Oya; (2010), “Osmanlı Rum E itim Sistemi ve stanbul Rum Kız Okulları (19. ve 20. Yüzyıl)”, *Kuram ve Uygulamada E itim Bilimleri*, cilt: 10, sayı: 2, ss. 771-817.

DE LONG, J.Bradford ve E CHENGREEN, Barry; (1991),” The Marshall Plan: History’s Most Successful Structural Adjustment Program”, National Bureau Of Economic Research 1050 Massachusetts Avenue Cambridge, pp.1-64.

DEM R, Ayhan; (2010), “Yunanistan’ın sim nadi”, http://www.milligazete.com.tr/haber/Yunanistan39in_isim_inadi/167050#.VFpvmvmsXMA, 02.11.2014.

DEM R, Fatih; (2009), “Orta Ve Do u Avrupa Ülkelerinin Avrupa Birli i Adaylık Sürecinde Kar ıla tıkları Zorluklar”, *U ak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, sayı: 2 no: 2, ss. 129-142.

DEM RÖZÜ, Damla; (2005), “Megali dea’dan Ankara Antlaşmasına (1930)Eleftherios Venizelos”, *Ankara Üniversitesi Türk nkulâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, S 35-36, ss. 291-312.

DEVR M, Kodakçı; (2004), *Geni leme, Avrupa Birli inde Demokrasi Eksikli i ve Çözüm Önerileri*, Uzmanlık Tezi, Avrupa Birli i Genel Sekreterli i, Ulusal Program Dairesi, Ankara.

D NÇ, Cengiz; (2012), “Avrupa Birli i’nin Be inci Geni leme Süreci: Ekonomik ve Siyasi Boyutlar”, *Ege Akademik Bakı* , Cilt: 12, Sayı: 1, ss. 77-94.

D R , Esra; (t.y), “Avrupa Birli i’nin Balkanlar Politikası”, Powerpoint sunumu, B LGESAM.

DOKO, Cabir; (2014), “Makedonya’daki Hayali Özgürlük ve Onun Gölgesinde 2014 Seçimleri”, <http://www.ufukdernegi.org/haberler/192-cabir-doko-makedonyadak-hayal-oezguerluek-ve-onun-goelgesnde-2014-secimler-.html>, 09.12.2014.

DURA, Cihan – AT K, Hayriye; (2003), *Avrupa Birli i Gümrük Birli i ve Türkiye*, Nobel Yayınları, Ankara.

EM N, Nedim; (2014), “Makedonya Siyasetini Anlama Kılavuzu”, *Siyaset, Ekonomi Ve Toplum Ara tırmaları Vakfı*, 1.Baskı, SETA Yayınları 43, stanbul.

EM N, Nedim; (2013), “Makedonya Seçimleri: Etnik Retori inin Gölgesinde”, <http://odak.setav.org/page/makedonya-secimleri-etnik-kimlik-retoriginin-golgesinde/4605>, 09.12.2014.

ERDAL, Leman ve ÇOLAKO LU, Selçuk; (2007), “Siyasi Kriterler Açısından Yunanistan, Polonya ve Türkiye’nin AB Üyelik Sürecinin De erlendirilmesi”, *Ankara Avrupa Çalı maları Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 2, ss. 69-97.

ERDEM, Nilüfer; (2013), “Megali dea’nın Anadolu’daki Destekçilerinden Doktor Apostolos N. Psaltoff’un 1912-1922 Dönemindeki Etkinlikleri”, *Ça da Türkiye Tarihi Ara tırmaları Dergisi*, cilt: XIII, sayı: 27, ss.63-77.

ERDO AN, Bü ra; (2011), “Makedonya’da Seçimler ve Türkler”,<http://www.turksam.org/tr/a2454.html>, 09.12.2014.

ERSOY, Akın; (2012), “Smyrna (zmir)”, *International Earth Science Colloquium on the Aegean Region*, zmir, Turkey, ss. 34-65.

ERTU , Deniz; (2013), “Yunanistan Komünist Partisi (KKE) ve Makedonya Sorunu (1946-49)”, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, Cilt: 68, Sayı: 2, ss. 129 – 148.

ESK C , Hatice B. ve YEN AY Özgür; (2013), “Geni lemelerle Birlikte Avrupa Birli i Bakanlar Konseyi’nde Oylama Gücü Da ılımı”, *Yönetim ve Ekonomi*, Cilt:20, Sayı:2, ss. 209-218.

GÖKDA , Bilgehan A.; (2012), “Balkanlar: Etnik Karma anın Dilsel Boyutları”, *Karadeniz Ara tırmaları*, Sayı: 32, ss. 1-27.

GÖKDA , B. Atsız; (2012), “Balkan Ülkelerinin Anayasalarında Dil Kullanımı ile ilgili Düzenlemeler”, *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, cilt: 7, sayı: 4, ss. 69-97.

“Gruevski: Yunanistan sim Krizine Yana mak stemiyor”, (2011), *Haber KKTC*, 27 Aralık, <http://www.haberkktc.com/haber/gruevskiyunanistan-isim-krizine-yanasmak-istemiyor-21922.html>, 09.12.2014.

GÜNEY, Pelin; (2006), “ Marshall Planı: Avrupa Birli i’nin n asında Amerikan Harcı”, *Ankara Avrupa Çalı maları Dergisi*, Cilt: 5, Sayı: 3, ss. 103-114.

HABERMAS, Jürgen; (1997), *Kamusallı ın Yapısal Dönü ümü*, Çev. Tanıl Bora-Mithat Sancar, leti im Yayınları, stanbul.

HELLSTRÖM, Pontus; (2005), “Labraunda (Labranda) Kutsal Alanında Hekatomnid Gücün Sergilenmesi”, çev. Hüseyin Üreten, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Co rafya Fakültesi Dergisi*, cilt: 45, sayı: 2, ss. 59-70.

HENTSCH, Thierry; (2008), (Berque’den aktaran), *Hayali Do u*, çev. Aysel Bora, 2. Basım, Metis Yayınları, stanbul.

HOBSBAWM, J.Eric; (2014), *Milletler ve Milliyetçilik*, çev. Osman Akınhay, 5. Baskı, Ayrıntı Yayınları, stanbul.

HÜLAGÜ, Metin; (2000), 1897 Türk-Yunan Harbine Kadar Osmanlı daresinde Girit, CIEPO-14 Uluslararası Türk ncelemeleri Kongresi, 18-22 Eylül 2000, Ege Üniversitesi, zmir. Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2000.

DR Z, Enes ve UYSAL, Enver; (2009), “Üsküp’te Müslümanlar: Dini ve Etnik Kimlik Ba lamında Sosyolojik Bir nceleme”, *Uluda Üniversitesi lâhiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt: 18, Sayı: 1, ss. 591-608.

ktisadi Kalkınma Vakfı E-bülteni; (2012), “Avrupa Komisyonu’nun Geni lemeden Sorumlu Üyesi Füle AB ile Makedonya Arasında “Yüksek Düzey Katılım Diyalo u”Nu Ba lattu”, http://bulten.ikv.org.tr/?ust_id=531&id=1903, 02.01.2014.

PL KÇ O LU, Bülent; (2007), *Hellen ve Roma Tarihinin Anahatları*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, stanbul.

JANEV, Igor; (2012), “On The UN’s Legal Responsibility For The Irregular Admission Of Macedonia To UN”, <http://sam.gov.tr/wp-content/uploads/2012/01/Igor-Janev.pdf>, 10.12.2014.

JELAV CH, Barbara; (2013), *Balkan Tarihi 20. Yüzyıl*, çev. Zehra Savan, Hatice U ur, 3.Baskı, Küre Yayınları, stanbul.

JELAV CH, Barbara; (2013), *Balkan Tarihi (18. ve 19. Yüzyıllar)*, çev. Gülçin Koç - Ha im Koç, 3. Baskı, Küre Yayınları, stanbul.

JENK NS, Mary A.; (1994), *To Megali Idea - Dead or Alive? The Domestic Determinnants Of Greek Foreign Policy*, Master Thesis, Naval Postgraduate School Department of National Security Affairs.

JORDANOVSK , Zoran; (2011), “Makedonya Hala isim Mücadelesi Veriyor”, Çev. Jülide Dani man, Deutsche Welle Türkçe, <http://www.dw.de/makedonya-h%C3%A2i%C3%A2-isim-m%C3%BCcadelesi-veriyor/a-15373630>, 10.12.2014.

KAHRAMANYOL, Mustafa; (1995), *Türk Halkları*, 2. Baskı, Ankara Üniversitesi Basım Evi, Ankara.

KALELİO LU, O uz, (2008), “Türk-Yunan İlişkileri ve Megali İdeoloji”, *Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, Sayı: 41, ss. 105-123.

KANARGI, Halil; (2002), “Türk’e ve Türklüğe Karşı Geliştirilen Siyasi Organizasyonlar (Yunan Meselesi)”, <http://www.halilkanargi.com/yazilar/yunanmeselesi.pdf>, 30.11.2014.

KARPAT, Kemal; (2012), *Balkanlar’da Osmanlı Mirası ve Milliyetçilik*, 2. Baskı, Tima Yayınları, İstanbul.

KASIM, Kamer; (2007), “Sovyet Savaş Dönemi Sonrası Kıbrıs Sorunu”, *Akademik Bakı*, Cilt: 1, Sayı: 1, ss.57-72.

KHANNA, Parag; (2011), *Yeni Dünya Düzeni*, çev. Elif N. Akba, Pegasus Yayınları, İstanbul.

KIRBAK, Yorgo; (20??), “Yunanistan’ın AB Öyküsü”, <http://arsiv.ntvmsnbc.com/news/82833.asp>, 31.10.2014.

KIRLIDÖKME, Utku; (2013), “Yunanistan’da Uluslararası İlişkiler Kuramlarının Dış Politika Olaylarına Uygulanması”, *Balkan Araştırma Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 2, ss. 27-50.

KOK, Wim; (2003), “Avrupa Birliği’nin Geniletilmesi: Başarılar ve Zorluklar”, Avrupa Komisyonu’na sunulan rapor. http://ec.europa.eu/enlargement/archives/pdf/enlargement_process/past_enlargements/communication_strategy/report_kok_tr.pdf, 25.10.2014.

KOM U, U. Cem; (2011), “Konfüçyüs ve Sokrates’in E itim Felsefelerinin Yeti kin E itimi Açısından Kar ıla tırılması”, *Ahi Evran Üniversitesi Kır ehir E itim Fakültesi Dergisi (KEFAD)* Cilt: 12, Sayı: 4, Sayfa: 25-54.

KUTLAY, Muzaffer; (2012), “Makedonya Sorunu: Bu sükûnet devam eder mi?”, *USAK Analist Dergisi*, Temmuz, sayı: 17.

LAERMANS, Huguette ve ROOSENS, Paul;(2009) “The Enlargement Of The European Union” *Ekon. Mısao Praksa Dbk. God*, XVIII., Br. 2. , ss. (397-410).

MAKEDONSKA, Matica; (2009), *Name Dispute Between Greece And Macedonia*, Student Project, Faculty of Law “Iustinianus Primus” Skopje.

MANSEL, A. Müfid; (1995), *Ege ve Yunan Tarihi*, T.T.K yayınları, Ankara.

MAROLOV, Dejan; (2013), “The Relations Between Macedonia and Greece in The Context of The Name Issue”, *Balkan Ara tırma Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 1, ss. 23-34.

MAVROMAT D S, Fotis; (2010), “The Role of the European Union in the Name Dispute between Greece and FYR Macedonia”, *Journal of Contemporary European Studies*, Vol: 18, No: 1, pp. 47-62.

MERCAN, S. Sezgin; (2011), “Siyasal Bütünle me Kuramları I ı nda AB Geni lemesi”, *Ankara Avrupa Çalı maları Dergisi*, cilt: 10, sayı: 1, ss.67-83.

MGK; (2004), “AB’nin Batı Balkanlar Bölgesine Yönelik Politikası ve Batı Balkan Ülkelerinin AB Üyelik Süreçleri”, http://www.mgk.gov.tr/calismalar/calismalar/010_bati_balkan_ulkelerinin_ab_uyelik_s_ureci.pdf, 30.10.2014.

M LES, Lee; (1995), “European ntegration and Enlarging The European Union: A Theoretical Perspective”, Presented at Fourth Biennial International Conference of the European Community Studies Association (ECSA), Charleston, Suth Carolina, USA.

M LEVSKA, Tanja; (2014), “Yunanistan’dan Makedonya’ya: AB De erlerini Kabul Edin”, <http://www.euractiv.com.tr/8/article/yunanistandan-makedonyaya-ab-degerlerini-kabul-edin-029054>, 02.11.2014.

M LLOY, C. John; (2006), *The North Atlantic Treaty Organization, 1948-1957: Community or Alliance?*, McGill-Queen’s University Press, Monreal.

MOSCA, Gaetano; (2013), *Siyaset Biliminin Temelleri*, çev. Hasan lhan, Alter Yayınları, Ankara.

NASUHBEO LU, Tayfun; (2008), “Balkan Tarihine Genel Bir Bakı ”, http://pusuladernegi.org/wp-content/uploads/balkan_tarihi.pdf, 04.11.2014.

NEDZ P , Ljutfi; (t.y), “XV- XVI. Yüzyıllarda Makedonya’da Kültür ve Medeniyet”, ?.

NURESK , Djuneis; (2014), “Osmanlı Kaynaklarına Göre Kültür Merkezi Konumundaki Makedonya ehirleri ve Özellikleri”, *Balkan Ara tırma Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 1, ss. 63-102.

OKUR, Mehmet; (2012), “The Times Gazetesine Göre Makedonya Sorunu (1918 - 1945)”, *Karadeniz Ara tırmaları*, Sayı: 32, ss. 29 - 44.

ORAN, Baskın; (1993), “Balkan Müslümanlarında Dinsel ve Ulusal Kimlik (Yunanistan, Bulgaristan, Makedonya ve Kosova Üzerine Karsıla tırmalı Bir nceleme)”, *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, Cilt: 48, Sayı: 1-4, ss.109-120.

OVALI, A. evket; (2007), “Tarihsel Bir Perspektiften Batı-Yunanistan li kisinin Siyasal Arka Planı (1821-1945)”, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, cilt: 62, sayı: 1, ss.165-195.

ÖNER, Selen; (2013), “Üye Ülkelerin AB Geni leme Politikasındaki Rolü: Do uya Geni lemesi ve Türkiye’nin Katılım Süreci”, *Türkiye Politika ve Ara tırma Merkezi (AnalizTürkiye)*, Cilt II, Sayı 8, ss.63-7.

ÖZCAN, Mehmet; “AB Ortak Dı ve Güvenlik Politikası”, Uluslararası Stratejik Ara tırmalar Kurumu, Turkish Weekly, Türkçe Sayfalar, Makale, 29. 10. 2004, <http://www.turkishweekly.net/turkce/makale.php?id=18>, (16.12.2014).

ÖZDEMİR, Gürbüz; (2013), “Farklılıkların Kesiti i Co rafyalar çin Bir Öneri: Radikal Demokrasi”, *Yönetim ve Ekonomi*, Cilt:20 Sayı:1, ss.73-93.

ÖZER, Ahmet (Der.); (2009), *Büyük skender*, Demirba Yayınları, stanbul.

ÖZLEM, Kader; (2013) “So uk Sava Sonrası Dönemde ABD’nin ve Türkiye’nin Balkanlar Politikalarının Bosna Hersek, Kosova ve Makedonya Krizleri Örne inde ncelenmesi”, *Trakya Üniversitesi Balkan Ara tırma Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 1, ss. 23-39.

ÖZÜLKER, Uluç. (2013) “Avrupa Birli i’nin Balkan Politikası ve Türkiye” <http://www.abbulteni.org/tr/makale-ve-yorumlar/81-avrupa-birliinin-balkan-politikas-ve-tuerkiye> , 30.10.2014.

PAINE, Ellen; (1997), “What is in a name? Proposal for Change in Membership Terminology For the Security Council”, Global Policy Forum, <https://www.globalpolicy.org/component/content/article/196/40021.html>, 10.12.2014.

P R NÇÇ , Ferhat; (2006), “Yunan Ulusal Kimli inin Olu umu Sürecinde çsel ve Dı sal Parametrelerin Analizi”, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Co rafya Fakültesi Dergisi*, cilt: 46, sayı: 1, ss. 53-78.

PROGONATI, Erjada; (2013), “Etnik Arnavutların Arnavutluk Dı Politikasında Etkisi”, *Karadeniz Ara tırmaları Dergisi*, Sayı: 37, ss.159-182.

SANCAKTAR, Caner; (2008), “Makedonya’nın NATO’ya Üyelik Süreci ve Yunanistan’ın “ sim Vetosu”, http://www.tasam.org/tr-TR/icerik/100/makedonyanın_natoya_uyelik_sureci_ve_yunanistanin_isim_vetosu, 12.12.2014.

SCH MMELFENN G, Frank ve ULR CH Sedelmeier; (2002), “Theorizing EU Enlargement: Research Focus, Hypotheses and The State of Research”, *Journal of European Public Policy*, Cilt 9, Sayı 4, ss: 500–528.

SELMANOV, Süleyman; (2014), “Makedonya Sandık Ba nda”, <http://www.trtturk.com/haber/makedonyada-halk-sandik-basinda.html>, 09.12.2014.

SERDAR, Ahmet; (t.y), “[AB Üyeliği Öncesinde Yunanistan Ekonomisi](http://www.batitrakya.org/kose-yazilari/ahmet-serdar/ab-uyeligi-oncesinde-yunanistan-ekonomisi-bolum-1.html)”, <http://www.batitrakya.org/kose-yazilari/ahmet-serdar/ab-uyeligi-oncesinde-yunanistan-ekonomisi-bolum-1.html>, 31.10.2014.

SETimes; (2012), “Makedonlar için Kimlik Meselesi”, http://www.haberbosnak.com/balkanlar/26/05/2012/makedonlar-icin-bir-kimlik-meselesi/#.VFZ6C_msXMA, 02.11.2014.

SEY TDANLIO LU, Mehmet; (2004), “Yunan htilali ve II. Mahmud’un Politikaları”, *manas. Journals*, cilt: 06, sayı: 12, ss. 49-56.

SHEA, John; (1997), *Macedonia and Greece: The Struggle to Define a New Balkan Nation*, New York: McFarland & Company.

SJURSEN, Helene; (2008), “Enlargement in perspective: The EU’s quest for identity” *ARENA Working Paper* No. 5.

SM TH, E. Karen; (2005), “The Outsiders: the European Neighbourhood Policy”, *International Affairs*, Cilt: 81, Sayı:4, pp. 757-773.

SOFOS, A. Sypros ve ÖZKIRIMLI, Umut; (2013), (Anthony Smith’den aktaran) *Tarihin Cenderesinde Yunanistan ve Türkiye’de Milliyetçilik*, çev. S. Tekin Özşakıncı ve Bülbül, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

SOFTALAR, Aykut; (2012), “Makedonya – Yunanistan isim Sorunu”, [Akademik Perspektif](http://akademikperspektif.com/2012/02/28/makedonya-yunanistan-isim-sorunu/), <http://akademikperspektif.com/2012/02/28/makedonya-yunanistan-isim-sorunu/>, 08.12.2014.

SÖNMEZO LU, F., H. Güne ve E. Keleşo lu; (2011), *Uluslararası İlikilere Giriş*, Der Yayınları, İstanbul.

ULUL, Cevher; (2011), *İbn Rüşd’ün Siyaset Felsefesi*, 2. Baskı, İnsan Yayınları, İstanbul.

TAMÇEL K, Soyalp; (2013), “BM Güvenlik Konseyi’nin Kıbrıs’la İlgili Aldığı Bazı Kararların Özellikleri ve Analitik Değerlendirmesi (1964-1992)”, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Cilt: 8, Sayı: 12, ss. 1229-1268.

TASAV (Türk Akademisi Siyasi Sosyal Stratejik Araştırmalar Vakfı); “Balkan Tecrübelerinden Türkiye İçin Dersler”, Dış Politika Araştırmaları Merkezi Rapor No: 1, www.turkakademisi.org.tr.

TA , Gün; (2013), “Makedonya’da Etnik Sorunların Tarihsel Gelişimi ve Günümüze Yansımaları”, <http://akademikperspektif.com/2013/05/03/makedonyada-etnik-sorunlarin-tarihsel-gelisimi-ve-gunumuze-yansimalari/>, 21.11.2014.

TA AR, M. Murat; (1998), “AB’nin Do u’ya genişlemesi ve Türkiye”, *Ülke Dergisi*, sayı 32.

TODOROVA, Maria; (2013), *Balkanları Tahayyül Etmek*, çev. Dilek İndil, 4. Baskı, İletişim Yayınları, İstanbul.

TOKAY, Gül; 1995, *Makedonya Sorunu, Jön Türk İhtilalinin Kökenleri 1903–1908*, Afa yayınları, İstanbul.

ULUDA , Mehmet B. ve HASGÜLER, Mehmet ; (2007), *Uluslararası Örgütler*, 3. Baskı, Alfa yayınları, İstanbul.

ÜLGER, İrfan Kaya; (2013), “Balkanlarda Barın ve Güvenliğin Tesisinde AB’nin Rolü” Uluslararası Güvenlik Kongresi Programı Konu ması.

ÜLGER, K. İrfan; (Sanderden aktaran), (2003), *Yugoslavya Neden Parçalandı*, Seçkin Yayınları, Ankara.

VACHUDOVA, Mileda A.; (2005), “Turkey in the EU – a Triumph for Europe”, *The New Presence*, issue: 1 , ss. 20-23.

VATANDA , Selim; (2013), “Makedonya’nın AB Üyelik Süreci”, *Bilge Adamlar Stratejik Ara tırmalar Merkezi (B LGESAM)*, <http://www.bilgesam.org/incele/136/-makedonya%E2%80%99nin-ab-uyelik-sureci/#.VIWkEDGsXMA>, 08.12.2014.

WOOD, Nicholas; (2005), “Can an Iron Fist Put Power in Bosnia’s Hands?”, *New York Times*, 5 Kasım.

YA CIO LU, Dimostenis; (2011), “Azınlık, Yunanistan Kamuoyuna Kendini Anlatabiliyor mu?”, *Azınlıkça*, Sayı: 62, ss. 22-23.

YARCI, Güler; (2013), “Osmanlı Diplomasisinde Makedonya Meselesi (1876-1913)”, *Elektronik Siyaset Bilimi Ara tırmaları Dergisi*, Cilt: 4 Sayı:1, ss. 76-114.

YERAS MOS, Stefanos; (2010), *Milliyetler ve Sınırlar*, çev. irin Tekeli, 6. Basım, leti im Yayınları, stanbul.

YILDIZ, Nuran; (2006), “Halkla li kilerde Medya ve Kamuoyunu Bilgilendirme Yanılsaması”, Ulusal Halkla li kiler Sempozyumu, Kocaeli Üniversitesi leti im Fakültesi.

YILMAZ, Sait; (2009), “NATO’nun Dönü ümü”, *Jeopolitik Aylık Strateji Dergisi*, Cilt: 8, Sayı: 64, ss.14-21.

“Yunanistan’da Hükümet Açıklandı”, (2012), *Milliyet*, <http://www.milliyet.com.tr/yunanistan-da-hukümet-aciklandi/dunya/dunyadetay/21.06.2012/1556959/default.htm>, 04.12.2014.

“Yunanistan ile Makedonya Arasındaki isim Sorunu Çözülemiyor”, (2014), *TIMETURK*, <http://www.timeturk.com/tr/2014/07/29/yunanistan-ile-makedonya-arasindaki-isim-sorunu-cozulemi.html#.Vlg2rzGsXMA>, 10.12.2014.

“Yunanistan-Makedonya arasındaki 17 yıllık sorun yine çözülemedi”, (2008), *Zaman*, http://www.zaman.com.tr/dunya_yunanistan-makedonya-arasindaki-17-yillik-sorun-yine-cozulemedi_659180.html, 10.12.2014.

YÜCEL, Zeynep; (2008), “ Avrupa Birli i’nin Geni leme Politikasının Güvenlik Boyutu”, *Uluslararası Hukuk ve Politika*, cilt: 4, NO: 13, ss.37-54.

ÖZGEÇM

Asiye İmrek; 1989 yılında Adıyaman'da doğmuştur, ilk, orta ve lise öğrenimi burada tamamlamıştır. Üniversite öğrenimini Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde tamamlayarak yüksek lisansına Yalova Üniversitesi'nde başlamıştır. Orta derecede İngilizce, Kürtçe ve başlangıç seviyesinde Arapça bilmektedir.

Akademik Çalışmaları;

M EK, Asiye; (2013), Feminizm ve Uluslararası İlişkiler, *Akademik Perspektif Dergisi*.

M EK, Asiye; (2014), Makedonya'nın NATO Üyesi Olmasının Türkiye ve ABD Desteği Kapsamında Tartışılması, *Barın Araştırmaları ve Çatışma Çözümleri Dergisi*.

M EK, Asiye; (2013), Çeçenistan Sorunu, *Akademik Perspektif Dergisi*.

